

#05

SYNOPSIS OF THE CURRENT SITUATION OF COMPARATIVE HUMANITIES IN THE U.S. AND EUROPE

Steven Tötösy de Zepetnek

University of Halle-Wittenberg & Purdue University Press

Louise O. Vasvári

Stony Brook University & New York University

clcweb@purdue.edu

Recommended citation || TÖTÖSY, Steven & VASVÁRI, Louise O. (2011): "Synopsis of the Current Situation of Comparative Humanities in the U.S. and Europe" [online article], 452°F. *Electronic journal of theory of literature and comparative literature*, 5, 13-31, [Consulted on: dd/mm/aa], < <http://www.452f.com/index.php/en/totosy-vasvari.html> >

Illustration || Mar Olivé

Article || Upon request | Published on: 07/2011

License || Creative Commons Attribution Published -Non commercial-No Derivative Works 3.0 License

Abstract || This article is a description of the situation of comparative humanities in the Western hemisphere with attention to the discipline of comparative literature and the fields of world literature, cultural studies, and comparative cultural studies. With brief discussions of the said fields, the authors propose that to make the study of literature and culture as a socially relevant activity of scholarship today humanities scholars must turn to contextual and evidence-based work parallel with attention to and responsibility with regard to humanities graduates' employment. This does not mean that the traditional study of literature including close-text study would be relegated to lesser value; rather, the objective ought to be to perform both and in a parallel fashion. Their final analysis is that comparative cultural studies as based on tenets of the comparative approach and thought in comparative literature, world literature, and cultural studies practiced in interdisciplinarity, and employing the advantages of new media technology could achieve a global presence and social relevance of which comparative humanities would prove a relevant component.

Keywords || Comparative Cultural Studies | Comparative Literature | Interdisciplinarity | Comparative Humanities | World Literature | Cultural Studies.

0. Introduction

The perspective and use of comparison in scholarship have been and are widely employed in various disciplines and one of the most recent argumentation with regard to the comparative in the humanities and social sciences is put forward by historian Marcel Detienne in his *Comparing the Incomparable* (2008: 36-39; *Comparer l'incomparable* [2000]; see also — another historian — George M. Fredrickson's, 1997). To begin with the discipline of comparative literature, it is no secret that it has a history of insecurity and battles with regard to its lack of definition and the lack of a theoretical framework and methodology. These lacunae — acknowledged repeatedly in the discipline since its inception in the nineteenth century — are among others a result of the discipline's borrowing from other disciplines for the analysis of literature. In terms of institutional presence, the discipline gained currency most widely spread in the U.S. and in Europe (albeit in the latter to a lesser extent) and in both regions it is undergoing a diminishing presence since the interest in and adoption of literary and culture theory in departments of English and because of comparative literature's entrenched Eurocentrism (see, e.g., Pireddu, 2009; Tötösy de Zepetnek, 1998, 2007, 2010; Witt, 2007). A further shortcoming of comparative literature remains its construction (theoretical and applied) based on national literatures at a time when the paradigm of the global has gained currency in many disciplines and approaches. Further, since the 1980s the discipline has been under pressure to justify its institutional validity owing to the arrival of cultural studies. Despite these developments, with regard to the U.S., Haun Saussy makes the claim that "Comparative Literature has, in a sense, won its battles. It has never been better received in the American university. [...] Our conclusions have become other people's assumptions" (2006: 3; see also Finney, 2008). While Saussy's analysis that comparative literature's aims and scope have gained currency in literary study is well argued and a welcome positive view, what is missing in his assessment is attention to the discipline's institutional constriction in the U.S., as well as in Europe. His positive view of the new status quo represents an adjustment to such opinions as Susan Bassnett's in her *Introduction to Comparative Literature* that the discipline is dead (1993: 3), Gayatri Chakravorty Spivak's (2003) similar suggestion with the title of her book *Death of a Discipline* (i.e., comparative literature), or the negative prognosis in the entry "Comparative Literature" in the *Routledge Dictionary of Literary Terms* (GMH). Altogether the two opposing views — that the idea of comparative literature conquered literary study and that the discipline is dead — refer to the U.S. and Europe and while both may be correct assessments depending on whether one considers the discipline's intellectual content or its institutional status, they continue with a Euro-USAmerican-centric view and do not take

into account the emergence of the discipline in Asia (Mainland China, Korea, India, the Arab world) and Latin America, or even developments in countries such as Greece, Italy, Portugal, Spain, etc. (on this, see, e.g., Tötösy de Zepetnek and Mukherjee, 2012). In the following, in order to provide a synopsis of the current state of affairs of comparative humanities in the West, we present brief descriptions of the discipline of comparative literature and the fields of world literature, cultural studies, and comparative cultural studies.

1. The Discipline of Comparative Literature and the Concept of World Literature

In order to discuss the situation of the discipline of comparative literature in relation to the field of world literature we posit the following definition of comparative literature:

The discipline of Comparative Literature is in toto a method in the study of literature in at least two ways. First, Comparative Literatures means the knowledge of more than one national language and literature, and/or it means the knowledge and application of other disciplines in and for the study of literature and second, Comparative Literature has an ideology of inclusion of the Other, be that a marginal literature in its several meanings of marginality, a genre, various text types, etc. [...] Comparative Literature has intrinsically a content and form, which facilitate the cross-cultural and interdisciplinary study of literature and it has a history that substantiated this content and form. Predicated on the borrowing of methods from other disciplines and on the application of the appropriated method to areas of study that single-language literary study more often than not tends to neglect, the discipline is difficult to define because thus it is fragmented and pluralistic (Tötösy de Zepetnek, 1998: 13; for bibliographies of comparative literature books and articles see Tötösy de Zepetnek, 2009 and 2011).

The concept of world literature originates in Johann Wolfgang von Goethe's proposal of *Weltliteratur* where he developed, among other ideas, the relevance and importance of translation and argued against the national conception of literature (for examples of the current understanding of the relevance of Goethe's concept, see, e.g., Birus, 1999; Sturm-Trigonakis, 2007). While Goethe's proposal did not gain presence as a structure in institutional settings (i.e., university departments of world literature), the concept itself has been — at least *in nomine* — a standard in the discipline of comparative literature as an intellectual and pedagogical approach, although in practice resulting in Eurocentrism and the national approach. In recent years perhaps against the said shortfalls of comparative literature — i.e., Eurocentrism, the loss of its locus of literary and culture theory, and its insistence on the national approach — the earlier concept of world literature has gained renewed interest not only as a theoretical

---

construct but also as an institutional structure, particularly in US-American and Canadian university departments and a good number of scholarly books have been published with the approach (see, e.g., Damrosch, 2003; 2009; Gallagher, 2008; Lawall, 1994; Pizer, 2006; Prendergast, 2004 and 2008; Simonsen and Stougard-Nielsen, 2008; Sturm-Trigonakis, 2007). Although in the U.S. and Canada there is a development towards the establishing of departments and professorships specifically designated as “world literature”, it remains to be seen whether the concept will develop as degree granting units, thus according it an institutional base. While courses in world literature exist everywhere, the difference is that while such courses are taught, there are few and in-between departments of such. Regardless of the diminishing presence of comparative literature as a degree granting field in the West, the matter of the institutional and administrative presence of world literature or that of comparative cultural studies (see below) remain questionable. At the same time, the intellectual relevance of comparative literature, world literature, cultural studies, and comparative cultural studies remain attractive owing to globalization and its impact worldwide. A definition, then, of world literature, as distinct from comparative literature is as follows: “World literature is not an infinite, ungraspable canon of works but rather a mode of circulation and of reading, a mode that is as applicable to individual works as to bodies of material, available for reading established classics and new discoveries alike” (Damrosch, 2003: 5; see also Pizer, 2006 for an extensive discussion of world literature). Interestingly, Damrosch’s concept of world literature with regard to literary production, publication, and circulation is similar to the microsystem approach to literature as proposed and practiced by Siegfried J. Schmidt’s *Empirische Literaturwissenschaft* (1994) and Itamar Even-Zohar’s polysystem theory (see Schmidt, e.g., 2010; Even-Zohar, e.g., 1990).

Comparative literature as a discipline remains, while embattled particularly with regard to its institutional presence, an established field in the U.S., Canada, Australia (and even in England where the discipline has not had a strong presence, the discipline has gained in interest recently), in Latin America, and in many European countries. However, as suggested above, what is remarkable is that both the concept of the discipline, as well as its institutional presence are advancing in so-called “peripheral” regions including in European countries such as Spain, Portugal, Greece, etc. Here, we caution against the “period” approach to gauge the gains which are observed in the said “peripheral” regions. In other words, the suggestion that these advances are to be viewed as “catching up” similar to how, for example, modernity has appeared in “peripheral” regions following Europe (and even within Europe later in the East and following West Europe). Such a view, based on the said Eurocentric concept and practice of comparative literature, would not be surprising. Instead,

we argue that the advances of the discipline are a result of the impact of globalization and thus of a sophisticated construct and practice of significant relevance (more on this, see, in particular, Krishnaswamy, 2010; see also Caruth and Culler, 2010).

---

2. The Field of Cultural Studies

Cultural studies is practiced as a hybrid field of scholarship, that is, not located in a specific and established discipline but grounded in critical humanities and social sciences theories which, instead of any unifying disciplinary theory and methodology of its own, embraces a broad range of theoretical approaches and methodologies. In contrast to traditional disciplines, the strength of cultural studies resides precisely in its theoretical heterogeneity, richness, plurality, and the flexibility of its borders. It aims to reconfigure the boundaries of humanities and social sciences scholarship around new paradigms in theory and in application. Because of its diversity of methods, cultural studies can perhaps be best defined as a metadisciplinary idea across disciplines rather than as a unitary discipline. It can also be described as inter-, multi-, and even counter- or anti-disciplinary, taking its agenda and mode of analysis from shared concerns and methods, (re)combining numerous traditional and new disciplines to effect the critical study of cultural phenomena in various societies, always with an emphasis on the cultural and social context and with an aim of understanding the metamorphosis of the notion of culture itself. Rather than privileging canonical works or quantitative data and reproducing established lines of authority, cultural studies includes work on culture and culture products aiming to articulate the unsaid, the suppressed, and the concealed by dominant modes of knowing, not only of texts and signifying practices but also of theories in traditional disciplines. At its best cultural studies is a cultural critique that extols the virtues of eclecticism and embraces a holistic and democratic view of culture through a spectrum of theoretical approaches and methodologies, seeking to make explicit connections between various cultural forms and between culture and society and politics, with the aim not merely to be analytical but to promote change. Cultural studies is always potentially controversial, with at least in its origins claiming for itself a radical political commitment and a practice of social change. Thus, unlike traditional philological scholarship that strives to be “objective”, cultural studies is explicitly ideological. Although in some of its later versions cultural studies has become less avowedly political, it continues to represent a challenge both to the atrophied elitism of traditional academic disciplines and to hegemonic power structures more broadly. The term “culture” in cultural studies refers to an anthropological and narrative conception of the term to study ordinary features of life, while it aims simultaneously to dismantle the

---

aesthetic-textual and hierarchical conception of “culture”. At the same time this means also that cultural studies can be applied to the study of the traditional, the canonical, and the hegemonic. Cultural studies can produce more relevant knowledge than established scholarly discourses in its readiness to address everyday life, in, for example, the study of marginalized and popular cultures or in investigating culture and media interest in the creative role of its audience (see, e.g., Bathrick, 1992; Berubé, 2005; Franco, 2007; Grossberg, 1998; Grossberg, Nelson and Treichler, 1992; Hall, 2001; Prow, 2007; Rojek, 2007; specifically on method in cultural studies, see, e.g., Ferguson and Golding, 1997; Lee and Poynton, 2000; Lee, 2003; White and Schwoch, 2006; McCarthy *et al.*, 2007).

Cultural studies can draw on and/or be worked into a large number of established disciplines in the humanities and social sciences including literary studies and literary theory, the sociology of culture, social theory, media studies, communication studies, cultural anthropology, cultural history/geography, ethnography, sociolinguistics, translation studies, folklore, philosophy, law, cultural policy studies, pedagogy, history, museum studies, audience studies, art history and criticism, political science, gender studies, etc. In the area of thematics, too, cultural studies can be applied to such as gender and sexuality, nationhood and (post)national identities, colonialism and postcolonialism, race and ethnicity, popular culture, the formation of social subjectivities, consumer culture, science and ecology, identity politics, the politics of aesthetics and disciplinarity, cultural institutions, discourse and textuality, (sub)culture(s) in various societies, popular culture and its audience, (global) culture in a postmodern age, the politics of aesthetics, culture and its institutions, language, cultural politics of the city, science, culture and the ecosystems, postcolonial studies, feminist, gender, and queer studies, ethnic studies, (im)migration studies, urban studies, publishing, metaprofessional concerns, such as the job market, academic publishing, and tenure, etc.

With regard to its background in thought and institutional presence, cultural studies began in Britain in the 1950s with Marxist-based critical analysis of culture by Richard Hoggart, Raymond Williams, Edward P. Thompson, Stuart Hall, etc., in the Birmingham Centre for Contemporary Cultural Studies. The Centre issued a series of influential politically engaged studies, some later combined into books, on mass media and popular culture. The earliest publications questioned literary production of what had come to be canonized as “English literature”, the influence of the cultural industry on the masses, and proposed that popular and working class productions and their audience were worthy of study. British cultural studies underwent exportation by the move of expatriate Britons pushed out under the Thatcher government who obtained faculty positions in the U.S. and other Anglophone countries. Thus the most widespread

---

success of cultural studies has naturally been in the English-speaking world, with British, North American (U.S. and Canada), and Australian and New Zealand cultural studies (see, e.g., Turner, 2003; Frow and Morris, 1993; Prow, 2007). A parallel school of thought evolved in Germany with the Marxist critical analysis based Frankfurt school with the difference that while the Birmingham school studied popular culture, the Frankfurt school argued for the importance of high culture and against the impact of popular culture and based mostly in antipositivist sociology, psychology, and existential philosophy (e.g., Theodor W. Adorno, Jürgen Habermas, Max Horkheimer, Leo Löwenthal, Herbert Marcuse). A further framework for the study of culture is *Kulturwissenschaft* — a framework developed since the 1920s in Germany and in many aspects rooted in nineteenth-century thought — based on the fields of philosophy of culture (e.g., Georg Simmel and Ernst Cassirer), history of culture (e.g., Wilhelm Dilthey), historical and philosophical anthropology (e.g., Johann Friedrich Blumenbach), sociology (e.g., Max Weber), and history of art (e.g., Aby Warburg). While since the 1980s *Kulturwissenschaft* has adopted some aspects of cultural studies, it remains a specific field and discipline rooted in German historical and philosophical thought and in its history and current practice different from cultural studies (see, e.g., Böhme and Scherpe, 1996; Böhme, Matussek and Müller, 2000; Kittler, 2001).

Cultural studies has continued to undergo significant fragmentation and development in areas such as globalization, the critical analysis of race, ethnographic field work, and gender studies, among others. It should also be noted that many aspects and perspectives of cultural studies have been available and exist(ed) in the discipline of comparative literature where many of cultural studies' themes and topics have been studied before the rise of cultural studies and continue to happen today. In the U.S., in addition to the field's prominence in departments of English, it has also been welcomed increasingly in departments of history, sociology, anthropology, and other fields of the humanities and social sciences. Cultural studies has also had influence in Southeast Asia, particularly in Taiwan and South Korea, where many of its practitioners returned after having studied in Anglophone countries. Chinese cultural studies disassociates itself from nationalistic and political implications, favoring "Chineseness" (including overseas Chinese) as a cultural rather than ethnic, national, or political reference point, a kind of "Chinese culturalism" that attempts to transcend geopolitical borders (see Cheng, Wang and Tötösy de Zepetnek, 2009). The influence of cultural studies worldwide is partly owing to the hegemony of English and to its status as the world's *lingua franca* today, US-American hegemony and the spread of popular culture which, in turn, gave the initial impetus in the U.S. to develop the Birmingham School's theoretical foci and apply them in and for the study of US-American

culture.

With regard to cultural studies in Europe, Paul Moore suggests that the critique of received cultural worth is hindered by Eurocentrism, the (nostalgic) belief that Europe is the repository of “high” culture, a conservative defense of which then becomes a critical value in European self-enunciation. Similarly, Roman Horak (1999) identifies the same prejudice against cultural studies and popular culture in Germany and Austria specifically, as well as the impact of the Frankfurt School, among other factors, along with the fear and disdain for the popular linked closely to a fear of US-American culture and the threat of “Americanization.” Yet, the impact of cultural studies is apparent (although most publications in cultural studies appear in the U.S., Canada, or Australia, and this is the case with articles in the volumes published by Oxford University Press on Spanish, German, French, Italian, and Russian cultural studies whose authors begin with an introduction that set out the breadth of the task involved in developing an identifiable cultural studies dimension within the established cultural histories and traditions in scholarship of the various nations (see, e.g., Graham and Labanyi, 1996; Denham, Kacandes, and Petropoulos, 1997; Forbes and Kelly, 1996; Kelly and Shepherd, 1998; Kennedy, 1994; see also Le Hir and Strand, 2000; Reynolds and Kidd, 2000; Jordan and Morgan-Tamosunas, 2000; Forgacs and Lumley, 1996). Of interest is that in European scholarship it is in France — in addition to Central and East Europe as we explain below — where cultural studies has acquired the least interest (see, e.g., Chalard-Fillaudeau, 2010). Of interest is also that the range of cultural studies topics is ever broadening, including oral history, politics and history, critical concepts of class, ethnicity, and community, as well as related issues of the politics of standard language versus dialect, and a few gender and queer studies, working toward what Josephine Gattuso Hendin has called a “more inclusive ethnic discourse” (2001: 57; on various aspects of this, see also Birnbaum, 1993; Carnevale, 2009; Jeffries Miceli, 1994; Reich, 2004).

Marjorie Ferguson and Peter Golding (1997), in the introduction to their collected volume *Cultural Studies in Question*, critique the failure to deal empirically with the structural changes in national and global political, economic, and media systems after the collapse of the former Soviet empire, the consequences of globalization, and the process of democratization (interestingly, this view is parallel to Tötösy de Zepetnek’s framework and methodology — the “contextual” and the “empirical” — in comparative cultural studies, see below). In the same volume, John D.H. Downing (1997) proposes to examine the capacity of cultural studies to illuminate the economic, political, and cultural transitions in Central and East Europe and in Russia and, conversely, to investigate the implications of those transitions

---

as being a major test for scholars for the evaluation of the utility of cultural studies. He underlines the necessity for scholarship to integrate society and power, conflict and change into the analysis of communication and, in particular, to acknowledge the power of other agents than the elite ones, that is, the role that popular culture has played in bringing about internal pressure for political change. Dowling also argues that South Africa, South Korea, Taiwan, and Latin America, as well as Southern Europe, which have undergone some analogous transitions, might offer terms of comparison. In a volume entitled *Cultural Discourse in Taiwan* the editors comment that Taiwan — owing to its colonial past and diversity of cultural heritage — “represents the dynamics of cultural processes where East and West meet in a specific and extraordinary locus” (Cheng, Wang, Tötösy de Zepetnek, 2009: 1). With regard to South Korea Myungkoo Kang (2004a) examines in her article “East Asian Modernities” the situation of cultural studies and her analysis suggests parallels which would be applicable — similar to Taiwan cultural studies — to the study of Central and East European culture(s) (see also Kang’s, 2004b; on Central and East Europe, see, e.g., Guran, 2006; Tötösy de Zepetnek, 2002). Kang outlines how South Korea has adopted, appropriated, and utilized Western theories of cultural studies beginning in the 1980s and underlines the need for a cultural studies in the twenty-first century. She also describes how in Taiwan, where cultural studies has begun to be institutionalized since 1993, it has provided the Taiwan democratic movement with a theoretical foundation to carry out significant research on identity politics, minority and gender issues, and on Japanese and US-American colonization, as well as relations between Native Taiwanese and immigrants from Mainland China. With regard to the situation of cultural studies in other parts of the world, one particular example is worth noting: Latin American cultural studies whose development has been consubstantial with a struggle for emancipation against the cultural hegemony of Europe and later of the United States, often focuses its agenda on issues similar to postcommunist Central and East Europe, such as the phenomenon of cultural penetration, censorship and self-censorship, and the symbolic manner in which popular resistance was expressed, definition of national cultures, and analyses of discourses of power (see, e.g., McClennen and Fitz, 2004; McRobbie, 2005; Moreiras, 2001; Jordan and Morgan-Tomasunas, 2000).

Recent developments in cultural studies include attention to cognitive science, emotion, communication, media, memory (see, e.g., Zunshine, 2009; Highmore, 2009; Nalbatian *et al.*, 2010). Cultural studies also shows promising developments in both theoretical and applied work in digital humanities, with regard to the application of new media in research, as well as in publishing (see, e.g., Landow, 2006; McCarty, 2010; Schreibman, Siemens and Unsworth, 2004; Tötösy de Zepetnek, 2007, 2010; Van Dijck; Van Peer, 2010; Van

Peer, Asimakopoulou and Bessis, 2010).

---

3. The Field of Comparative Cultural Studies

Cultural studies, while innovative and an essential field in the humanities and social sciences, retains one drawback and this is its monolingual construction as it is a field developed and practiced primarily in the Anglophone world by scholars who in general at best work with two languages. Hence the notion that what has been a trademark of comparative literature, namely working in multiple languages, ought, ideally, be carried over into “comparative cultural studies”. Developed since the late 1980s by Steven Tötösy de Zepetnek, the conceptualization of comparative cultural studies is a “merger” of tenets of the discipline of comparative literature — minus the discipline’s Eurocentrism and nation-orientation, as discussed above — with those of cultural studies including the latter’s explicit ideological perspective. Additional tenets of comparative cultural studies include that attention is paid the “how” of cultural processes, following radical constructivism (see, e.g., Riegler (<<http://www.radicalconstructivism.com>>); Schmidt, 1994 and 2010; see also the journal *CLCWeb: Comparative Literature and Culture* <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb>> and the print monograph series of Books in Comparative Cultural Studies, both published by Purdue University Press and the Shaker Press print monograph series of Books in Culture, Media, and Communication Studies). Hence the objective of study is often not a cultural product as such, but its processes within the micro- and macro-system(s) which are interesting for the study of culture (on the macro-system see, e.g., Wallerstein, 1982; on the micro-system see, e.g., Schmidt, 1994 and 2010; Even-Zohar, 1994; Tötösy de Zepetnek, 1992). To “compare” does not — and must not — imply hierarchy, that is, in a comparative and contextual analysis it is the method in use rather than the studied matter that is of importance. Attention to other cultures is a basic and founding element and factor of the framework of comparative cultural studies. This principle encourages an intercultural and interdisciplinary dialogue, expressly ideological, and thus in this aspect identical with cultural studies. Dialogue is understood as inclusion, which extends to all Other, marginal, minority, and all that has been and often still is considered peripheral. It is optimal for scholars working in the field of comparative cultural studies to have the working knowledge of several languages, disciplines, and cultures before moving on to the study of theory and methodology.

Comparative cultural studies focuses on the study of culture both in parts (e.g., literature, film, popular culture, the visual arts, television, new media, etc.) and as a whole in relation to other forms of human

---

expression and activity, as well as in relation to other disciplines in the humanities and social sciences. Such an approach enables a thorough contextual cultural analysis. Comparative cultural studies focuses on English as the contemporary *lingua franca* of scholarship, communication, business, technology, etc.; however, the use of English in published scholarship, itself a subject of much theoretical discussion, does not mean European and US-American centrality (see, e.g., Ramanathan, 2005; Rubdy and Saraceni, 2006; Prendergast, 2004 and 2008; Young, 2009). On the contrary, the broad use of English as the international language of scholarship allows scholars from outside the Anglophone world and continental Europe to present their works on an international forum and be understood by their colleagues in other countries. Importantly, comparative cultural studies focuses on evidence-based research and analysis, for which “contextual” (i.e., the systemic and empirical) approach presents the most advantageous methodologies and framework (on this, see, e.g., Ferguson’s and Golding’s (1997) argument for the empirical, see above; see also Schmidt (1994, 2010) in particular). Comparative cultural studies insists on a methodology involving interdisciplinary study with three main types of methodological precision: intra-disciplinarity (analysis and research within the disciplines in the humanities), multi-disciplinarity (analysis and research by one scholar employing any other discipline), and pluri-disciplinarity (analysis and research by team-work with participants from several disciplines) (Tötösy de Zepetnek, 1998: 79-120). Comparative cultural studies is an inclusive discipline of global humanities and, as such, acts against the paradox of globalization versus localization (of note is that the designation and practice of “comparative cultural studies” is also receiving much attention in sociology via cultural anthropology (see e.g. Pinxton) although in most instances without a theoretical and/or methodological definition and that since the 2000s comparative cultural studies programs are established in many places globally). And last but not least, comparative cultural studies attempts to reverse the intellectual and institutional decline of the humanities and their marginalization, thus arguing towards the relevance of humanities and social sciences scholarship. A summary definition of comparative cultural studies is as follows:

comparative cultural studies is the theoretical, as well as methodological postulate to move and dialogue between cultures, languages, literatures, and disciplines. This is a crucial aspect of the framework, the approach as a whole, and its methodology. In other words, attention to other cultures — that is, the comparative perspective — is a basic and founding element and factor of the framework. The claim of emotional and intellectual primacy and subsequent institutional power of national cultures is untenable in this perspective. In sum, the built-in notions of exclusion and self-referentiality of single-culture study, and their result of rigidly-defined disciplinary boundaries, are notions against which comparative cultural studies offers an alternative as well as a parallel field of study. This inclusion extends to all Other, all marginal,

---

minority, border, and peripheral entities, and encompasses both form and substance. However, attention must be paid to the “how” of any inclusionary approach, attestation, methodology, and ideology so as not to repeat the mistakes of Eurocentrism and “universalization” from a “superior” Eurocentric point of view. Dialogue is the only solution (Tötösy de Zepetnek, 2003: 259; see also Tötösy de Zepetnek, 2007; on further development of the concept including media and communication studies, see, e.g., Lisiak, 2010; Tötösy de Zepetnek and López-Varela Azcárate, 2010).

While the humanities have a difficult stand with regard to funding and social relevance everywhere and historically so, since the arrival of new media and the internet and thus the development of the frequency and expansion of communication new possibilities have emerged for scholarship. And while the humanities in general are slow in the incorporation of new media in their use in scholarship and pedagogy, comparative literature — because of its intrinsic character of interdisciplinarity — would be a natural locus of contravening the trend of constriction and the diminishing presence of the humanities. In cultural studies digital humanities is considered an important development in both theory and application and thus also comparative cultural studies includes attention to digital humanities as one of its principal tenets (see, e.g., Tötösy de Zepetnek and López-Varela Azcárate 2010, López-Varela Azcárate and Tötösy de Zepetnek 2010 [in this article, see also a discussion about the situation of cultural studies in France]; see also Tötösy de Zepetnek, 1998, 2007a, 2007b, 2010). A corollary matter, the negative attitude to online publishing by scholars in the humanities is surprising and there is little reflection in print on this: a notable exception is George P. Landow, who discusses this curious and misguided situation in his *Hypertext 03: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization*:

By and large, the humanities have been preoccupied with the impact of technology from a quasi-outsider’s perspective, as if society and technology can still be separated (*Dark Fiber*, 13). This resistance by humanities scholars appears in two characteristic reactions to the proposition that information technology constitutes a crucial cultural force. First, one encounters a tendency among many humanists contemplating the possibility that information technology influences culture to assume that before now, before computing, our intellectual culture existed in some pastoral non-technological realm. *Technology*, in the lexicon of many humanists, generally means “only that *technology* of which I am frightened” have frequently heard humanists use the word technology to mean “some intrusive, alien force like computing,” as if pencils, paper, typewriters, and printing presses were in some way *natural* (Lovink, qtd. In Landow, 2006: 46).

In the current landscape of the humanities it is the young generation of scholars and junior faculty who understand the importance of new media technology in the study of culture and literature — to date

without the support of too many tenured and established scholars — and it appears only in the future will the humanities arrive at an appreciation and full support of publishing online in journals with peer review, in full text, and — and this is the clincher — in open-access journals. Indeed, if anything it would could be scholarship published online that could and would put comparative humanities back on the map, and so globally. A further area of comparative cultural studies of importance is translation studies, a still neglected field on the landscape of scholarship in general (on this, see, e.g., Tötösy de Zepetnek, 1995 and 2002).

In sum, we believe that to make the study of literature and culture as a socially relevant activity of scholarship today we must turn to contextual and evidence-based work parallel with pragmatics in responsibility for graduates in the context of employment. This does not mean that the traditional study of literature including close-text study would be relegated to lesser value; rather, we must do both and in a parallel fashion. Comparative literature and comparative cultural studies as based on the basic tenets of the comparative approach, practiced in interdisciplinarity, and employing the advantages of new media technology could and would achieve a global presence and social relevance.

Note: The above article is the short version of Tötösy de Zepetnek, Steven, and Louise O. Vasvári. “Comparative Literature, World Literature, Cultural Studies, and Comparative Cultural Studies”, *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*. Ed. Steven Tötösy de Zepetnek and Tutun Mukherjee. Cambridge: Cambridge UP, 2012. Forthcoming. A further version of the article is Tötösy de Zepetnek, Steven, and Louise O. Vasvári (2012): “Synopsis of the Current Situation of Comparative Literature and (Comparative) Cultural Studies in the U.S. and Europe Including English-Language Italian Cultural Studies”, Special Issue *Multicultural Studies*. Ed. Silvia Albertazzi and Mario Domenichelli. Moderna, XIII, 1, Forthcoming.

Works cited

- BASSNETT, S. (1993): *Comparative Literature: A Critical Introduction*, Oxford: Blackwell.
- BATHRICK, D. (1992): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.): *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literature*, New York: Modern Language Association of America, 320-40
- BERUBÉ, M. (ed.) (2005): *The Aesthetics of Cultural Studies*, Oxford: Blackwell.
- BIRNBAUM CHIAVOLA, L. (1993): *Black Madonnas: Feminism, Religion and Politics in Italy*, Boston: Northeastern UP.
- BIRUS, H. (1999): "Main Features of Goethe's Concept of World Literature", in Tötösy de Zepetnek, S., Dimić, M. and Sywenky, I. (eds.), *Comparative Literature Now: Theories and Practice / La Littérature comparée à l'heure actuelle. Théories et réalisations*, Paris: Honoré Champion, 31-41.
- BLAIR, W. (1940): *The History of World Literature*, Chicago: University of Knowledge Inc.
- BOHME, H. and SCHERPE, K. (eds.) (1996): *Literatur und Kulturwissenschaften. Positionen, Theorien, Modelle*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- BOHME, H., MATUSSEK, P. and MULLER, L. (eds.) (2000): *Orientierung Kulturwissenschaft. Was sie kann, was sie will*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- CARUTH, C., and CULLER, J. (eds.) (2010): *Literary Criticism for the Twenty-first Century. Special issue PMLA: Publications of the Modern Language Association of America*, 4, vol. CXXV, 899-1152.
- CHALARD-FILLAUDEAU, A. (ed.) (2010): *Etude et sciences de la culture: une résistance française?*, Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, 5, 1-181.
- CHENG, C., WANG, I. and TÖTÖSY DE ZEPETNEK, S. (eds.) (2009): *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series.
- COULDRY, N. (2000): *Inside Culture: Re-imagining the Method of Cultural Studies*, London: Sage.
- DAMROSCH, D. (2003): *What Is World Literature?*, Princeton: Princeton UP.
- DAMROSCH, D. (2009): *How to Read World Literature*, Chichester: John Wiley & Sons.
- DAVIS, G., MARSDEN, P., LEDENT, B. and DELREZ, M., (eds.) (2005): *Towards a Transcultural Future: Literature and Society in a "Post"-Colonial World*, Amsterdam: Rodopi.
- DENHAM, S., KACANDES, I., and PETROPOULOS, J. (eds.) (1997): *A User's Guide to German Cultural Studies*, Ann Arbor: U. of Michigan P.
- DETIENNE, M., (2008): *Comparing the Incomparable*, Trans. LLOYD, J. Stanford: Stanford UP.
- DOWNING, J. D.H. (1997): "Cultural Studies, Communication and Change: Eastern Europe to the Urals", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, 187-204.
- EVEN-ZOHAR, I. (1990): *Polysystem Studies, Special Issue of Poetics Today*, 1, vol. XI, 12-68.
- FINNEY, G. (2008): "Elitism or Eclecticism? Some Thoughts about the Future of Comparative Literature", *Symploke: a journal for the intermingling of literary, cultural, and theoretical scholarship*, 1-2, vol. XVI, 215-25.
- FERGUSON, M., and GOLDING, P. (1997): "Cultural Studies and Changing Times: An Introduction", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, XIII-XXVII
- FORBES, J. and KELLY, M. (eds.) (1996): *French Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.

- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FRANCO, J. (2007): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.), *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literatures*, New York: Modern Language Association of America, 209-24.
- FREDRICKSON, G. M. (1997): *The Comparative Imagination: On the History of Racism, Nationalism, and Social Movements*, Berkeley: U. of California P.
- FRESE WITT, M. A. (2007): *La Recherche en littérature générale et comparée en France en 2007: Bilan et perspectives*, Le Mont-Houy: P. U. de Valenciennes.
- FROW, J. and MORRIS, M. (eds.) (1993): *Australian Cultural Studies: A Reader*, Sydney: Allen & Unwin.
- GALLAGHER, M. (ed.) (2008): *World Writing: Poetics, Ethics, Globalization*, Toronto: U. of Toronto P.
- HYDE, G. M. [GMH] (2005): "Comparative Literature", in Childs, P. and Fowler, R. (eds.): *The Routledge Dictionary of Literary Terms*, London: Routledge, 29-31.
- GRAHAM, H., and LABANYI, J. (eds.) (1996): *Spanish Cultural Studies: An Introduction: The Struggle for Modernity*, Oxford: Oxford UP.
- GROSSBERG, L., NELSON, C. and TREICHLER, P. (eds.) (1992): *Cultural Studies*, New York: Routledge.
- GROSSBERG, L. (1998): "The Cultural Studies Crossroads Blues", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. I, 65-82.
- GUPTA, S. (2009): *Globalization and Literature*, Cambridge: Polity.
- GURAN, L. (2006): "US-American Comparative Literature and the Study of East-Central European Culture and Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XVIII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol8/iss1/7/>>, [24/05/11].
- HALL, D. E. (ed.) (2001): *Professions: Conversations on the Future of Literary and Cultural Studies*, Urbana: U. of Illinois P.
- HENDIN GATTUSO, J. (2001): "The New World of Italian American Studies", *American Literary History*, 1, vol. XIII, 141-57.
- HIGHMORE, B. (2009): *A Passion for Cultural Studies*, Houndmills: Palgrave MacMillan.
- HORAK, R. (1999): "Cultural Studies in Germany (and Austria) and Why There is No Such Thing", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. II, 109-15.
- JEFFRIES MICELI, G. (1994): *Feminine Feminists: Cultural Practices in Italy*, Minneapolis: U. of Minnesota P.
- JORDAN, B. and MORGAN-TAMOSUNAS, R. (eds.) (2000): *Contemporary Spanish Cultural Studies*, London: Arnold.
- KANG, M. (2004): "East Asian Modernities and the Formation of Media and Cultural Studies", in Dowling J. D. H. (ed.), *The Sage Handbook of Media Studies*, Thousand Oaks: Sage, 271-88.
- KANG, M. (2004): "There is No South Korea in South Korean Cultural Studies: Beyond the Colonial Conditions of Knowledge Production", *Journal of Communicative Inquiry*, 3, vol. XXVIII, 253-68.
- KELLY, C., and SHEPHERD, D. (eds.) (1998): *Russian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- KENNEDY, M. D. (1994): *Envisioning Eastern Europe: Postcommunist Cultural Studies*, Ann Arbor: The U of Michigan P.
- KITTLER, F. (2001): *Eine Kulturgeschichte der Kulturwissenschaft*, München: Fink.

- KRISHNASWAMY, R. (2010): "Toward World Literary Knowledges: Theory in the Age of Globalization", *Comparative Literature*, 4, vol. LXII, 399-419.
- LANDOW, G. P. (2006): *Hypertext 3.0: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.
- LAWALL, S. (ed.) (1994): *Reading World Literature: Theory, History, Practice*, Austin: U. of Texas P.
- LE HIR, M. P. and STRAND, D. (eds.) (2000): *French Cultural Studies: Criticism at the Crossroads*, Albany: State U. of New York P.
- LEE, A. and POYNTON, C. (eds.) (2000): *Culture & Text: Discourse and Methodology in Social Research and Cultural Studies*, Lanham: Rowman & Littlefield.
- LEE, R. (2003): *Life and Times of Cultural Studies: The Politics and Transformation of the Structures of Knowledge*, Durham: Duke UP.
- LIONNET, F. and SHIH, S. (eds.) (2005): *Minor Transnationalism*, Durham: Duke UP.
- LISIAK, A.A. (2010): *Urban Cultures in (Post)Colonial Central Europe*, West Lafayette: Purdue UP.
- LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "Comparative Cultural Studies, éducation, nouveaux médias et l'interculturalisme", in Chalard-Fillaudeau, A. (ed.), *Etudes et sciences de la culture. Une résistance française?* Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, vol. V, 73-96.
- McCARTHY, C. et al. (eds.) (2007): *Globalizing Cultural Studies: Ethnographic Interventions in Theory, Method, and Policy*, New York: Peter Lang.
- McCARTY, W. (ed.) (2010): *Text and Genre in Reconstruction*, Cambridge: Open Book Publishers.
- McCLENNEN, S. and FITZ, E. (eds.) (2004): *Comparative Cultural Studies and Latin America*, West Lafayette: Purdue UP.
- McROBBIE, A. (2005): *The Uses of Cultural Studies*, London: Sage.
- MOORE, P. (2001): "European Cultural Studies", in Moore, T. (ed.), *A Companion to Cultural Studies*, Oxford: Blackwell, 298-314.
- MOREIRAS, A. (2001): *The Exhaustion of Difference: The Politics of Latin American Cultural Studies*, Durham: Duke UP.
- NALBATIAN, S. et al. (eds.) (2010): *The Memory Process: Neuroscientific and Humanistic Perspectives*, Cambridge: MIT P.
- PINXTEN, Rik. (2007): "Contemporary Cultural Studies: Theory, Contexts and Trends", *Tribes and Tribals*, Special Issue *Tribes and Tribals*, I, 93-99.
- PIREDDU, N. (2009): "Between the Local and the Global: Comparative Literature in the Land of Dante", *Recherche Littéraire / Literary Research*, vol. XXV, 26-33.
- PIZER, J. (2006): *The Idea of World Literature: History and Pedagogical Practice*, Baton Rouge: Louisiana State UP.
- PRENDERGAST, C. (ed.) (2004): *Debating World Literature*, London: Verso.
- PRENDERGAST, C. (2008): *Buying into English: Language and Investment in the New Capitalist World*, Pittsburgh: U of Pittsburgh P.
- PROW, J. (2007): "Australian Cultural Studies", *Postcolonial Studies*, 1, vol. X, 59-75.
- RAMANATHAN, V. (2005): *The English-Vernacular Divide: Postcolonial Language Politics and Practice*, Clevedon: Multilingual Matters.
- REICH, J. (2004): *Beyond the Latin Lover: Marcello Mastroianni, Masculinity and Italian Cinema*, Bloomington: Indiana UP.
- REYNOLDS, S. and KIDD, W. (2000): *Contemporary French Cultural Studies*, Oxford: Oxford UP.

- RIEGLER, A.: *Radical Constructivism*, <<http://www.radicalconstructivism.com>>, [25/05/2011].
- ROJEK, C. (2007): *Cultural Studies*, Cambridge: Polity P.
- RUBDY, R. and SARACENI, M. (2006): *English in the World*, New York: Continuum.
- SAUSSY, H. (2006): "Exquisite Cadavers Stitched from Fresh Nightmares: Of Memes, Hives, and Selfish Genes", in Saussy, H. (ed.), *Comparative Literature in an Age of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP, 3-42.
- SCHMIDT, S.J. (2010): "Literary Studies from Hermeneutics to Media Culture Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol12/iss1/1>>, [25/05/2011].
- SCHMIDT, S.J. (1994): *Kognitive Autonomie und soziale Orientierung. Konstruktivistische Bemerkungen zum Zusammenhang von Kognition, Kommunikation, Medien und Kultur*, Frankfurt: Suhrkamp.
- SCHREIBMAN, S., SIEMENS, R. and UNSWORTH, J. (eds.) (2004): *A Companion to Digital Humanities*, Malden: Blackwell.
- SIMONSEN, K.-M., and STOUARD-NIELSEN, J. (eds.) (2008): *World Literature World Culture: History, Theory, Analysis*, Aarhus: Aarhus UP.
- SPIVAK, G. Ch. (2003): *Death of a Discipline*, New York: Columbia UP.
- STURM-TRIGONAKIS, E. (2007): *Global playing in der Literatur. Ein Versuch über die Neue Weltliteratur*, Würzburg: Königshausen & Neumann.
- TAMBURRI, A. J. (ed.) (2006): *Italian Cultural Studies*, Boca Raton: Bordighera P.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1992): "Systemic Approaches to Literature: An Introduction with Selected Bibliographies", *Canadian Review of Comparative Literature / Revue Canadienne de Littérature Comparée* 1-2, vol. XIX, 21-93.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1995): "The Systemic and Empirical Approach to Literature, the Polysystem Theory, and Translation Theory: The Importance of Methodology", *Studies in the Humanities*, 1-2, vol. XXII, 12-20.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1998): *Comparative Literature: Theory, Method, Application*, Amsterdam: Rodopi.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1999): "Taxonomy for the Study of Translation in Comparative Cultural Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/ccstranslationstudies>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2002): "Comparative Cultural Studies and the Study of Central European Culture", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.): *Comparative Central European Culture*, West Lafayette: Purdue UP, 1-32.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2003): "From Comparative Literature Today toward Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.), *Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, West Lafayette: Purdue UP, 235-267.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007a): "The New Humanities: The Intercultural, the Comparative, and the Interdisciplinary", in Ziolkowski, J. M. and López, A. J. (eds.), *Globalization and the Futures of Comparative Literature, Thematic Section of The Global South*, 2, vol. I, 45-68.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007b): "Aspects of Scholarship and Publishing in the Age of New Media Technology", in Sanz, A. and Romero, D. (eds.), *Literatures in the Digital Era: Theory and Praxis*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 171-184.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Bibliography for Work in Comparative Literature and Culture", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/clcbibliography>>, [25/06/2011].

- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "The 'Impact Factor' and Selected Issues of Content and Technology in Humanities Scholarship Published Online", *Journal of Scholarly Publishing*, 1, vol. XLII, 70-78.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2011): "Shortlist of (Text)Books in Comparative Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/comparativeliteraturebooks>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., (2010): "Education, Interculturalism, and Mapping a New Europe", in Tötösy de Zepetnek, S. and Wang, I. (eds.), *Mapping the World, Culture, and Border-crossing*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 38-49.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and MUKHERJEE, T. (eds.) (2012, forthcoming): *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Comparative Literature, World Literature, Cultural Studies, and Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. and Mukherjee, T. (eds.), *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*. Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Synopsis of the Current Situation of Comparative Literature and (Comparative) Cultural Studies in the U.S. and Europe Including English-Language Italian Cultural Studies", in Albertazzi, S. and Domenichelli, M. (eds), Special Issue *Multicultural Studies*, Moderna, 1, vol. XIII.
- TURNER, G. (2003): *British Cultural Studies: An Introduction*, London: Routledge.
- VAN DIJCK, J. (2010): "Search Engines and the Production of Academic Knowledge", *International Journal of Cultural Studies*, 6, vol. XIII, 574-92.
- VAN PEER, W., ASIMAKOPOULOU, E. and BESSIS, N. (eds.) (2010): *Literary Education and Digital Learning: Methods and Technologies for Humanities Studies*, Hershey: Information Science Reference.
- WALLERSTEIN, I. (1982): "World-System Analysis: Theoretical and Interpretative Issues", in Hopkins, T. K. (ed.), *World-System Analysis: Theory and Methodology*, Beverly Hills: Sage.
- WANG, I., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Introduction to *Cultural Discourse in Taiwan*", in Cheng, C., Wang, I. and Tötösy de Zepetnek, S. (eds.), *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 1-9.
- WANG, N. (2001): "Confronting Globalization: Cultural Studies versus Comparative Literature Studies?", *Neohelicon: acta comparationis litterarum universarum*, 1, vol. XXVIII, 56-65.
- WHITE, M. and SCHWOCH, J. (eds.) (2006): *Questions of Method in Cultural Studies*, Malden: Blackwell.
- YOUNG, R. J. C. (2009): "English and the Language of Others", *European Review*, 1, vol. XVII, 203-212.
- ZUNSHINE, L., (ed.) (2009): *Introduction to Cognitive Cultural Studies*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.

SINOPSIS DE LA SITUACIÓN ACTUAL DE LAS HUMANIDADES COMPARADAS EN LOS ESTADOS UNIDOS Y EUROPA

Steven Tötösy de Zepetnek

University of Halle-Wittenberg & Purdue University Press

Louise O. Vasvári

Stony Brook University & New York University

clcweb@purdue.edu

Cita recomendada || TÖTÖSY, Steven & VASVÁRI, Louise O. (2011): "Sinopsis de la situación actual de las humanidades comparadas en los Estados Unidos y Europa" [artículo en línea], 452ºF. *Revista electrónica de teoría de la literatura y literatura comparada*, 5, 13-31, [Fecha de consulta: dd/mm/aa], < <http://www.452f.com/index.php/es/totosy-vasvari.html> >

Ilustración || Mar Olivé

Traducción || Paula Meiss

Artículo || A petición | Publicado: 07/2011

Licencia || Reconocimiento-No comercial-Sin obras derivadas 3.0 de Creative Commons

Resumen || Este artículo describe la situación de las humanidades comparadas en el ámbito occidental, prestando una atención especial a la disciplina de la literatura comparada y las áreas de literatura del mundo, estudios culturales y estudios culturales comparados. Con una breve exposición del estado de la cuestión en dichas áreas los autores proponen que para convertir el estudio de la literatura y la cultura en una actividad socialmente relevante de la academia hoy en día, los investigadores deben volcarse al estudio contextual y basado en evidencias, prestando atención a, y asumiendo la responsabilidad de las posibilidades de empleo de los graduados en humanidades. Esto no implica que el estudio tradicional de la literatura que incluye la lectura atenta del texto deba ser relevado a un lugar menor; por el contrario, el objetivo debería ser llevar adelante ambos de manera paralela. Su propuesta final consiste en sugerir que los estudios culturales comparados, basados en los principios del enfoque y pensamiento comparativo de la literatura comparada, la literatura universal y los estudios culturales practicados en interdisciplinariedad, empleando además las ventajas de las nuevas tecnologías de comunicación, podrían alcanzar una presencia global y una relevancia social con las que las humanidades podrían demostrar su relevancia.

Palabras clave || Estudios culturales comparados | Literatura comparada | Interdisciplinariedad | Humanidades comparadas | Literatura del mundo | Estudios culturales.

Abstract || This article is a description of the situation of comparative humanities in the Western hemisphere with attention to the discipline of comparative literature and the fields of world literature, cultural studies, and comparative cultural studies. With brief discussions of the said fields, the authors propose that to make the study of literature and culture as a socially relevant activity of scholarship today humanities scholars must turn to contextual and evidence-based work parallel with attention to and responsibility with regard to humanities graduates' employment. This does not mean that the traditional study of literature including close-text study would be relegated to lesser value; rather, the objective ought to be to perform both and in a parallel fashion. Their final analysis is that comparative cultural studies as based on tenets of the comparative approach and thought in comparative literature, world literature, and cultural studies practiced in interdisciplinarity, and employing the advantages of new media technology could achieve a global presence and social relevance of which comparative humanities would prove a relevant component.

Keywords || Comparative Cultural Studies | Comparative Literature | Interdisciplinarity | Comparative Humanities | World Literature | Cultural Studies.

0. Introducción

La perspectiva y uso de la comparación dentro de la academia han sido, y continúan siendo, ampliamente empleados en varias disciplinas, y una de las discusiones más recientes respecto de lo comparado en las humanidades y ciencias sociales es presentada por Marcel Detienne en su *Comparing the Incomparable* (2008: 36-39; *Comparer l'incomparable* [2000]; ver además —otro historiador— George M. Fredrickson, 1997). Si comenzamos por la disciplina de la literatura comparada, reconocemos que no es ningún secreto que posee una historia de inseguridades y batallas con respecto a su falta de definición y la falta de una metodología y un marco teórico. Estas lagunas —repetidamente reconocidas por la disciplina desde su concepción en el siglo diecinueve— son entre otras cosas, un resultado de los préstamos que la disciplina realizó desde otras disciplinas para el estudio de la literatura. En términos de presencia institucional, esta disciplina ganó fuerza y se expandió sobre todo en los EEUU y Europa (aunque menos en esta última), y en ambas regiones disminuye su presencia a partir del interés y la adopción de la teoría cultural y literaria por los departamentos de inglés, y por el eurocentrismo intrínseco de la literatura comparada (ver, por ejemplo, Pireddu, 2009; Tötösy de Zepetnek, 1998, 2007, 2010; Witt, 2007). Otra deficiencia de la literatura comparada reside en su construcción (teórica y aplicada) basada en las literaturas nacionales, en un momento en el que el paradigma de lo global ha ganado difusión en muchas disciplinas y enfoques. Además, desde la década de los ochenta la disciplina se ha visto presionada para justificar su validez institucional, a raíz de la llegada de los estudios culturales. A pesar de esta evolución, en lo que respecta a los EEUU, Haun Saussy afirma que: «Comparative Literature has, in a sense, won its battles. It has never been better received in the American university. [...] Our conclusions have become other people's assumptions» (2006: 3; ver también Finney, 2008). Mientras que el análisis de Saussy de que los objetivos y alcances de la literatura comparada han ganado difusión dentro de los estudios literarios está bien argumentado y constituye una visión positiva muy bienvenida, lo que falta en su evaluación de la cuestión es prestar atención a las limitaciones institucionales de la disciplina en los EEUU así como en Europa. Su visión positiva del nuevo status quo representa un correctivo a aquellas opiniones como la que expresa Susan Bassnett en su *Introduction to Comparative Literature*, de que la disciplina ha muerto (1993: 3), la sugerencia similar de Gayatri Chakravorty Spivak (2003) con el título de su libro *Death of a Discipline* (es decir, la literatura comparada), o el pronóstico negativo de la entrada de «literatura comparada» en el *Routledge Dictionary of Literary Terms* (GMH). En todo caso, las dos visiones opuestas —que la idea de la literatura comparada ha conquistado los estudios literarios y la de

---

que la disciplina ha muerto— se refieren a los EEUU y Europa, y si bien ambas pueden ser evaluaciones correctas, dependiendo de si uno considera el contenido intelectual o el estatus institucional de la disciplina, ambas visiones también continúan ofreciendo un visión centrada en Europa y los EEUU. No tienen en cuenta la aparición y ascenso de la disciplina en Asia (China continental, Corea, India, el mundo árabe) y Latinoamérica, o incluso los avances realizados en países como Grecia, Italia, Portugal, España, etc. (sobre esto, véase, p.e., Tötösy de Zepetnek y Mukherjee, 2012). En el artículo que sigue, con la intención de proveer una sinopsis del estado de la cuestión de las humanidades comparadas en Occidente, presentamos breves descripciones de la disciplina de la literatura comparada y las áreas de literatura mundial, estudios culturales, y estudios culturales comparados.

1. La disciplina de la literatura comparada y el concepto de literatura mundial

Para poder analizar la situación de la disciplina de la literatura comparada en relación con el área de la literatura mundial, postulamos la siguiente definición de literatura comparada:

The discipline of Comparative Literature is in toto a method in the study of literature in at least two ways. First, Comparative Literatures means the knowledge of more than one national language and literature, and/ or it means the knowledge and application of other disciplines in and for the study of literature and second, Comparative Literature has an ideology of inclusion of the Other, be that a marginal literature in its several meanings of marginality, a genre, various text types, etc. [...] Comparative Literature has intrinsically a content and form, which facilitate the cross-cultural and interdisciplinary study of literature and it has a history that substantiated this content and form. Predicated on the borrowing of methods from other disciplines and on the application of the appropriated method to areas of study that single-language literary study more often than not tends to neglect, the discipline is difficult to define because thus it is fragmented and pluralistic (Tötösy de Zepetnek, 1998: 13; for bibliographies of comparative literature books and articles see Tötösy de Zepetnek, 2009 and 2011).

El concepto de literatura mundial se origina en la propuesta de Johann Wolfgang von Goethe de la *Weltliteratur*, con la que él desarrolló, entre otras ideas, aquella de la relevancia e importancia de la traducción, y argumentó en contra de la concepción nacional de la literatura (para ejemplos de la evaluación actual de la relevancia del concepto de Goethe, ver, p.e., Birus, 1999; Sturm-Trigonakis, 2007). Si bien la propuesta de Goethe no se constituyó como estructura en ambientes institucionales (es decir, en departamentos universitarios de literatura mundial), el concepto en sí mismo sí que ha sido —

---

al menos *in nomine*— un estándar en la disciplina de la literatura comparada como enfoque intelectual y pedagógico, aún si en la práctica no se libró del eurocentrismo y del enfoque nacional. En los últimos años y a pesar de los déficits de la literatura comparada ya mencionados —esto es, su eurocentrismo, la pérdida de su lugar dentro de la teoría cultural y literaria, y su insistencia en el enfoque nacional— el antiguo concepto de la literatura mundial ha recuperado un interés renovado, no solo como construcción teórica, sino también como estructura institucional, especialmente en departamentos universitarios estadounidenses y canadienses, y se ha publicado un buen número de libros académicos con este enfoque (ver, p.e., Damrosch, 2003; 2009; Gallagher, 2008; Lawall, 1994; Pizer, 2006; Prendergast, 2004 y 2008; Simonsen y Stougaard-Nielsen, 2008; Sturm-Trigonakis, 2007). A pesar de que en los EEUU y Canadá existe una tendencia hacia el establecimiento de departamentos y profesorado específicamente designados como de «literatura mundial», aún resta comprobar si el concepto desarrollará también unidades que concedan títulos, para así otorgarle definitivamente una base institucional. Si bien existen cursos de literatura mundial en todas partes, la diferencia reside en que aunque esos cursos se imparten, existen pocos departamentos con ese nombre. Sin considerar la disminución en la presencia de la literatura comparada como área que otorga un título específico en Occidente, la cuestión de la presencia institucional y administrativa de la literatura mundial, o la de los estudios culturales comparados (ver abajo) aún es discutible. Al mismo tiempo, la relevancia intelectual de la literatura comparada, la literatura mundial, los estudios culturales y los estudios culturales comparados continúa siendo atractiva dada la globalización y su impacto en el planeta. Una definición, entonces, de la literatura mundial, como ente diferenciado de la literatura comparada es la que sigue: «World literature is not an infinite, ungraspable canon of works but rather a mode of circulation and of reading, a mode that is as applicable to individual works as to bodies of material, available for reading established classics and new discoveries alike» (Damrosch, 2003: 5; ver también Pizer, 2006 para un debate extenso sobre la literatura mundial). Curiosamente, la concepción de Damrosch de la literatura mundial en lo que respecta a la producción, publicación y circulación literaria es similar al enfoque microsistémico a la literatura, tal y como lo proponen y practican Siegfried J. Schmidt y su *Empirische Literaturwissenschaft* (1994) e Itamar Even-Zohar y su teoría de los polisistemas (ver Schmidt, p.e., 2010; Even-Zohar, p.e., 1990).

La literatura comparada como disciplina continúa siendo, mientras da batalla particularmente en lo que respecta a la presencia institucional, un campo establecido en los EEUU, Canadá, Australia (e incluso en Inglaterra, donde la disciplina no gozaba de mucha presencia, ha ganado interés recientemente), en Latinoamérica, y

---

en muchos países europeos. Sin embargo, como sugerimos más arriba, lo que resulta resaltable es que tanto la concepción de la disciplina, así como su presencia institucional, están avanzando en las así llamadas regiones «periféricas» incluyendo países europeos como España, Portugal, Grecia, etc. Aquí, advertimos en contra del enfoque de «período» para calcular las ganancias que ocurren en las regiones «periféricas» mencionadas. En otras palabras, la teoría de que estos avances deben considerarse como una «puesta al día» similar a la forma en que, por ejemplo, la modernidad apareció en las regiones «periféricas» siguiendo a Europa (e incluso dentro de Europa, más tarde en el este y siguiendo a la parte occidental). Esa visión, basada en las mencionadas concepción y práctica eurocéntricas de la literatura comparada, no sería sorprendente. En su lugar, nosotros argumentamos que los avances de la disciplina son un resultado del impacto de la globalización, y por ello, de una construcción y práctica sofisticadas de relevancia significativa (para más información acerca de esto, ver, en particular, Krishnaswamy, 2010; ver también Caruth y Culler, 2010).

2. El área de los estudios culturales

Los estudios culturales se practican como un área híbrida de conocimiento, esto es: no están localizados en una disciplina específica y establecida, sino que hacen pie en las humanidades críticas y las teorías de las ciencias sociales que, en lugar de desarrollar una metodología y teoría disciplinaria unificadora propia, abrazan una amplia gama de enfoques teóricos y metodologías. En contraste con las disciplinas tradicionales, la fuerza de los estudios culturales reside precisamente en su heterogeneidad, riqueza y pluralidad teórica, y en la flexibilidad de sus fronteras. Intentan reconfigurar los límites del conocimiento en las humanidades y las ciencias sociales alrededor de nuevos paradigmas teóricos y prácticos. Debido a su diversidad de métodos, los estudios culturales tal vez puedan ser definidos mejor como una idea metadisciplinaria que atraviesa disciplinas en lugar de una disciplina unitaria. También se los puede describir como inter-, multi-, e incluso contra- o anti-disciplinarios, ya que constituyen sus intereses prioritarios y modo de análisis a partir de preocupaciones y métodos compartidos, (re) combinando numerosas disciplinas tradicionales y nuevas para dar lugar al estudio crítico de los fenómenos culturales en diversas sociedades, siempre poniendo énfasis en el contexto sociocultural y con el objetivo de comprender la metamorfosis de la noción de cultura en sí misma. En lugar de privilegiar obras canónicas o datos cuantitativos y así reproducir las líneas de autoridad establecidas, los estudios culturales incluyen investigaciones acerca de la cultura y los productos culturales, con el objeto de articular lo que se calla,

---

lo suprimido, y lo escondido por los modos dominantes del saber, no solo en los textos y prácticas significantes, sino también en las teorías de las disciplinas tradicionales. En su máxima expresión, los estudios culturales son una crítica cultural que ensalza las virtudes del eclecticismo, y que abraza una visión holística y democrática de la cultura a través de un espectro de enfoques teóricos y metodológicos, buscando hacer explícitas las conexiones entre diversas formas culturales, así como entre cultura, sociedad y política, con el objetivo de no ser meramente analíticos, sino de promover el cambio. Los estudios culturales siempre son potencialmente polémicos, ya que al menos en sus orígenes reivindicaban un compromiso político radical y la práctica del cambio social. Por ello, a diferencia del conocimiento filológico tradicional que aspira a ser «objetivo», los estudios culturales son explícitamente ideológicos. A pesar de que en algunas de sus últimas versiones los estudios culturales se han vuelto menos confesadamente políticos, continúan representando un desafío tanto para el elitismo atrofiado de las disciplinas académicas tradicionales como para las estructuras de poder hegemónicas en general. El término «cultura» en los estudios culturales se refiere a una concepción antropológica y narrativa del término, que permite estudiar las características corrientes de la vida, mientras que a la vez apunta a desmantelar la concepción estético-textual y jerárquica de la «cultura». Al mismo tiempo, esto significa que los estudios culturales se pueden aplicar al estudio de lo tradicional, lo canónico y lo hegemónico. Los estudios culturales pueden producir más conocimiento relevante que los discursos académicos establecidos, dada su buena disposición para encarar la vida cotidiana en, por ejemplo, el estudio de culturas populares y marginadas, o al investigar el interés de la cultura y los medios en el rol creativo de su audiencia (véase, por ejemplo, Bathrick, 1992; Berubé, 2005; Franco, 2007; Grossberg, 1998; Grossberg, Nelson y Treichler, 1992; Hall, 2001; Prow, 2007; Rojek, 2007; específicamente sobre el método en los estudios culturales, véase, por ejemplo, Ferguson y Golding, 1997; Lee y Poynton, 2000; Lee, 2003; White y Schwoch, 2006; McCarthy *et al.*, 2007).

Los estudios culturales pueden incluir y/o incluirse en un gran número de disciplinas establecidas dentro de las humanidades y las ciencias sociales, incluyendo los estudios literarios y la teoría literaria, la sociología de la cultura, teoría social, *media studies*, estudios de comunicación, antropología cultural, historia/geografía cultural, etnografía, sociolingüística, estudios de traducción, folklore, filosofía, derecho, estudios de políticas culturales, pedagogía, historia, estudios museísticos, estudios de audiencia, historia y crítica del arte, ciencias políticas, estudios de género, etc. También dentro del área de la tematología, los estudios culturales pueden aplicarse a temas como género y sexualidad, nacionalidad e identidades (pos)nacionales, colonialismo y poscolonialismo, raza

---

y etnicidad, cultura popular, la formación de subjetividades sociales, cultura del consumidor, ciencia y ecología, políticas identitarias, políticas estéticas y disciplina, instituciones culturales, discurso y textualidad, (sub)cultura(s) en sociedades diversas, cultura popular y su audiencia, cultura (global) en una era posmoderna, cultura y sus instituciones, lenguaje, políticas culturales urbanas, ciencia, cultura y los ecosistemas, estudios poscoloniales, feminismos, estudios de género y estudios *queer*, estudios de etnicidad, estudios de (in)migración, estudios urbanos, mundo editorial, cuestiones metaprofesionales, tales como el mercado de trabajo, edición académica, titularidad universitaria, etc.

Respecto de sus antecedentes en pensamiento y presencia institucional, los estudios culturales comenzaron en Gran Bretaña en la década del 50, con el análisis crítico de la cultura de base marxista llevado adelante por Richard Hoggart, Raymond Williams, Edward P. Thompson, Stuart Hall, etc., en el *Birmingham Centre for Contemporary Cultural Studies*. El centro publicó una serie de estudios influyentes y políticamente comprometidos, algunos de los cuales se combinaron en forma de libro más tarde, sobre medios de comunicación de masas y cultura popular. Las primeras publicaciones cuestionaban la producción literaria de lo que había sido canonizado como «literatura inglesa», la influencia de la industria cultural en las masas, y proponían que las producciones populares y de clase trabajadora y sus audiencias respectivas eran dignas de estudio. Los estudios culturales británicos fueron exportados por la movilidad de aquellos expatriados británicos que el gobierno de Thatcher expulsó, y que obtuvieron plazas universitarias en los EEUU y otros países anglófonos. Por ello el mayor éxito de los estudios culturales se ha dado naturalmente en los países de habla inglesa, y encontramos estudios culturales británicos, norteamericanos (EEUU y Canadá), australianos y neocelandeses (véase, p.e., Turner, 2003; Frow y Morris, 1993; Prow, 2007). Una escuela paralela de pensamiento evolucionó en Alemania a partir de la escuela de Frankfurt, de análisis crítico marxista, con la diferencia de que la escuela de Birmingham estudiaba la cultura popular, y la escuela de Frankfurt argumentaba a favor de la importancia de la alta cultura y en contra del impacto de la cultura popular, basada principalmente en una sociología antipositivista, psicología, y filosofía existencial (p.e., Theodoro W. Adorno, Jürgen Habermas, Max Horkheimer, Leo Löwenthal, Herbert Marcuse). Otro enfoque diferente para el estudio de la cultura es el llamado *Kulturwissenschaft* —un enfoque desarrollado desde 1920 en Alemania, y en muchos aspectos enraizado en el pensamiento decimonónico— que se basa en las áreas de la filosofía de la cultura (p.e., Georg Simmel y Ernst Cassirer), historia de la cultura (p.e., Wilhelm Dilthey), antropología histórica y filosófica (p.e., Johann Friedrich Blumenbach), sociología (p.e., Max Weber), e historia del arte (p.e., Aby Warburg). Si bien durante los ochenta la

---

Kulturwissenschaft ha adoptado algunos aspectos de los estudios culturales, continúa siendo un área y disciplina específica anclada en el pensamiento histórico-filosófico alemán, además en su historia y práctica actual aún es diferente de los estudios culturales (véase Böhme y Scherpe, 1996; Böhme, Matussek y Müller, 2000; Kittler, 2001).

Los estudios culturales continúan sufriendo una fragmentación significativa, y se desarrollan dentro de áreas como la globalización, el análisis crítico de la raza, el trabajo de campo etnográfico y los estudios de género, entre otros. Debería mencionarse también que muchos aspectos y perspectivas de los estudios culturales ya estaban disponibles y existían en la disciplina de la literatura comparada, dentro de la que muchos temas y temáticas de los estudios culturales habían sido ya estudiadas antes del apogeo de estos últimos, y aún hoy se los estudia. En los EEUU, además de la prominencia que el área ha ganado dentro de los departamentos de inglés, los estudios culturales son cada vez más bienvenidos en los departamentos de historia, sociología, antropología, y otras áreas dentro de las humanidades y ciencias sociales. Los estudios culturales también han desarrollado su influencia en el sudeste asiático, particularmente en Taiwán y Corea del Sur, donde muchos de sus practicantes han regresado después de estudiar en países anglófonos. Los estudios culturales chinos se han disociado de implicaciones políticas y nacionalistas, y favorecen el estudio de «lo chino» (incluyendo lo expatriado) como un punto de referencia cultural, más que étnico, nacional o político, un tipo de «culturalismo chino» que intenta trascender fronteras geopolíticas (véase Cheng, Wang y Tötösy de Zepetnek, 2009). La influencia de los estudios culturales alrededor del mundo se debe en parte a la hegemonía del inglés, y a su estatuto como lingua franca del mundo, a la hegemonía de los EEUU, y a la expansión de la cultura popular que, a su vez, había dado el ímpetu inicial en los EEUU para desarrollar los focos teóricos de la escuela de Birmingham, y aplicarlos al estudio de la cultura estadounidense.

En lo que respecta a su presencia en Europa, Paul Moore sugiere que la crítica del valor cultural recibida se ve dificultada por el eurocentrismo, la creencia (nostálgica) de que Europa es el repositorio de la «alta» cultura, una defensa conservadora de lo que entonces se convierte en un valor crítico en la autoenunciación europea. Similarmente, Roman Horak (1999) identifica el mismo prejuicio contra los estudios culturales y la cultura popular en Alemania y Austria específicamente, así como el impacto de la escuela de Frankfurt, entre otros factores, junto con el miedo y desprecio por lo popular que está directamente relacionado con el miedo a la cultura estadounidense y la amenaza de «americanización». Sin embargo, el impacto de los estudios culturales es evidente (aunque la mayoría de las publicaciones de

---

estudios culturales aparecen en los EEUU, Canada o Australia, y lo mismo sucede con los artículos que aparecen en los volúmenes editados por la Oxford University Press sobre los estudios culturales españoles, alemanes, franceses, italianos y rusos, todos sus autores comienzan con una introducción que expone la amplitud de la tarea de desarrollar una dimensión identificable de estudios culturales por dentro de la historias y tradiciones culturales establecidas en la academia de las diversas naciones (véase, p.e., Graham y Labanyi, 1996; Denham, Kacandes, y Petropoulos, 1997; Forbes y Kelly, 1996; Kelly y Shepherd, 1998; Kennedy, 1994; véase también Le Hir y Strand, 2000; Reynolds y Kidd, 2000; Jordan y Morgan-Tamosunas, 2000; Forgacs y Lumley, 1996). Resulta interesante que dentro del pensamiento europeo, es en Francia donde los estudios culturales han despertado menor interés, seguidos de Europa central y del este, como explicamos más adelante (véase Chalard-Fillaudeau, 2010). Es también destacable que la amplitud de temas de los estudios culturales siempre está extendiéndose, e incluye la historia oral, política e historia, conceptos críticos de clase, etnia y comunidad, así como todos los aspectos relacionados con las políticas de la lengua estándar y dialectos, y algunos estudios *queer* y de género, que trabajan hacia lo que Josephine Gattuso Hendin ha llamado «un discurso más étnicamente inclusivo» (2001: 57; sobre varios aspectos de esta cuestión, véase también Birnbaum, 1993; Carnevale, 2009; Jeffries Miceli, 1994; Reich, 2004).

Marjorie Ferguson y Peter Golding (1997), en la introducción a su colección de artículos *Cultural Studies in Question*, critican el fracaso de los estudios culturales en lo que respecta al tratamiento empírico de los cambios estructurales, a nivel nacional y global, que sufrieron los sistemas políticos, económicos y de comunicación tras el colapso del exbloque soviético, las consecuencias de la globalización, y el proceso de democratización (curiosamente, esta idea es paralela al marco conceptual y metodológico de Tötösy de Zepetnek —lo «contextual» y lo «empírico»— en los estudios culturales comparados, véase más abajo). En el mismo libro, John D.H. Downing (1997) propone examinar la capacidad de los estudios culturales de iluminar las transiciones económicas, políticas y culturales en Europa central y del este, así como en Rusia, y, a la inversa, de investigar las implicaciones de esas transiciones, si se las considera una seria prueba para los estudiosos en la evaluación de la utilidad de los estudios culturales. Downing subraya la necesidad de que la academia integre el estudio de la sociedad y el poder, el conflicto y el cambio con el análisis de la comunicación y, en particular, de que reconozca el poder de otros agentes fuera de la elite, esto es, el rol que ha jugado la cultura popular en elevar la presión interior para movilizar el cambio político. Downing también argumenta que Sudáfrica, Corea del Sur, Taiwán y Latinoamérica, así como la Europa meridional, que han sufrido algunas transiciones

---

análogas, podrían ofrecer términos de comparación. En el libro titulado *Cultural Discourse in Taiwan* los editores comentan que Taiwán —debido a su pasado colonial y diversidad de herencia cultural— «represents the dynamics of cultural processes where East and West meet in a specific and extraordinary locus» (Cheng, Wang, Tötösy de Zepetnek, 2009: 1). En lo que respecta a Corea del Sur, Myungkoo Kang (2004a) examina en su artículo «East Asian Modernities» la situación de los estudios culturales, y su análisis sugiere paralelismos que podrían aplicarse —así como los estudios culturales de Taiwán— al estudio de la(s) cultura(s) de Europa central y del este (véase también Kang, 2004b; sobre Europa central y del este, véase p.e., Guran, 2006; Tötösy de Zepetnek, 2002). Kang esquematiza cómo Corea del Sur ha adoptado, apropiado y utilizado teorías de los estudios culturales occidentales desde la década de los ochenta, y subraya la necesidad de unos estudios culturales del siglo veintiuno. También describe cómo en Taiwán, donde los estudios culturales comenzaron a institucionalizarse a partir de 1993, han proporcionado al movimiento democrático taiwanés una fundamentación teórica a partir de la cual llevar adelante importantes investigaciones sobre política de identidades, cuestiones de minoría y de género, y sobre colonización japonesa y norteamericana, así como sobre las relaciones entre los nativos taiwaneses y los inmigrantes de China continental. En lo que respecta a la situación de los estudios culturales en otras partes del mundo, vale la pena señalar un ejemplo en particular: los estudios culturales latinoamericanos, cuyo desarrollo ha sido consustancial con la lucha por la emancipación de la hegemonía cultural europea y luego de los EEUU, a menudo enfocan sus intereses en temas similares a los de la Europa central y del este poscomunista, tales como el fenómeno de la penetración cultural, la censura y la auto-censura, y las formas simbólicas que expresaron la resistencia popular, la definición de culturas nacionales, y los análisis de discursos de poder (véase McClennen y Fitz, 2004; McRobbie, 2005; Moreiras, 2001; Jordan y Morgan-Tomasunas, 2000).

Los últimos avances en estudios culturales incluyen el interés por la ciencia cognitiva, las emociones, comunicación, medios, memoria (véase Zunshine, 2009; Highmore, 2009; Nalbatian *et al.*, 2010). Los estudios culturales también muestran un desarrollo prometedor en el trabajo teórico y aplicado sobre el mundo digital de las humanidades, con respecto a la aplicación de las nuevas tecnologías a la investigación, así como a la publicación (véase, p.e., Landow, 2006; McCarty, 2010; Schreibman, Siemens y Unsworth, 2004; Tötösy de Zepetnek, 2007, 2010; Van Dijck; Van Peer, 2010; Van Peer, Asimakopoulou y Bessis, 2010).

3. El área de los estudios culturales comparados

Los estudios culturales, si bien han innovado en y constituyen un campo esencial de las humanidades y ciencias sociales, retienen un inconveniente en su construcción monolingüe, ya que es un área que se desarrolla y practica principalmente en el mundo anglófono, y sus investigadores en general como máximo trabajan con dos idiomas. Por ello, propugnamos la noción de que aquello que ha sido la marca de fábrica de la literatura comparada, concretamente el trabajo en una multiplicidad de lenguas, debería idealmente ser trasladado a los «estudios culturales comparados». Desarrollados a partir de finales de los ochentas por Steven Tötösy de Zepetnek, la conceptualización de los estudios culturales comparados es una «fusión» de los principios de la disciplina de la literatura comparada —sustrayendo el eurocentrismo y orientación nacional de la disciplina, como mencionamos arriba— con los de los estudios culturales, incluyendo la perspectiva ideológica explícita de estos últimos. Otros principios adicionales de los estudios culturales comparados incluyen que se preste atención al «cómo» de los procesos culturales, siguiendo un constructivismo radical (véase, p.e., Riegler (<<http://www.radicalconstructivism.com>>); Schmidt, 1994 y 2010; véase también la revista *CLCWeb: Comparative Literature and Culture* <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb>> y la serie de libros impresos *Books in Comparative Cultural Studies*, ambas publicadas por la Purdue University Press, así como la serie de libros de la Shaker Press, *Books in Culture, Media, and Communication Studies*). Por ello, el objeto de estudio a menudo no es un producto cultural en sí mismo, sino sus procesos dentro de los micro- y macro-sistema(s) que son interesantes para el estudio de la cultura (sobre el macro-sistema, véase, p.e., Wallerstein, 1982; sobre el micro-sistema, véase Schmidt, 1994 y 2010; Even-Zohar, 1994; Tötösy de Zepetnek, 1992). «Comparar» no implica —y no debe hacerlo— una jerarquía, esto es que, en un análisis comparativo y contextual, el método utilizado importa más que la cuestión estudiada. Prestar atención a otras culturas es un elemento y factor básico y primario del armazón de los estudios culturales comparados. Este principio alienta un diálogo intercultural e interdisciplinario, expresamente ideológico, y por ello en este aspecto es idéntico a los estudios culturales. El diálogo se entiende como una inclusión, que se extiende a todos los Otros, marginales, minorías, y a todos aquellos que han sido y a menudo continúan siendo considerados periféricos. Para los investigadores que trabajen en estudios culturales comparados lo óptimo es el conocimiento de varias lenguas de trabajo, disciplinas y culturas antes de pasar al estudio de la teoría y la metodología.

Los estudios culturales comparados se dedican al estudio de la cultura tanto por partes (por ejemplo, literatura, cine, cultura

---

popular, artes visuales, televisión, nuevas tecnologías, etc.), como en su totalidad en relación con otras formas de expresión y actividad humanas, así como en relación con otras disciplinas de las humanidades y ciencias sociales. Este tipo de enfoque habilita un análisis cultural contextual y profundo. Los estudios culturales comparados estudian el inglés como lingua franca contemporánea del conocimiento, la comunicación, los negocios, la tecnología, etc; sin embargo, el uso del inglés en las publicaciones académicas, en sí mismo un tema de mucho debate teórico, no implica una centralidad europea y estadounidense (véase, p.e., Ramanathan, 2005; Rubdy y Saraceni, 2006; Prendergast, 2004 y 2008; Young, 2009). Por el contrario, el extenso uso del inglés como lengua internacional de conocimiento permite que los investigadores de fuera del mundo angloparlante y la Europa continental presenten sus trabajos en foros internacionales, y sean comprendidos por sus colegas de otros países. Es muy relevante que los estudios culturales comparados priorizan la investigación y el análisis basados en evidencias, para los que el enfoque «contextual» (es decir, sistémico y empírico) ofrece los marcos metodológicos más ventajosos (sobre esto, véase, p.e., el apoyo de Ferguson y Golding (1997) a lo empírico, véase también Schmidt (1994, 2010) en particular). Los estudios culturales comparados insisten en una metodología que involucre el estudio interdisciplinario con tres tipos principales de precisiones metodológicas: intra-disciplinarietà (análisis e investigación dentro de las disciplinas de las humanidades), multi-disciplinarietà (análisis e investigación de un investigador que utiliza cualquier otra disciplina), y pluri-disciplinarietà (análisis e investigación en equipo, con participantes de diferentes disciplinas (Tötösy de Zepetnek, 1998: 79-120). Los estudios culturales comparados son una disciplina inclusiva de las humanidades globales, y como tal, actúan en contra de la paradoja de la globalización versus la localización (hay que señalar que la designación y práctica de los «estudios culturales comparados» también reciben atención de la sociología a través de la antropología cultural (véase p.e. Pinxton), aunque, en la mayoría de los casos, no se incluye una definición teórica y/o metodológica, desde la década del 2000 se han establecido programas de estudios culturales comparados en muchos lugares del globo). Por último, aunque no por ello menos relevante, mencionamos la intención de los estudios culturales comparados de revertir el declive intelectual e institucional de las humanidades y su marginalización, y de esa forma sugieren la relevancia del conocimiento dentro de las humanidades y ciencias sociales. Una definición suscita de los estudios culturales comparados es la que sigue:

Comparative cultural studies is the theoretical, as well as methodological postulate to move and dialogue between cultures, languages, literatures, and disciplines. This is a crucial aspect of the framework, the approach as a whole, and its methodology. In other words, attention to other

---

cultures — that is, the comparative perspective — is a basic and founding element and factor of the framework. The claim of emotional and intellectual primacy and subsequent institutional power of national cultures is untenable in this perspective. In sum, the built-in notions of exclusion and self-referentiality of single-culture study, and their result of rigidly-defined disciplinary boundaries, are notions against which comparative cultural studies offers an alternative as well as a parallel field of study. This inclusion extends to all Other, all marginal, minority, border, and peripheral entities, and encompasses both form and substance. However, attention must be paid to the “how” of any inclusionary approach, attestation, methodology, and ideology so as not to repeat the mistakes of Eurocentrism and “universalization” from a “superior” Eurocentric point of view. Dialogue is the only solution (Tötösy de Zepetnek, 2003: 259; see also Tötösy de Zepetnek, 2007; on further development of the concept including media and communication studies, see, e.g., Lisiak, 2010; Tötösy de Zepetnek and López-Varela Azcárate, 2010).

Si bien las humanidades se encuentran en una posición difícil en lo que hace a conseguir financiación, y justificar su relevancia social en todas partes, y a lo largo de la historia, a partir de la llegada de las nuevas tecnologías y la internet, y el consecuente desarrollo de la frecuencia y expansión de las comunicaciones, han emergido nuevas posibilidades para el conocimiento. Mientras las humanidades en general son lentas para incorporar las nuevas tecnologías para el estudio y la pedagogía, la literatura comparada —debido a su interdisciplinariedad intrínseca— sería un lugar natural para contravenir la tendencia a la constricción y disminución de la presencia de las humanidades. En los estudios culturales, las humanidades digitales son consideradas un importante avance tanto en teoría como en práctica, y por ello también los estudios culturales comparados consideran el estudio de las humanidades digitales uno de sus intereses principales (véase, p.e., Tötösy de Zepetnek y López-Varela Azcárate 2010, López-Varela Azcárate y Tötösy de Zepetnek 2010 [en este artículo, véase también un debate sobre la situación de los estudios culturales en Francia]; véase también Tötösy de Zepetnek, 1998, 2007a, 2007b, 2010). Como aspecto corolario, consideramos que la actitud negativa de los investigadores respecto de las publicaciones electrónicas en las humanidades es sorprendente, y existe muy poca reflexión de esto en papel: una excepción notable es el trabajo de George P. Landow, que habla de esta situación curiosa y equivocada en su libro *Hypertext 03: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization*:

By and large, the humanities have been preoccupied with the impact of technology from a quasi-outsider's perspective, as if society and technology can still be separated (*Dark Fiber*, 13). This resistance by humanities scholars appears in two characteristic reactions to the proposition that information technology constitutes a crucial cultural force. First, one encounters a tendency among many humanists contemplating the possibility that information technology influences culture to assume that before now, before computing, our intellectual culture existed in

some pastoral non-technological realm. *Technology*, in the lexicon of many humanists, generally means “only that *technology* of which I am frightened” have frequently heard humanists use the word technology to mean “some intrusive, alien force like computing,” as if pencils, paper, typewriters, and printing presses were in some way *natural* (Lovink, qtd. In Landow, 2006: 46).

En el panorama presente de las humanidades, es la nueva generación de investigadores y jóvenes profesores la que comprende la importancia de las nuevas tecnologías para el estudio de la cultura y la literatura —al día de hoy sin el apoyo de demasiados profesores titulares e investigadores establecidos— y parecería que solo será en el futuro que las humanidades lleguen a apreciar y apoyar las publicaciones online, en revistas con sistemas de arbitraje por pares, con texto completo y —este es el factor decisivo— en revistas de acceso abierto. De hecho, si hay algo que pudiera y quisiera poner a las humanidades comparadas de vuelta en el mapa, y a nivel global, es la publicación académica online. Otra área de investigación de importancia para los estudios culturales comparados son los estudios de traducción, un área que todavía se desatiende dentro de la academia en general (Tötösy de Zepetnek, 1995 y 2002).

En conclusión, creemos que para transformar el estudio de la literatura y la cultura en una actividad socialmente relevante del conocimiento, debemos volcarnos al trabajo contextual y basado en evidencias, en paralelo con un pragmatismo de la responsabilidad de las oportunidades laborales de los graduados. Esto no significa que el estudio tradicional de la literatura, que incluye la lectura atenta, deba ser relegado a un valor menor: por el contrario, debemos llevar a cabo ambos de manera paralela. La literatura comparada y los estudios culturales comparados, que se basan en los principios básicos del enfoque comparativo, practicado en interdisciplinariedad, y haciendo uso de las ventajas de las nuevas tecnologías, pueden y deben alcanzar una presencia global y una relevancia social.

Nota: este artículo es una versión breve de Tötösy de Zepetnek, Steven, y Louise O. Vasvári. “Comparative Literature, World Literature, Cultural Studies, and Comparative Cultural Studies”, *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*. Ed. Steven Tötösy de Zepetnek and Tutun Mukherjee. Cambridge: Cambridge UP, 2012. De próxima aparición. Otra versión de este artículo aparecerá en Tötösy de Zepetnek, Steven, y Louise O. Vasvári (2012): “Synopsis of the Current Situation of Comparative Literature and (Comparative) Cultural Studies in the U.S. and Europe Including English-Language Italian Cultural Studies”, Special Issue *Multicultural Studies*. Ed. Silvia Albertazzi and Mario Domenichelli. *Moderna*, XIII, 1, de próxima aparición.

Bibliografía

- BASSNETT, S. (1993): *Comparative Literature: A Critical Introduction*, Oxford: Blackwell.
- BATHRICK, D. (1992): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.): *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literature*, New York: Modern Language Association of America, 320-40
- BERUBÉ, M. (ed.) (2005): *The Aesthetics of Cultural Studies*, Oxford: Blackwell.
- BIRNBAUM CHIAVOLA, L. (1993): *Black Madonnas: Feminism, Religion and Politics in Italy*, Boston: Northeastern UP.
- BIRUS, H. (1999): "Main Features of Goethe's Concept of World Literature", in Tötösy de Zepetnek, S., Dimić, M. and Sywenky, I. (eds.), *Comparative Literature Now: Theories and Practice / La Littérature comparée à l'heure actuelle. Théories et réalisations*, Paris: Honoré Champion, 31-41.
- BLAIR, W. (1940): *The History of World Literature*, Chicago: University of Knowledge Inc.
- BOHME, H. and SCHERPE, K. (eds.) (1996): *Literatur und Kulturwissenschaften. Positionen, Theorien, Modelle*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- BOHME, H., MATUSSEK, P. and MULLER, L. (eds.) (2000): *Orientierung Kulturwissenschaft. Was sie kann, was sie will*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- CARUTH, C., and CULLER, J. (eds.) (2010): *Literary Criticism for the Twenty-first Century. Special issue PMLA: Publications of the Modern Language Association of America*, 4, vol. CXXV, 899-1152.
- CHALARD-FILLAUDEAU, A. (ed.) (2010): *Etude et sciences de la culture: une résistance française?*, Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, 5, 1-181.
- CHENG, C., WANG, I. and TÖTÖSY DE ZEPETNEK, S. (eds.) (2009): *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series.
- COULDRY, N. (2000): *Inside Culture: Re-imagining the Method of Cultural Studies*, London: Sage.
- DAMROSCH, D. (2003): *What Is World Literature?*, Princeton: Princeton UP.
- DAMROSCH, D. (2009): *How to Read World Literature*, Chichester: John Wiley & Sons.
- DAVIS, G., MARSDEN, P., LEDENT, B. and DELREZ, M., (eds.) (2005): *Towards a Transcultural Future: Literature and Society in a "Post"-Colonial World*, Amsterdam: Rodopi.
- DENHAM, S., KACANDES, I., and PETROPOULOS, J. (eds.) (1997): *A User's Guide to German Cultural Studies*, Ann Arbor: U. of Michigan P.
- DETIENNE, M., (2008): *Comparing the Incomparable*, Trans. LLOYD, J. Stanford: Stanford UP.
- DOWNING, J. D.H. (1997): "Cultural Studies, Communication and Change: Eastern Europe to the Urals", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, 187-204.
- EVEN-ZOHAR, I. (1990): *Polysystem Studies, Special Issue of Poetics Today*, 1, vol. XI, 12-68.
- FINNEY, G. (2008): "Elitism or Eclecticism? Some Thoughts about the Future of Comparative Literature", *Symploke: a journal for the intermingling of literary, cultural, and theoretical scholarship*, 1-2, vol. XVI, 215-25.
- FERGUSON, M., and GOLDING, P. (1997): "Cultural Studies and Changing Times: An Introduction", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, XIII-XXVII
- FORBES, J. and KELLY, M. (eds.) (1996): *French Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.

- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FRANCO, J. (2007): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.), *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literatures*, New York: Modern Language Association of America, 209-24.
- FREDRICKSON, G. M. (1997): *The Comparative Imagination: On the History of Racism, Nationalism, and Social Movements*, Berkeley: U. of California P.
- FRESE WITT, M. A. (2007): *La Recherche en littérature générale et comparée en France en 2007: Bilan et perspectives*, Le Mont-Houy: P. U. de Valenciennes.
- FROW, J. and MORRIS, M. (eds.) (1993): *Australian Cultural Studies: A Reader*, Sydney: Allen & Unwin.
- GALLAGHER, M. (ed.) (2008): *World Writing: Poetics, Ethics, Globalization*, Toronto: U. of Toronto P.
- HYDE, G. M. [GMH] (2005): "Comparative Literature", in Childs, P. and Fowler, R. (eds.): *The Routledge Dictionary of Literary Terms*, London: Routledge, 29-31.
- GRAHAM, H., and LABANYI, J. (eds.) (1996): *Spanish Cultural Studies: An Introduction: The Struggle for Modernity*, Oxford: Oxford UP.
- GROSSBERG, L., NELSON, C. and TREICHLER, P. (eds.) (1992): *Cultural Studies*, New York: Routledge.
- GROSSBERG, L. (1998): "The Cultural Studies Crossroads Blues", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. I, 65-82.
- GUPTA, S. (2009): *Globalization and Literature*, Cambridge: Polity.
- GURAN, L. (2006): "US-American Comparative Literature and the Study of East-Central European Culture and Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XVIII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol8/iss1/7/>>, [24/05/11].
- HALL, D. E. (ed.) (2001): *Professions: Conversations on the Future of Literary and Cultural Studies*, Urbana: U. of Illinois P.
- HENDIN GATTUSO, J. (2001): "The New World of Italian American Studies", *American Literary History*, 1, vol. XIII, 141-57.
- HIGHMORE, B. (2009): *A Passion for Cultural Studies*, Houndmills: Palgrave MacMillan.
- HORAK, R. (1999): "Cultural Studies in Germany (and Austria) and Why There is No Such Thing", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. II, 109-15.
- JEFFRIES MICELI, G. (1994): *Feminine Feminists: Cultural Practices in Italy*, Minneapolis: U. of Minnesota P.
- JORDAN, B. and MORGAN-TAMOSUNAS, R. (eds.) (2000): *Contemporary Spanish Cultural Studies*, London: Arnold.
- KANG, M. (2004): "East Asian Modernities and the Formation of Media and Cultural Studies", in Dowling J. D. H. (ed.), *The Sage Handbook of Media Studies*, Thousand Oaks: Sage, 271-88.
- KANG, M. (2004): "There is No South Korea in South Korean Cultural Studies: Beyond the Colonial Conditions of Knowledge Production", *Journal of Communicative Inquiry*, 3, vol. XXVIII, 253-68.
- KELLY, C., and SHEPHERD, D. (eds.) (1998): *Russian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- KENNEDY, M. D. (1994): *Envisioning Eastern Europe: Postcommunist Cultural Studies*, Ann Arbor: The U of Michigan P.
- KITTLER, F. (2001): *Eine Kulturgeschichte der Kulturwissenschaft*, München: Fink.

- KRISHNASWAMY, R. (2010): "Toward World Literary Knowledges: Theory in the Age of Globalization", *Comparative Literature*, 4, vol. LXII, 399-419.
- LANDOW, G. P. (2006): *Hypertext 3.0: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.
- LAWALL, S. (ed.) (1994): *Reading World Literature: Theory, History, Practice*, Austin: U. of Texas P.
- LE HIR, M. P. and STRAND, D. (eds.) (2000): *French Cultural Studies: Criticism at the Crossroads*, Albany: State U. of New York P.
- LEE, A. and POYNTON, C. (eds.) (2000): *Culture & Text: Discourse and Methodology in Social Research and Cultural Studies*, Lanham: Rowman & Littlefield.
- LEE, R. (2003): *Life and Times of Cultural Studies: The Politics and Transformation of the Structures of Knowledge*, Durham: Duke UP.
- LIONNET, F. and SHIH, S. (eds.) (2005): *Minor Transnationalism*, Durham: Duke UP.
- LISIAK, A.A. (2010): *Urban Cultures in (Post)Colonial Central Europe*, West Lafayette: Purdue UP.
- LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "Comparative Cultural Studies, éducation, nouveaux médias et l'interculturalisme", in Chalard-Fillaudeau, A. (ed.), *Etudes et sciences de la culture. Une résistance française?* Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, vol. V, 73-96.
- McCARTHY, C. et al. (eds.) (2007): *Globalizing Cultural Studies: Ethnographic Interventions in Theory, Method, and Policy*, New York: Peter Lang.
- McCARTY, W. (ed.) (2010): *Text and Genre in Reconstruction*, Cambridge: Open Book Publishers.
- McCLENNEN, S. and FITZ, E. (eds.) (2004): *Comparative Cultural Studies and Latin America*, West Lafayette: Purdue UP.
- McROBBIE, A. (2005): *The Uses of Cultural Studies*, London: Sage.
- MOORE, P. (2001): "European Cultural Studies", in Moore, T. (ed.), *A Companion to Cultural Studies*, Oxford: Blackwell, 298-314.
- MOREIRAS, A. (2001): *The Exhaustion of Difference: The Politics of Latin American Cultural Studies*, Durham: Duke UP.
- NALBATIAN, S. et al. (eds.) (2010): *The Memory Process: Neuroscientific and Humanistic Perspectives*, Cambridge: MIT P.
- PINXTEN, Rik. (2007): "Contemporary Cultural Studies: Theory, Contexts and Trends", *Tribes and Tribals*, Special Issue *Tribes and Tribals*, I, 93-99.
- PIREDDU, N. (2009): "Between the Local and the Global: Comparative Literature in the Land of Dante", *Recherche Littéraire / Literary Research*, vol. XXV, 26-33.
- PIZER, J. (2006): *The Idea of World Literature: History and Pedagogical Practice*, Baton Rouge: Louisiana State UP.
- PRENDERGAST, C. (ed.) (2004): *Debating World Literature*, London: Verso.
- PRENDERGAST, C. (2008): *Buying into English: Language and Investment in the New Capitalist World*, Pittsburgh: U of Pittsburgh P.
- PROW, J. (2007): "Australian Cultural Studies", *Postcolonial Studies*, 1, vol. X, 59-75.
- RAMANATHAN, V. (2005): *The English-Vernacular Divide: Postcolonial Language Politics and Practice*, Clevedon: Multilingual Matters.
- REICH, J. (2004): *Beyond the Latin Lover: Marcello Mastroianni, Masculinity and Italian Cinema*, Bloomington: Indiana UP.
- REYNOLDS, S. and KIDD, W. (2000): *Contemporary French Cultural Studies*, Oxford: Oxford UP.

- RIEGLER, A.: *Radical Constructivism*, <<http://www.radicalconstructivism.com>>, [25/05/2011].
- ROJEK, C. (2007): *Cultural Studies*, Cambridge: Polity P.
- RUBDY, R. and SARACENI, M. (2006): *English in the World*, New York: Continuum.
- SAUSSY, H. (2006): "Exquisite Cadavers Stitched from Fresh Nightmares: Of Memes, Hives, and Selfish Genes", in Saussy, H. (ed.), *Comparative Literature in an Age of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP, 3-42.
- SCHMIDT, S.J. (2010): "Literary Studies from Hermeneutics to Media Culture Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol12/iss1/1>>, [25/05/2011].
- SCHMIDT, S.J. (1994): *Kognitive Autonomie und soziale Orientierung. Konstruktivistische Bemerkungen zum Zusammenhang von Kognition, Kommunikation, Medien und Kultur*, Frankfurt: Suhrkamp.
- SCHREIBMAN, S., SIEMENS, R. and UNSWORTH, J. (eds.) (2004): *A Companion to Digital Humanities*, Malden: Blackwell.
- SIMONSEN, K.-M., and STOUFGARD-NIELSEN, J. (eds.) (2008): *World Literature World Culture: History, Theory, Analysis*, Aarhus: Aarhus UP.
- SPIVAK, G. Ch. (2003): *Death of a Discipline*, New York: Columbia UP.
- STURM-TRIGONAKIS, E. (2007): *Global playing in der Literatur. Ein Versuch über die Neue Weltliteratur*, Würzburg: Königshausen & Neumann.
- TAMBURRI, A. J. (ed.) (2006): *Italian Cultural Studies*, Boca Raton: Bordighera P.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1992): "Systemic Approaches to Literature: An Introduction with Selected Bibliographies", *Canadian Review of Comparative Literature / Revue Canadienne de Littérature Comparée* 1-2, vol. XIX, 21-93.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1995): "The Systemic and Empirical Approach to Literature, the Polysystem Theory, and Translation Theory: The Importance of Methodology", *Studies in the Humanities*, 1-2, vol. XXII, 12-20.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1998): *Comparative Literature: Theory, Method, Application*, Amsterdam: Rodopi.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1999): "Taxonomy for the Study of Translation in Comparative Cultural Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/ccstranslationstudies>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2002): "Comparative Cultural Studies and the Study of Central European Culture", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.): *Comparative Central European Culture*, West Lafayette: Purdue UP, 1-32.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2003): "From Comparative Literature Today toward Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.), *Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, West Lafayette: Purdue UP, 235-267.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007a): "The New Humanities: The Intercultural, the Comparative, and the Interdisciplinary", in Ziolkowski, J. M. and López, A. J. (eds.), *Globalization and the Futures of Comparative Literature, Thematic Section of The Global South*, 2, vol. I, 45-68.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007b): "Aspects of Scholarship and Publishing in the Age of New Media Technology", in Sanz, A. and Romero, D. (eds.), *Literatures in the Digital Era: Theory and Praxis*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 171-184.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Bibliography for Work in Comparative Literature and Culture", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/clcbibliography>>, [25/06/2011].

- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "The 'Impact Factor' and Selected Issues of Content and Technology in Humanities Scholarship Published Online", *Journal of Scholarly Publishing*, 1, vol. XLII, 70-78.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2011): "Shortlist of (Text)Books in Comparative Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/comparativeliteraturebooks>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., (2010): "Education, Interculturalism, and Mapping a New Europe", in Tötösy de Zepetnek, S. and Wang, I. (eds.), *Mapping the World, Culture, and Border-crossing*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 38-49.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and MUKHERJEE, T. (eds.) (2012, forthcoming): *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Comparative Literature, World Literature, Cultural Studies, and Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. and Mukherjee, T. (eds.), *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*. Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Synopsis of the Current Situation of Comparative Literature and (Comparative) Cultural Studies in the U.S. and Europe Including English-Language Italian Cultural Studies", in Albertazzi, S. and Domenichelli, M. (eds), Special Issue *Multicultural Studies*, Moderna, 1, vol. XIII.
- TURNER, G. (2003): *British Cultural Studies: An Introduction*, London: Routledge.
- VAN DIJCK, J. (2010): "Search Engines and the Production of Academic Knowledge", *International Journal of Cultural Studies*, 6, vol. XIII, 574-92.
- VAN PEER, W., ASIMAKOPOULOU, E. and BESSIS, N. (eds.) (2010): *Literary Education and Digital Learning: Methods and Technologies for Humanities Studies*, Hershey: Information Science Reference.
- WALLERSTEIN, I. (1982): "World-System Analysis: Theoretical and Interpretative Issues", in Hopkins, T. K. (ed.), *World-System Analysis: Theory and Methodology*, Beverly Hills: Sage.
- WANG, I., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Introduction to *Cultural Discourse in Taiwan*", in Cheng, C., Wang, I. and Tötösy de Zepetnek, S. (eds.), *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 1-9.
- WANG, N. (2001): "Confronting Globalization: Cultural Studies versus Comparative Literature Studies?", *Neohelicon: acta comparationis litterarum universarum*, 1, vol. XXVIII, 56-65.
- WHITE, M. and SCHWOCH, J. (eds.) (2006): *Questions of Method in Cultural Studies*, Malden: Blackwell.
- YOUNG, R. J. C. (2009): "English and the Language of Others", *European Review*, 1, vol. XVII, 203-212.
- ZUNSHINE, L., (ed.) (2009): *Introduction to Cognitive Cultural Studies*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.

SINOPSI DE LA SITUACIÓ ACTUAL DE LES HUMANITATS COMPARADES ALS ESTATS UNITS I A EUROPA

Steven Tötösy de Zepetnek

University of Halle-Wittenberg & Purdue University Press

Louise O. Vasvári

Stony Brook University & New York University

clcweb@purdue.edu

Cita recomanada || TÖTÖSY, Steven & VASVÁRI, Louise O. (2011): "Sinopsi de la situació actual de les Humanitats comparades als Estats Units i a Europa" [article en línia], 452°F. *Revista electrònica de teoria de la literatura i literatura comparada*, 5, 13-31, [Data de consulta: dd/mm/aa], < <http://www.452f.com/index.php/ca/totosy-vasvari.html> >

Il·lustració || Mar Olivé

Traducció || Gemma Beltran

Article || A petició | Publicat: 07/2011

Llicència || Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 3.0 de Creative Commons

Resum || Aquest article és una descripció de la situació de les humanitats comparades al món occidental amb una atenció especial a la disciplina de la literatura comparada i als camps de la literatura universal, els estudis culturals i els estudis culturals comparats. Mitjançant una breu discussió dels camps mencionats, els autors proposen que per realitzar l'estudi de la literatura i la cultura com una activitat social rellevant digna d'estudi, avui dia els acadèmics de les humanitats s'han de centrar en el treball contextualitzat i basat en les proves i paral·lelament han de parlar en la responsabilitat derivada del lloc de treball dels graduats en humanitats. Això no vol dir que l'estudi tradicional de la literatura, que inclou un estudi exhaustiu del text en qüestió, s'hagi de relegar a una posició inferior, sinó més aviat que l'objectiu ha de ser dur a terme tots dos mètodes de forma paral·lela. La seva anàlisi final és que els estudis culturals comparats es basen en principis de l'enfocament comparatiu i s'ideen dins la literatura comparada, la literatura universal i els estudis culturals que practiquen la interdisciplinarietat. Tot utilitzant els avantatges de les noves tecnologies de la informació, aquests estudis podrien aconseguir una presència global i una rellevància social de la qual les humanitats comparades demostrarien ser un component clau.

Paraules clau || Estudis culturals comparats | Literatura comparada | Interdisciplinarietat | Humanitats comparades | Literatura universal | Estudis culturals.

Abstract || This article is a description of the situation of comparative humanities in the Western hemisphere with attention to the discipline of comparative literature and the fields of world literature, cultural studies, and comparative cultural studies. With brief discussions of the said fields, the authors propose that to make the study of literature and culture as a socially relevant activity of scholarship today humanities scholars must turn to contextual and evidence-based work parallel with attention to and responsibility with regard to humanities graduates' employment. This does not mean that the traditional study of literature including close-text study would be relegated to lesser value; rather, the objective ought to be to perform both and in a parallel fashion. Their final analysis is that comparative cultural studies as based on tenets of the comparative approach and thought in comparative literature, world literature, and cultural studies practiced in interdisciplinarity, and employing the advantages of new media technology could achieve a global presence and social relevance of which comparative humanities would prove a relevant component.

Keywords || Comparative Cultural Studies | Comparative Literature | Interdisciplinarity | Comparative Humanities | World Literature | Cultural Studies.

0. Introducció

Diverses disciplines han utilitzat i utilitzen la perspectiva i l'ús de la comparació en el món acadèmic i una de les argumentacions més recents respecte a la comparació en les humanitats i les ciències socials l'ha dut a terme l'historiador Marcel Detienne a *Comparant l'incomparable* (2008: 36-39; *Comparer l'incomparable* [2000]; vegeu també —un altre historiador— George M. Fredrickson, 1997). Per començar, no és cap secret el fet que la disciplina de la literatura comparada té una història d'inseguretat i de batalles pel que fa a la falta de definició i la falta d'un marc teòric, així com també d'una metodologia. Aquestes llacunes —reconegudes en diverses ocasions dins la disciplina, ja des dels seus orígens fins al segle XIX— són, entre d'altres, el resultat del que aquesta disciplina ha manllevat d'altres disciplines per a l'anàlisi de la literatura. En termes de presència institucional, aquesta disciplina va guanyar adeptes sobretot als Estats Units i a Europa (tot i que menys en aquest últim continent) i a les dues regions aquesta presència està sofrint una davallada que es reflecteix tant per l'interès per adoptar una teoria literària i cultural en els departaments d'anglès com també per l'eurocentrisme intrínsec a la literatura comparada (vegeu, per exemple, Pireddu, 2009; Tötösy de Zepetnek, 1998, 2007, 2010; Witt, 2007). Un altre defecte de la literatura comparada resideix en la seva construcció (teòrica i aplicada) basada en les literatures nacionals en un moment en què el paradigma d'allò global va guanyant cada cop més terreny en moltes disciplines i en molts enfocaments. A més, des de la dècada de 1980, aquesta disciplina s'ha vist pressionada a justificar la seva validesa institucional amb motiu de l'arribada dels estudis culturals. Malgrat aquest desenvolupament, pel que fa als Estats Units, Haun Saussy afirma que «la literatura comparada d'alguna manera ha guanyat la batalla. Mai no havia estat tan ben rebuda a les universitats nord-americanes [...] i les nostres conclusions s'han convertit en els raonaments de tercers» (2006: 3; vegeu també Finney, 2008). Mentre que l'anàlisi de Saussy sobre els objectius i l'àmbit de la literatura comparada i la seva creixent popularitat en l'estudi literari es corrobora i rep punts de vista positius, el que manca en el seu estudi és una atenció especial a l'opressió institucional dels Estats Units i també Europa. El seu punt de vista positiu del nou statu quo representa un ajustament a opinions com ara les de Susan Bassnett a *Introducció a la Literatura comparada* on afirma que aquesta disciplina és morta (1993: 3) o també a l'opinió de Gayatri Chakravorty Spivak (2003) que va postular una actitud similar amb el títol del llibre *La mort d'una disciplina* (és a dir, de la literatura comparada) o als pronòstics negatius del pròleg de «Literatura comparada» al *Routledge Dictionary of Literary Terms* (GMH). Ambdós punts de vista oposats —d'una banda, la idea que la literatura comparada ha conquerit l'estudi literari i, de l'altra,

que aquesta disciplina és morta— fan referència als Estats Units i a Europa. Així doncs, mentre aquests autors intenten corregir les seves respectives avaluacions segons si hom considera el contingut intel·lectual de la disciplina o l'estatus institucional, mantenen un punt de vista centrat en aquests dos continents i no tenen en compte l'emergència d'aquesta disciplina a Àsia (principalment a la Xina, Corea, l'Índia, el món àrab) i a Llatinoamèrica, o fins i tot els avenços en països com ara Grècia, Itàlia, Portugal, Espanya, etc. (sobre aquest tema, vegeu, per exemple, Tötösy de Zepetnek i Mukherjee, 2012). En endavant, amb l'objectiu de presentar una sinopsi de l'estat actual de les coses en les humanitats comparades a Occident, us presentem unes descripcions breus de la disciplina de la literatura comparada i dels camps de la literatura universal, dels estudis culturals i dels estudis culturals comparats.

1. La disciplina de la literatura comparada i el concepte de literatura universal

Proposem la següent definició de literatura comparada com a mitjà per discutir la situació d'aquesta disciplina en relació amb el camp de la literatura universal:

The discipline of Comparative Literature is in toto a method in the study of literature in at least two ways. First, Comparative Literatures means the knowledge of more than one national language and literature, and/or it means the knowledge and application of other disciplines in and for the study of literature and second, Comparative Literature has an ideology of inclusion of the Other, be that a marginal literature in its several meanings of marginality, a genre, various text types, etc. [...] Comparative Literature has intrinsically a content and form, which facilitate the cross-cultural and interdisciplinary study of literature and it has a history that substantiated this content and form. Predicated on the borrowing of methods from other disciplines and on the application of the appropriated method to areas of study that single-language literary study more often than not tends to neglect, the discipline is difficult to define because thus it is fragmented and pluralistic (Tötösy de Zepetnek, 1998: 13; for bibliographies of comparative literature books and articles see Tötösy de Zepetnek, 2009 and 2011).

El concepte de literatura universal té els orígens en la proposta de Johann Wolfgang von Goethe's a *Weltliteratur*, on va desenvolupar, entre altres idees, la rellevància i la importància de la traducció i va donar arguments en contra del concepte nacional de literatura (vegeu exemples de l'abast i la rellevància actual del concepte de Goethe a Birus, 1999; Sturm-Trigonakis, 2007). Tot i que la proposta de Goethe no va guanyar popularitat com a estructura en el marc institucional (és a dir, en els departaments universitaris de literatura universal), aquest concepte, en si, ha estat —com a mínim *in*

---

nomine— un principi de la disciplina de la literatura comparada com a enfocament intel·lectual i pedagògic, malgrat que a la pràctica ha resultat eurocentrista i un enfocament més aviat nacional. En els últims anys, potser en contra de l'anomenat dèficit de la literatura comparada —és a dir, el seu eurocentrisme, la pèrdua del focus de la teoria literària i cultural i la insistència a fer enfocaments nacionals— el concepte més antic de literatura universal, però, ha rebut un interès renovat no només com a principi teòric sinó també com a estructura institucional, en concret en els departaments universitaris nord-americans i canadencs, i s'ha publicat un gran nombre de llibres acadèmics sobre aquest aspecte (vegeu, per exemple, Damrosch, 2003 i 2009; Gallagher, 2008; Lawall, 1994; Pizer, 2006; Prendergast, 2004 i 2008; Simonsen i Stougard-Nielsen, 2008; Sturm-Trigonakis, 2007). Encara que als Estats Units i a Canadà existeixi una gran voluntat d'establir departaments i doctorats especialment anomenats «literatura universal», queda per veure si el concepte es desenvoluparà com a unitat didàctica a les carreres, tot adoptant així una base institucional. Mentre els cursos de literatura comparada existeixen arreu del món, la diferència rau en el fet que se n'imparteixen pocs i dins dels departaments corresponents. Sense tenir en compte la presència cada cop menor de la literatura comparada com a camp universitari a Occident, el tema de la presència institucional i administrativa de la literatura comparada o la dels estudis culturals comparats (vegeu-ho més avall) se segueix posant en dubte. Al mateix temps, la rellevància intel·lectual de la literatura comparada, la literatura universal, els estudis culturals i els estudis culturals comparats segueix sent atractiva a causa de la globalització i l'impacte que té arreu del planeta. Així, una definició de literatura universal, com a disciplina diferent de la literatura comparada, seria la següent: «World literature is not an infinite, ungraspable canon of works but rather a mode of circulation and of reading, a mode that is as applicable to individual works as to bodies of material, available for reading established classics and new discoveries alike» (Damrosch, 2003: 5; vegeu també Pizer, 2006 per a una discussió exhaustiva sobre la literatura universal). És interessant veure com el concepte de Damrosch de literatura universal respecte a la producció literària, a la publicació i a la circulació és similar a l'enfocament microsystemàtic de la literatura que han proposat i posat en pràctica autors com ara Siegfried J. Schmidt a *Empirische Literaturwissenschaft* (1994) i Itamar Even-Zohar en la seva teoria polisistèmica (vegeu Schmidt, per exemple, 2010; Even-Zohar, entre d'altres, 1990).

La literatura comparada com a disciplina, tot i que centrada en la presència institucional, s'ha convertit en un camp establert als Estats Units, a Canadà i a Austràlia (fins i tot a Anglaterra, on aquesta disciplina encara no té una presència sòlida, recentment ha rebut força interès), a Llatinoamèrica i a molts països europeus.

Tot i això, com hem suggerit anteriorment, el que és notable és el fet que el concepte i la disciplina, així com la presència institucional que tenen, avancin cap a les regions que anomenem «perifèriques», regions que inclouen països com ara Espanya, Portugal, Grècia, etc. En aquest punt volem advertir de l'enfocament «periòdic» a l'hora d'avaluar la magnitud de la disciplina en les regions «perifèriques». Dit d'una altra manera, aquests avenços s'han d'analitzar com una manera de «posar-se al dia» semblant a com, per exemple, la modernitat ha aparegut a les regions «perifèriques» seguint els passos d'Europa (i també dins d'Europa en els últims temps, primer a l'Europa occidental i després a l'oriental). Aquest punt de vista, basat en l'anomenat concepte eurocèntric i pràctic de la literatura comparada, no ens ha de sorprendre sinó que argumentem que els avenços d'aquesta disciplina són el resultat de les conseqüències de la globalització i, ergo, d'una construcció sofisticada i d'una pràctica de gran importància (més sobre aquest aspecte, vegeu concretament Krishnaswamy, 2010; i també Caruth i Culler, 2010).

2. El camp dels estudis culturals

Els estudis culturals es practiquen com un camp acadèmic híbrid, és a dir, que no es localitza en una disciplina específica i establerta sinó que té la seva base en les humanitats crítiques i en les teories de les ciències socials que, en lloc d'unificar la teoria disciplinar i la metodologia per elles mateixes, abracen un gran ventall d'enfocaments i metodologies teòriques. A diferència de les disciplines tradicionals, el punt fort dels estudis culturals resideix precisament en l'heterogeneïtat teòrica, la riquesa, la pluralitat i la flexibilitat de les seves fronteres. El seu objectiu és redibuixar les fronteres de les humanitats i de l'estudi de les ciències socials al voltant d'uns nous paradigmes tant en la teoria com en l'aplicació. A causa de la diversitat dels mètodes, potser la millor manera de descriure els estudis culturals és com una idea metadisciplinar que traspasa disciplines en lloc d'unir-les en una de sola. També es pot definir com a inter-, multi- i fins i tot contra- o anti- disciplinar, una disciplina que extreu els principis i el mètode d'anàlisi de les problemàtiques i dels mètodes compartits amb altres disciplines, (re) combina un gran nombre de disciplines noves i també tradicionals per estudiar críticament l'estudi dels fenòmens culturals en diverses societats, sempre posant èmfasi en el context cultural i social i amb l'objectiu d'entendre la metamorfosi de la pròpia noció de cultura. En lloc de donar prioritat a les obres canòniques o a les dades quantitatives i reproduir-se dins les línies establertes de l'autoritat, els estudis culturals inclouen obres sobre la cultura i els productes culturals que intenten articular allò que encara no s'ha dit, allò que s'ha suprimit, i allò preconcebut en els models dominants de

---

coneixement, no només en textos i en pràctiques significatives sinó també en les teories de les disciplines tradicionals. En el màxim exponent, els estudis culturals són una crítica cultural que enalteix les virtuts de l'eclecticisme i abraça una visió de la cultura integral i democràtica mitjançant un ampli ventall d'enfocaments teòrics i de metodologies que busquen fer connexions explícites entre diferents formes de cultura i també entre la cultura, la societat i la política, amb l'objectiu no només de ser analítics sinó també de donar ales als canvis. Els estudis culturals han estat sempre controvertits, com a mínim en els seus orígens, quan es definien a ells mateixos com un compromís polític radical i una pràctica de canvi social. Així, a diferència dels academicismes filosòfics tradicionals que s'esforcen per ser «objectius», els estudis culturals són explícitament ideològics. Encara que en algunes de les darreres versions els estudis culturals s'han tornat menys declaradament polítics, segueixen representant un repte tant per a l'elit atrofiada de les disciplines acadèmiques tradicionals com per a les estructures de poder hegemònic en general. La noció de «cultura», en els estudis culturals, es refereix a la concepció antropològica i narrativa del terme per estudiar formes habituals de vida, i al mateix temps intenta desmantellar les concepcions de «cultura» més esteticotextuals i jeràrquiques. Això també significa que els estudis culturals es poden aplicar a l'estudi de tot el que és tradicional, canònic o hegemònic. Els estudis culturals poden produir formes de coneixement més rellevant que els discursos acadèmics ja establerts pel que fa a la seva disposició per tractar els temes de la vida quotidiana. Són exemples d'això l'estudi de les cultures populars o marginades o la investigació de la cultura i l'interès dels mitjans de comunicació en el rol creatiu del seu públic. (Vegeu, entre d'altres, Bathrick, 1992; Berubé, 2005; Franco, 2007; Grossberg, 1998; Grossberg, Nelson i Treichler, 1992; Hall, 2001; Prow, 2007; Rojek, 2007; concretament sobre el mètode dels estudis culturals consulteu, per exemple, Ferguson i Golding, 1997; Lee i Poynton, 2000; Lee, 2003; White i Schwach, 2006; McCarthy *et al.*, 2007).

Els estudis culturals es poden incloure i/o fer servir en un gran nombre de disciplines establertes dins les humanitats i les ciències socials, entre les quals s'inclouen els estudis literaris i la teoria de la literatura, la sociologia de la cultura, la teoria social, els estudis dels mitjans de comunicació, els estudis de comunicació, l'antropologia cultural, la història i la geografia cultural, l'etnografia, la sociolingüística, els estudis de traducció, el folklore, la filosofia, el dret, els estudis de polítiques culturals, la pedagogia, la història, els estudis de museus, els estudis d'audiències, la història de l'art i la seva crítica, les ciències polítiques, els estudis de gènere, etc. En l'àrea de les temàtiques, els estudis culturals també es poden aplicar a la sexualitat i el gènere, la nacionalitat i les identitats (post) nacionals, el colonialisme i el postcolonialisme, la raça i les ètnies,

---

la cultura popular, la formació de subjectivitats socials, la cultura de consum, la ciència i l'ecologia, la identitat política, la política de l'estètica i la disciplinarietat, les institucions culturals, el discurs i la textualitat, la (sub)cultura en diferents societats, la cultura popular i el seu públic, la cultura (global) en l'època postmoderna, la política de l'estètica, la cultura i les seves institucions, el llenguatge, les polítiques culturals a la ciutat, la ciència i la cultura dels ecosistemes, els estudis postcoloniais, feministes, de gènere i homosexuals, els estudis ètnics, els estudis d'(im)migració, els estudis urbans, la publicació, els temes metaprofessionals com ara el món laboral, la publicació acadèmica i els catedràtics, entre d'altres.

Pel que fa al context dels estudis culturals, tant pel que fa a la ideologia com a la presència institucional, aquests estudis van començar a la Gran Bretanya el 1950 amb l'anàlisi de tendència marxista de la cultura de Richard Hoggart, Raymond Williams, Edward P. Thompson, Stuart Hall i d'altres al *Birmingham Centre for Contemporary Cultural Studies*. Aquest centre va engegar una sèrie d'estudis compromesos políticament que van tenir una gran influència i alguns dels quals més tard es van convertir en llibres, en mitjans de masses i en cultura popular. Les primeres publicacions posaven en dubte la producció literària o el que s'havia canonitzat com a «literatura anglesa», la influència de la cultura industrial en les masses, i van proposar que la producció popular i de les classes treballadores i el seu públic fossin dignes d'estudi. Els estudis culturals britànics van viure una exportació gràcies als expatriats britànics que, sota el mandat de Thatcher, van marxar del seu país i van obtenir llocs de treball a les facultats dels Estats Units i d'altres països anglòfons. D'aquesta manera l'èxit més gran dels estudis culturals, naturalment, ha estat en el món angloparlant: Gran Bretanya, Nord-amèrica (Estats Units i Canadà), Austràlia i Nova Zelanda. (Vegeu, entre d'altres, Turner, 2003; Frow i Morris, 1993; Prow, 2007). D'altra banda, a Alemanya va emergir una escola paral·lela de pensament, l'escola de Frankfurt, amb una anàlisi marcadament marxista, però amb la diferència que mentre l'escola de Birmingham estudiava la cultura popular, l'escola de Frankfurt discutia la importància de l'alta cultura contra l'impacte de la cultura popular i es basava sobretot en la sociologia antropològica, la psicologia i la filosofia existencial (vegeu Theodor W. Adorno, Jürgen Habermas, Max Horkheimer, Leo Löwenthal, Herbert Marcuse). Un altre marc per a l'estudi de la cultura és el *Kulturwissenschaft* —un marc desenvolupat a partir de 1920 a Alemanya, i en molts aspectes lligat al pensament del segle XIX— basat en els camps de la filosofia de la cultura (vegeu Georg Simmel i Ernst Cassirer), la història de la cultura, (vegeu Wilhelm Dilthey), l'antropologia històrica i filosòfica (vegeu Johann Friedrich Blumenbach), la sociologia (per exemple, Max Weber), i la història de l'art (vegeu Aby Warburg). Tot i que el *Kulturwissenschaft* de la dècada de 1980 ha adoptat alguns aspectes dels estudis culturals,

---

continua sent un camp específic i una disciplina que té les arrels en el pensament alemany històric i filosòfic. És per això que la seva història i la pràctica actual és diferent de la dels estudis culturals. (Vegeu Böhme i Scherpe, 1996; Böhme, Matussek i Müller, 2000; Kittler, 2001).

Els estudis culturals han continuat vivint una fragmentació important i també un gran desenvolupament en àrees com ara la globalització, l'anàlisi crítica de la raça, el treball de camp etnogràfic i els estudis de gènere, entre d'altres. També cal remarcar que molts aspectes i perspectives dels estudis culturals ja eren disponibles i ja existien en la disciplina de la literatura comparada, on molts temes i tòpics d'aquests estudis ja s'havien estudiat abans que estiguessin en auge, i es continuen estudiant avui dia. Als Estats Units, a més de la prominència dins els departaments d'anglès, també s'han introduït positivament cada cop més en els departaments d'història, sociologia, antropologia i altres camps de les humanitats i les ciències socials. Els estudis culturals també han estat influents al sud-est d'Àsia, particularment a Taiwan i a Corea del Sud, llocs als quals molts dels seus practicants tornaven després d'haver estudiat en països anglòfons. Els estudis culturals xinesos es desmarquen de les implicacions polítiques i nacionalistes i es decanten per una «xinesitat» (incloent els xinesos d'ultramar) com un punt de referència cultural i no tan ètnic, nacional o polític, una mena de «culturalisme xinès» que intenta transcendir les fronteres geopolítiques (vegeu Cheng, Wang i Tötösy de Zepetnek, 2009). La influència dels estudis culturals arreu del món es deu en part a l'hegemonia de l'anglès i del seu estatus de *lingua franca* mundial, a més de l'hegemonia actual dels Estats Units i l'expansió de la cultura popular que, al seu torn, va donar l'impuls inicial a aquest país perquè desenvolupés els focus teòrics de l'escola de Birmingham i els apliqués a l'estudi de la cultura nord-americana.

Pel que fa als estudis culturals a Europa, Paul Moore afirma que la crítica d'allò que és rellevant culturalment es veu dificultada per l'eurocentrisme, la creença (nostàlgica) que Europa és un magatzem d'alta cultura, una defensa conservadora del que llavors es converteix en una valoració crítica d'autoenunciació europea. De la mateixa manera, Roman Horak (1999) identifica el mateix prejudici contra els estudis culturals i la cultura popular a Alemanya i a Àustria, en concret, així com també l'impacte de l'escola de Frankfurt, entre altres factors, per la por i el menyspreu per tot el que és popular lligat a un temor de la cultura nord-americana com una amenaça d'«americanització». Tot i això, l'impacte dels estudis culturals hi és present, malgrat que la majoria de publicacions d'estudis culturals apareguin als Estats Units, Canadà o Austràlia, i aquest és el cas dels articles inclosos en els volums que publica l'Oxford University Press sobre estudis culturals espanyols, alemanys, francesos,

---

italians i russos, els autors dels quals comencen amb una introducció que estableix l'amplitud de la tasca que involucra, a la vegada, el desenvolupament d'una dimensió dels estudis culturals identificable dins les respectives històries culturals establertes i també les tradicions i l'academicisme de les diferents nacions (vegeu, entre d'altres, Graham i Labanyi, 1996; Denham, Kacandes i Petropoulos, 1997; Forbes i Kelly, 1996; Kelly i Shepherd, 1998; Kennedy, 1994; vegeu també Le Hir i Strand, 2000; Reynolds i Kidd, 2000; Jordan i Morgan-Tamosunas, 2000; Forgacs i Lumley, 1996). És interessant veure que pel que fa a l'academicisme europeu, és a França —a més de a l'Europa central i l'oriental, com bé explicarem més endavant— on els estudis culturals han adquirit menys interès. (Vegeu, per exemple, Chalard-Fillaudeau, 2010). És important remarcar també que l'àmbit dels temes dels estudis culturals és més ampli que mai, ja que inclouen la història oral, la política i la història, els conceptes crítics de classe, l'etnicitat, la comunitat, així com els temes relatius a la política del llenguatge estàndard envers els dialectes i uns quants estudis de gènere i d'homosexualitat, amb els quals es treballa per arribar al que Josephine Gattuso Hendin ha anomenat «discurs ètnic més inclusiu» (2001: 57; sobre els aspectes d'aquest discurs, vegeu també Birnbaum, 1993; Carnevale, 2009; Jeffries Miceli, 1994; Reich, 2004).

Marjorie Ferguson i Peter Golding (1997), en la introducció del volum col·lectiu *Cultural Studies in Question*, critiquen el fracàs a l'hora de tractar empíricament els canvis estructurals en els sistemes globals i nacionals econòmics i mediàtics després de la caiguda de l'imperi soviètic, les conseqüències de la globalització i el procés de democratització (és interessant el fet que aquest punt de vista sigui paral·lel al marc i a la metodologia de Tötösy de Zepetnek —allò «contextual» i el que és «empíric»— en els estudis culturals comparats. Vegeu-ho més endavant). En el mateix volum, John D.H. Downing (1997) proposa examinar la capacitat dels estudis culturals per dirigir la transició econòmica, política i cultural d'Europa central, oriental i de Rússia, i a la inversa, investigar les implicacions d'aquestes transicions com a prova principal dels acadèmics per a l'avaluació de la utilitat dels estudis culturals. L'autor subratlla la necessitat de l'academicisme d'aquesta disciplina per integrar la societat i el poder, el conflicte i el canvi en l'anàlisi de la comunicació i, en concret, per reconèixer el poder dels altres agents que no és el de l'elit, és a dir, el paper que ha acomplert la cultura popular en crear una pressió social que ha desembocat en canvis polítics. Dowling també afirma que Sud-àfrica, Corea del Sud, Taiwan i Amèrica Llatina, igual que Europa del sud, que han viscut transicions anàlogues, poden oferir termes de comparació. En un volum titulat *Cultural Discourse in Taiwan* els editors comenten que Taiwan —a causa del seu passat colonial i de la diversitat del seu patrimoni cultural— «representa la dinàmica dels processos culturals en què

---

l'Est i l'Oest es troben en un espai específic i extraordinari» (Cheng, Wang, Tötösy de Zepetnek, 2009: 1). Myungkoo Kang (2004a) en l'article «Modernitats d'Àsia de l'est» examina la situació dels estudis culturals a Corea del Sud. L'anàlisi suggereix paral·lelismes que podrien ser aplicables —com els estudis culturals de Taiwan— a l'estudi de la cultura o cultures (vegeu també Kang, 2004b; sobre Europa central i oriental, consulteu, entre d'altres, Guran, 2006; Tötösy de Zepetnek, 2002). Kang esbossa la manera com Corea del Sud ha adoptat les teories occidentals dels estudis culturals que van començar el 1980, les ha fetes seves i les ha utilitzades, i recalca la necessitat d'uns estudis culturals per al segle XXI. També descriu la forma com Taiwan, un lloc on els estudis culturals han començat a ser institucionalitzats des de 1993, ha proveït el país d'un moviment democràtic amb uns fonaments teòrics per dur a terme una recerca important sobre la política identitària, temes de gènere i de minories, i sobre la colonització japonesa i nord-americana, així com les relacions entre els taiwanesos nadius i els immigrants de la Xina. Sobre la situació dels estudis culturals en altres parts del planeta, hi ha un exemple que és especialment rellevant: els estudis culturals llatinoamericans, el desenvolupament dels quals ha estat consubstancial a la lluita per a l'emancipació contra l'hegemonia cultural europea i més tard nord-americana, uns estudis que sovint se centren en temes com ara l'Europa central i oriental postcomunista, o en temes com per exemple el fenomen de la penetració cultural, la censura i l'autocensura, i la manera simbòlica mitjançant la qual s'expressa la resistència popular, la definició de la cultura nacional i les anàlisis dels discursos de poder (vegeu, entre d'altres, McClennen i Fitz, 2004; McRobbie, 2005; Moreiras, 2001; Jordan i Morgan-Tomasunas, 2000).

Els últims avenços en el camp dels estudis culturals s'interessen especialment per la ciència cognitiva, l'emoció, la comunicació, els mitjans de comunicació i la memòria (vegeu, entre d'altres, Zunshine, 2009; Highmore, 2009; Nalbatian *et al.*, 2010). Els estudis culturals també mostren avenços prometedors tant en el treball teòric com aplicat de les Humanitats digitals amb referència a l'aplicació dels nous mitjans de recerca, i també la publicació (vegeu, per exemple, Landow, 2006; McCarty, 2010; Schreibman, Siemens i Unsworth, 2004; Tötösy de Zepetnek, 2007, 2010; Van Dijck; Van Peer, 2010; Van Peer, Asimakopoulou i Bessis, 2010).

3. El camp dels estudis culturals comparats

Els estudis culturals, tot i ser un camp innovador i essencial dins de les humanitats i les ciències socials, tenen una trava: la construcció monolingüe en què es basen, ja que és un camp desenvolupat i

---

practicat bàsicament en el món anglòfon per part dels acadèmics que, a tot estirar, treballen amb dues llengües. D'aquí ve la noció del que ha estat bandera de la literatura comparada, és a dir, que el fet de treballar en una gran varietat de llengües hauria de ser el camp de treball ideal dels estudis culturals comparats. La conceptualització dels estudis culturals comparats, duta a terme a finals de la dècada de 1980 per Steven Tötösy de Zepetnek, és la «unió» dels principis de la literatura comparada —sense la seva faceta eurocèntrica i orientada a cada nació, com ja hem comentat amb anterioritat— amb els principis dels estudis culturals, que inclouen les darreres perspectives ideològiques més explícites. Alguns altres principis dels estudis culturals comparats se centren en «com» es duen a terme els processos culturals derivats del constructivisme radical (vegeu, entre d'altres, Riegler (<http://www.radicalconstructivism.com>); Schmidt, 1994 i 2010; consulteu també la publicació *CLCWeb: Comparative Literature and Culture* <http://docs.lib.purdue.edu/clcweb> i la sèrie monogràfica en format paper de *Books in Comparative Cultural Studies*, tots dos publicats per Purdue University Press i la sèrie monogràfica en paper publicada per Shaker Press amb el títol *Books in Culture, Media, and Communication Studies*). És per tots aquests factors que l'objectiu de l'estudi, sovint, no és el producte cultural en si, sinó els processos mitjançant els quals els micro- i macrosistemes que són rellevants per a l'estudi de la cultura (sobre els macrosistemes, vegeu, per exemple, Wallerstein, 1982; sobre els microsistemes vegeu, per exemple, Schmidt, 1994 i 2010; Even-Zohar, 1994; Tötösy de Zepetnek, 1992). «Comparar» no implica —i no hauria d'implicar— la jerarquia, és a dir, en una anàlisi comparativa i textual, el que impera és el mètode per sobre de la matèria estudiada. De la mateixa manera, el fet d'estudiar altres cultures és un element bàsic i fonamental i és també el factor que determina el marc dels estudis culturals comparats. Aquest principi encoratja un diàleg intercultural i interdisciplinar, de marcat caràcter ideològic, i per tant en aquest aspecte la disciplina que tractem és igual que la dels estudis culturals. El diàleg es concep com una inclusió que s'estén fins a l'Altre, marginat, minoritari, i tot el que es considera i s'ha considerat fins ara perifèric. És realment positiu que els acadèmics treballin el camp dels estudis culturals comparats per obtenir el coneixement adequat que els permetrà ser funcionals en diverses llengües, disciplines i cultures abans de fer el pas següent i entrar dins l'estudi de la teoria i la metodologia.

Els estudis culturals comparats se centren en l'estudi de la cultura, tant de les parts (per exemple, la literatura, les pel·lícules, la cultura popular, les arts visuals, la televisió, els nous mitjans de comunicació, etc.) com de la totalitat, amb relació a les altres formes d'expressió i activitats humanes, així com també a les altres disciplines dins el camp de les humanitats i les ciències socials. Aquest enfocament permet una anàlisi contextual i cultural exhaustiva. Els estudis

---

culturals comparats es concentren en l'anglès com a *lingua franca* contemporània d'academicisme, comunicació, negocis, tecnologia, etc. Això no obstant, l'ús de l'anglès en les publicacions acadèmiques, per si un tema de discussió teòrica important, no implica un etnocentrisme per part d'Europa i els Estats Units. (Vegeu, entre d'altres, Ramanathan, 2005; Rubdy i Saraceni, 2006; Prendergast, 2004 i 2008; Young, 2009). Sinó tot el contrari: el vast ús de l'anglès com a llengua internacional d'academicisme permet als catedràtics de fora del món anglòfon i de l'Europa continental de presentar les seves obres en fòrums internacionals i que els companys de professió d'altres països les puguin entendre. De manera significant, els estudis culturals comparats giren al voltant de la recerca i l'anàlisi basada en les proves, i és per això que un enfocament «contextual» (és a dir, sistèmic i empíric) presenta les metodologies i el marc de treball més avantatjós. Sobre aquest aspecte, vegeu, entre d'altres, la justificació de l'empirisme de Ferguson i Golding (1997), vegeu més amunt; consulteu sobretot Schmidt (1994, 2010). Els estudis culturals comparats insisteixen en una metodologia que involucra l'estudi interdisciplinari amb tres tipus de precisió metodològica: l'interdisciplinarietat (l'anàlisi i la recerca d'un catedràtic dins les disciplines de les humanitats), la multidisciplinarietat (l'anàlisi i la recerca d'un catedràtic tot bo i utilitzant una altra disciplina) i la pluridisciplinarietat (l'anàlisi i la recerca d'un equip de treball amb participants de diverses disciplines (Tötösy de Zepetnek, 1998: 79-120). Els estudis culturals comparats són una disciplina inclusiva de les Humanitats globals i, com a tal, actuen contra la paradoxa de la globalització *versus* la localització (cal remarcar que la sociologia, a través de l'antropologia cultural (vegeu, per exemple, Pinxton), s'està interessant per la designació i la pràctica dels «estudis culturals comparats», malgrat que en molts casos es realitza sense una definició teòrica i/o metodològica i que a partir de l'any 2000 els programes d'estudis culturals comparats s'han establert en molts llocs arreu del món). I per últim, però no menys important, els estudis culturals comparats intenten invertir el declivi intel·lectual i institucional de les Humanitats així com la seva marginació, argumentant a favor de la importància d'aquesta disciplina i de la de les Ciències socials. A continuació us presentem una definició a títol de resum dels estudis culturals comparats:

comparative cultural studies is the theoretical, as well as methodological postulate to move and dialogue between cultures, languages, literatures, and disciplines. This is a crucial aspect of the framework, the approach as a whole, and its methodology. In other words, attention to other cultures — that is, the comparative perspective — is a basic and founding element and factor of the framework. The claim of emotional and intellectual primacy and subsequent institutional power of national cultures is untenable in this perspective. In sum, the built-in notions of exclusion and self-referentiality of single-culture study, and their result of rigidly-defined disciplinary boundaries, are notions against

---

which comparative cultural studies offers an alternative as well as a parallel field of study. This inclusion extends to all Other, all marginal, minority, border, and peripheral entities, and encompasses both form and substance. However, attention must be paid to the “how” of any inclusionary approach, attestation, methodology, and ideology so as not to repeat the mistakes of Eurocentrism and “universalization” from a “superior” Eurocentric point of view. Dialogue is the only solution (Tötösy de Zepetnek, 2003: 259; see also Tötösy de Zepetnek, 2007; on further development of the concept including media and communication studies, see, e.g., Lisiak, 2010; Tötösy de Zepetnek and López-Varela Azcárate, 2010).

Malgrat el paper complicat que exerceixen les humanitats pel que fa a la rellevància social i històrica arreu del món, des de l'arribada dels nous mitjans de comunicació i Internet, el desenvolupament de la freqüència i l'expansió de les noves possibilitats de comunicació han sortit del terreny purament acadèmic. I tot i que les humanitats en general són lentes quant a la seva incorporació als nous mitjans per a l'ús acadèmic i la pedagogia, per a la literatura comparada —a causa del seu caràcter intrínsecament interdisciplinar— aquests mitjans serien un espai natural on poder infringir la tendència de la constricció i la presència cada cop menor de les Humanitats en tots els àmbits. En els estudis culturals, les humanitats digitals es consideren un avenç important tant a nivell teòric com aplicat i és per això que els estudis culturals comparats insisteixen en les humanitats digitals com un dels principis més primordials. (Vegeu, entre d'altres, Tötösy de Zepetnek i López-Varela Azcárate, 2010; López-Varela Azcárate i Tötösy de Zepetnek, 2010 [en aquest article, consulteu també la discussió de la situació dels estudis culturals a França]; consulteu també Tötösy de Zepetnek, 1998, 2007a, 2007b, 2010). Un problema corol·lari és l'actitud negativa dels acadèmics envers la publicació en línia en el camp de les humanitats, i també sorprèn veure que aquest fet queda poc palès sobre el paper: una excepció notable és la de George P. Landow, que discuteix aquesta situació curiosa i equivocada a *Hypertext 03: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization*:

By and large, the humanities have been preoccupied with the impact of technology from a quasi-outsider's perspective, as if society and technology can still be separated (*Dark Fiber*, 13). This resistance by humanities scholars appears in two characteristic reactions to the proposition that information technology constitutes a crucial cultural force. First, one encounters a tendency among many humanists contemplating the possibility that information technology influences culture to assume that before now, before computing, our intellectual culture existed in some pastoral non-technological realm. *Technology*, in the lexicon of many humanists, generally means “only that *technology* of which I am frightened” have frequently heard humanists use the word technology to mean “some intrusive, alien force like computing,” as if pencils, paper, typewriters, and printing presses were in some way *natural* (Lovink, qtd. In Landow, 2006: 46).

En el panorama actual de les humanitats, és la nova generació de joves catedràtics i nous membres de les facultats els qui entenen la importància de les noves tecnologies de la comunicació en l'estudi de la cultura i la literatura —fins avui sense el suport de molts catedràtics establerts i arrelats— i sembla que serà només en el futur que les Humanitats arribaran a ser apreciades i recolzades pels ulls dels seus semblants quan es publiquin en línia, a text complet i —aquest és el punt clau— en publicacions d'accés lliure. De fet, hauria de ser a la inversa, ja que hauria de ser la publicació catedràtica en línia la que hauria de situar les humanitats comparades un altre cop en el mapa i arreu del món. Un altre camp dels estudis culturals comparats fa referència als estudis de la traducció, un camp encara abandonat en el panorama acadèmic en general. (Al voltant d'aquest aspecte, consulteu, entre d'altres, Tötösy de Zepetnek, 1995 i 2002).

En conclusió, considerem que per elevar l'estudi de la literatura i la cultura com a activitat socialment rellevant avui dia, hem de basarnos en la recerca de proves així com també en la pragmàtica i en la responsabilitat dels graduats en el context de l'ocupació laboral. Aquest fet no vol dir que l'estudi tradicional de la literatura, incloent-hi l'estudi profund dels texts, s'hagi de relegar a un segon pla, sinó que hem de dur a terme les dues vies de forma paral·lela. La literatura comparada i els estudis culturals comparats es basen en els principis bàsics de l'enfocament comparatiu que es practica en la interdisciplinarietat, i utilitza els avantatges de les noves tecnologies de la comunicació per adquirir una presència global i una rellevància social més importants.

Nota: Nota: aquest article és la versió resumida de l'article de Steven Tötösy de Zepetnek i Louise O. Vasvári titulat «Comparative Literatura, World Literatura, Cultural Studies, and Comparative Cultural Studies», *The Cambridge Companion to Comparative Literatura and Comparative Cultural Studies*. Ed. Steven Tötösy de Zepetnek i Tutun Mukherjee. Cambridge: Cambridge UP, 2012. De propera publicació. Una versió més extensa de l'article és la de Steven Tötösy de Zepetnek i Louise O. Vasvári (2012) titulada «Synopsis of the Current Situation of Comparative Literatura and (Comparative) Cultural Studies in the U.S. and Europe Including English-Language Italian Cultural Studies», edició especial *Multicultural Studies*. Ed. Silvia Albertazzi i Mario Domenichelli. *Moderna*, XIII, 1, també de propera publicació.

Bibliografia

- BASSNETT, S. (1993): *Comparative Literature: A Critical Introduction*, Oxford: Blackwell.
- BATHRICK, D. (1992): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.): *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literature*, New York: Modern Language Association of America, 320-40
- BERUBÉ, M. (ed.) (2005): *The Aesthetics of Cultural Studies*, Oxford: Blackwell.
- BIRNBAUM CHIAVOLA, L. (1993): *Black Madonnas: Feminism, Religion and Politics in Italy*, Boston: Northeastern UP.
- BIRUS, H. (1999): "Main Features of Goethe's Concept of World Literature", in Tötösy de Zepetnek, S., Dimić, M. and Sywenky, I. (eds.), *Comparative Literature Now: Theories and Practice / La Littérature comparée à l'heure actuelle. Théories et réalisations*, Paris: Honoré Champion, 31-41.
- BLAIR, W. (1940): *The History of World Literature*, Chicago: University of Knowledge Inc.
- BOHME, H. and SCHERPE, K. (eds.) (1996): *Literatur und Kulturwissenschaften. Positionen, Theorien, Modelle*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- BOHME, H., MATUSSEK, P. and MULLER, L. (eds.) (2000): *Orientierung Kulturwissenschaft. Was sie kann, was sie will*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- CARUTH, C., and CULLER, J. (eds.) (2010): *Literary Criticism for the Twenty-first Century. Special issue PMLA: Publications of the Modern Language Association of America*, 4, vol. CXXV, 899-1152.
- CHALARD-FILLAUDEAU, A. (ed.) (2010): *Etude et sciences de la culture: une résistance française?*, Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, 5, 1-181.
- CHENG, C., WANG, I. and TÖTÖSY DE ZEPETNEK, S. (eds.) (2009): *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series.
- COULDRY, N. (2000): *Inside Culture: Re-imagining the Method of Cultural Studies*, London: Sage.
- DAMROSCH, D. (2003): *What Is World Literature?*, Princeton: Princeton UP.
- DAMROSCH, D. (2009): *How to Read World Literature*, Chichester: John Wiley & Sons.
- DAVIS, G., MARSDEN, P., LEDENT, B. and DELREZ, M., (eds.) (2005): *Towards a Transcultural Future: Literature and Society in a "Post"-Colonial World*, Amsterdam: Rodopi.
- DENHAM, S., KACANDES, I., and PETROPOULOS, J. (eds.) (1997): *A User's Guide to German Cultural Studies*, Ann Arbor: U. of Michigan P.
- DETIENNE, M., (2008): *Comparing the Incomparable*, Trans. LLOYD, J. Stanford: Stanford UP.
- DOWNING, J. D.H. (1997): "Cultural Studies, Communication and Change: Eastern Europe to the Urals", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, 187-204.
- EVEN-ZOHAR, I. (1990): *Polysystem Studies, Special Issue of Poetics Today*, 1, vol. XI, 12-68.
- FINNEY, G. (2008): "Elitism or Eclecticism? Some Thoughts about the Future of Comparative Literature", *Symploke: a journal for the intermingling of literary, cultural, and theoretical scholarship*, 1-2, vol. XVI, 215-25.
- FERGUSON, M., and GOLDING, P. (1997): "Cultural Studies and Changing Times: An Introduction", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, XIII-XXVII
- FORBES, J. and KELLY, M. (eds.) (1996): *French Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.

- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FRANCO, J. (2007): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.), *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literatures*, New York: Modern Language Association of America, 209-24.
- FREDRICKSON, G. M. (1997): *The Comparative Imagination: On the History of Racism, Nationalism, and Social Movements*, Berkeley: U. of California P.
- FRESE WITT, M. A. (2007): *La Recherche en littérature générale et comparée en France en 2007: Bilan et perspectives*, Le Mont-Houy: P. U. de Valenciennes.
- FROW, J. and MORRIS, M. (eds.) (1993): *Australian Cultural Studies: A Reader*, Sydney: Allen & Unwin.
- GALLAGHER, M. (ed.) (2008): *World Writing: Poetics, Ethics, Globalization*, Toronto: U. of Toronto P.
- HYDE, G. M. [GMH] (2005): "Comparative Literature", in Childs, P. and Fowler, R. (eds.): *The Routledge Dictionary of Literary Terms*, London: Routledge, 29-31.
- GRAHAM, H., and LABANYI, J. (eds.) (1996): *Spanish Cultural Studies: An Introduction: The Struggle for Modernity*, Oxford: Oxford UP.
- GROSSBERG, L., NELSON, C. and TREICHLER, P. (eds.) (1992): *Cultural Studies*, New York: Routledge.
- GROSSBERG, L. (1998): "The Cultural Studies Crossroads Blues", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. I, 65-82.
- GUPTA, S. (2009): *Globalization and Literature*, Cambridge: Polity.
- GURAN, L. (2006): "US-American Comparative Literature and the Study of East-Central European Culture and Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XVIII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol8/iss1/7/>>, [24/05/11].
- HALL, D. E. (ed.) (2001): *Professions: Conversations on the Future of Literary and Cultural Studies*, Urbana: U. of Illinois P.
- HENDIN GATTUSO, J. (2001): "The New World of Italian American Studies", *American Literary History*, 1, vol. XIII, 141-57.
- HIGHMORE, B. (2009): *A Passion for Cultural Studies*, Houndmills: Palgrave MacMillan.
- HORAK, R. (1999): "Cultural Studies in Germany (and Austria) and Why There is No Such Thing", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. II, 109-15.
- JEFFRIES MICELI, G. (1994): *Feminine Feminists: Cultural Practices in Italy*, Minneapolis: U. of Minnesota P.
- JORDAN, B. and MORGAN-TAMOSUNAS, R. (eds.) (2000): *Contemporary Spanish Cultural Studies*, London: Arnold.
- KANG, M. (2004): "East Asian Modernities and the Formation of Media and Cultural Studies", in Dowling J. D. H. (ed.), *The Sage Handbook of Media Studies*, Thousand Oaks: Sage, 271-88.
- KANG, M. (2004): "There is No South Korea in South Korean Cultural Studies: Beyond the Colonial Conditions of Knowledge Production", *Journal of Communicative Inquiry*, 3, vol. XXVIII, 253-68.
- KELLY, C., and SHEPHERD, D. (eds.) (1998): *Russian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- KENNEDY, M. D. (1994): *Envisioning Eastern Europe: Postcommunist Cultural Studies*, Ann Arbor: The U of Michigan P.
- KITTLER, F. (2001): *Eine Kulturgeschichte der Kulturwissenschaft*, München: Fink.

- KRISHNASWAMY, R. (2010): "Toward World Literary Knowledges: Theory in the Age of Globalization", *Comparative Literature*, 4, vol. LXII, 399-419.
- LANDOW, G. P. (2006): *Hypertext 3.0: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.
- LAWALL, S. (ed.) (1994): *Reading World Literature: Theory, History, Practice*, Austin: U. of Texas P.
- LE HIR, M. P. and STRAND, D. (eds.) (2000): *French Cultural Studies: Criticism at the Crossroads*, Albany: State U. of New York P.
- LEE, A. and POYNTON, C. (eds.) (2000): *Culture & Text: Discourse and Methodology in Social Research and Cultural Studies*, Lanham: Rowman & Littlefield.
- LEE, R. (2003): *Life and Times of Cultural Studies: The Politics and Transformation of the Structures of Knowledge*, Durham: Duke UP.
- LIONNET, F. and SHIH, S. (eds.) (2005): *Minor Transnationalism*, Durham: Duke UP.
- LISIAK, A.A. (2010): *Urban Cultures in (Post)Colonial Central Europe*, West Lafayette: Purdue UP.
- LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "Comparative Cultural Studies, éducation, nouveaux médias et l'interculturalisme", in Chalard-Fillaudeau, A. (ed.), *Etudes et sciences de la culture. Une résistance française?* Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, vol. V, 73-96.
- McCARTHY, C. et al. (eds.) (2007): *Globalizing Cultural Studies: Ethnographic Interventions in Theory, Method, and Policy*, New York: Peter Lang.
- McCARTY, W. (ed.) (2010): *Text and Genre in Reconstruction*, Cambridge: Open Book Publishers.
- McCLENNEN, S. and FITZ, E. (eds.) (2004): *Comparative Cultural Studies and Latin America*, West Lafayette: Purdue UP.
- McROBBIE, A. (2005): *The Uses of Cultural Studies*, London: Sage.
- MOORE, P. (2001): "European Cultural Studies", in Moore, T. (ed.), *A Companion to Cultural Studies*, Oxford: Blackwell, 298-314.
- MOREIRAS, A. (2001): *The Exhaustion of Difference: The Politics of Latin American Cultural Studies*, Durham: Duke UP.
- NALBATIAN, S. et al. (eds.) (2010): *The Memory Process: Neuroscientific and Humanistic Perspectives*, Cambridge: MIT P.
- PINXTEN, Rik. (2007): "Contemporary Cultural Studies: Theory, Contexts and Trends", *Tribes and Tribals*, Special Issue *Tribes and Tribals*, I, 93-99.
- PIREDDU, N. (2009): "Between the Local and the Global: Comparative Literature in the Land of Dante", *Recherche Littéraire / Literary Research*, vol. XXV, 26-33.
- PIZER, J. (2006): *The Idea of World Literature: History and Pedagogical Practice*, Baton Rouge: Louisiana State UP.
- PRENDERGAST, C. (ed.) (2004): *Debating World Literature*, London: Verso.
- PRENDERGAST, C. (2008): *Buying into English: Language and Investment in the New Capitalist World*, Pittsburgh: U of Pittsburgh P.
- PROW, J. (2007): "Australian Cultural Studies", *Postcolonial Studies*, 1, vol. X, 59-75.
- RAMANATHAN, V. (2005): *The English-Vernacular Divide: Postcolonial Language Politics and Practice*, Clevedon: Multilingual Matters.
- REICH, J. (2004): *Beyond the Latin Lover: Marcello Mastroianni, Masculinity and Italian Cinema*, Bloomington: Indiana UP.
- REYNOLDS, S. and KIDD, W. (2000): *Contemporary French Cultural Studies*, Oxford: Oxford UP.

- RIEGLER, A.: *Radical Constructivism*, <<http://www.radicalconstructivism.com>>, [25/05/2011].
- ROJEK, C. (2007): *Cultural Studies*, Cambridge: Polity P.
- RUBDY, R. and SARACENI, M. (2006): *English in the World*, New York: Continuum.
- SAUSSY, H. (2006): "Exquisite Cadavers Stitched from Fresh Nightmares: Of Memes, Hives, and Selfish Genes", in Saussy, H. (ed.), *Comparative Literature in an Age of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP, 3-42.
- SCHMIDT, S.J. (2010): "Literary Studies from Hermeneutics to Media Culture Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol12/iss1/1>>, [25/05/2011].
- SCHMIDT, S.J. (1994): *Kognitive Autonomie und soziale Orientierung. Konstruktivistische Bemerkungen zum Zusammenhang von Kognition, Kommunikation, Medien und Kultur*, Frankfurt: Suhrkamp.
- SCHREIBMAN, S., SIEMENS, R. and UNSWORTH, J. (eds.) (2004): *A Companion to Digital Humanities*, Malden: Blackwell.
- SIMONSEN, K.-M., and STOUFGARD-NIELSEN, J. (eds.) (2008): *World Literature World Culture: History, Theory, Analysis*, Aarhus: Aarhus UP.
- SPIVAK, G. Ch. (2003): *Death of a Discipline*, New York: Columbia UP.
- STURM-TRIGONAKIS, E. (2007): *Global playing in der Literatur. Ein Versuch über die Neue Weltliteratur*, Würzburg: Königshausen & Neumann.
- TAMBURRI, A. J. (ed.) (2006): *Italian Cultural Studies*, Boca Raton: Bordighera P.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1992): "Systemic Approaches to Literature: An Introduction with Selected Bibliographies", *Canadian Review of Comparative Literature / Revue Canadienne de Littérature Comparée* 1-2, vol. XIX, 21-93.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1995): "The Systemic and Empirical Approach to Literature, the Polysystem Theory, and Translation Theory: The Importance of Methodology", *Studies in the Humanities*, 1-2, vol. XXII, 12-20.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1998): *Comparative Literature: Theory, Method, Application*, Amsterdam: Rodopi.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1999): "Taxonomy for the Study of Translation in Comparative Cultural Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/ccstranslationstudies>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2002): "Comparative Cultural Studies and the Study of Central European Culture", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.): *Comparative Central European Culture*, West Lafayette: Purdue UP, 1-32.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2003): "From Comparative Literature Today toward Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.), *Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, West Lafayette: Purdue UP, 235-267.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007a): "The New Humanities: The Intercultural, the Comparative, and the Interdisciplinary", in Ziolkowski, J. M. and López, A. J. (eds.), *Globalization and the Futures of Comparative Literature, Thematic Section of The Global South*, 2, vol. I, 45-68.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007b): "Aspects of Scholarship and Publishing in the Age of New Media Technology", in Sanz, A. and Romero, D. (eds.), *Literatures in the Digital Era: Theory and Praxis*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 171-184.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Bibliography for Work in Comparative Literature and Culture", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/clcbibliography>>, [25/06/2011].

- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "The 'Impact Factor' and Selected Issues of Content and Technology in Humanities Scholarship Published Online", *Journal of Scholarly Publishing*, 1, vol. XLII, 70-78.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2011): "Shortlist of (Text)Books in Comparative Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/comparativeliteraturebooks>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., (2010): "Education, Interculturalism, and Mapping a New Europe", in Tötösy de Zepetnek, S. and Wang, I. (eds.), *Mapping the World, Culture, and Border-crossing*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 38-49.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and MUKHERJEE, T. (eds.) (2012, forthcoming): *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Comparative Literature, World Literature, Cultural Studies, and Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. and Mukherjee, T. (eds.), *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*. Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Synopsis of the Current Situation of Comparative Literature and (Comparative) Cultural Studies in the U.S. and Europe Including English-Language Italian Cultural Studies", in Albertazzi, S. and Domenichelli, M. (eds), Special Issue *Multicultural Studies*, Moderna, 1, vol. XIII.
- TURNER, G. (2003): *British Cultural Studies: An Introduction*, London: Routledge.
- VAN DIJCK, J. (2010): "Search Engines and the Production of Academic Knowledge", *International Journal of Cultural Studies*, 6, vol. XIII, 574-92.
- VAN PEER, W., ASIMAKOPOULOU, E. and BESSIS, N. (eds.) (2010): *Literary Education and Digital Learning: Methods and Technologies for Humanities Studies*, Hershey: Information Science Reference.
- WALLERSTEIN, I. (1982): "World-System Analysis: Theoretical and Interpretative Issues", in Hopkins, T. K. (ed.), *World-System Analysis: Theory and Methodology*, Beverly Hills: Sage.
- WANG, I., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Introduction to *Cultural Discourse in Taiwan*", in Cheng, C., Wang, I. and Tötösy de Zepetnek, S. (eds.), *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 1-9.
- WANG, N. (2001): "Confronting Globalization: Cultural Studies versus Comparative Literature Studies?", *Neohelicon: acta comparationis litterarum universarum*, 1, vol. XXVIII, 56-65.
- WHITE, M. and SCHWOCH, J. (eds.) (2006): *Questions of Method in Cultural Studies*, Malden: Blackwell.
- YOUNG, R. J. C. (2009): "English and the Language of Others", *European Review*, 1, vol. XVII, 203-212.
- ZUNSHINE, L., (ed.) (2009): *Introduction to Cognitive Cultural Studies*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.

#05

AEBKO ETA EUROPAKO GIZARTE ZIENTZIA KONPARATUEN EGUNGO EGOERAREN SINOPSISIA

Steven Tötösy de Zepetnek

University of Halle-Wittenberg & Purdue University Press

Louise O. Vasvári

Stony Brook University & New York University

clcweb@purdue.edu

Aipatzeko gomendioa || TÖTÖSY, Steven & VASVÁRI, Louise O. (2011): "AEBko eta Europako gizarte zientzia konparatuen egungo egoeraren sinopsia" [artikulu linean], *452°F. Literaturaren teoria eta literatura konparatua aldizkaria*, 5, 13-31, [Kontsulta data: dd/mm/aa], < <http://www.452f.com/index.php/eu/totosy-vasvari.html> >

Ilustrazioa || Mar Olivé

Itzulpena || Mikel Babiano

Artikulu || Jasota | Argitaratuta: 07/2011

Lizentzia || 3.0 Creative Commons lizentzia Aitortu - ez merkatarizarako - lan eratorririk gabe

Laburpena || Artikulu hau mendebaldeko hemisferioan gizarte zientzia konparatuen egoeraren deskribapena da. Horretarako, arreta literatura konparatua diziplinan eta munduko literatura, ikasketa kulturalak eta ikasketa kultural konparatuen alorretan jarriko du. Aipatutako arloetako eztabaida laburren bitartez, autoreek literaturaren eta kulturaren ikerketa sozialki adierazgarria den ekintza bilakatzea proposatuko dute. Egungo ikerle lanean gizarte zientzietako azterlariek testuinguruan eta ebidentzietan oinarritutako lanera jo behar dute, gizarte zientzietako graduatuak lan-merkatutzeko arreta eta erantzukizuna albo batera utzi gabe. Horrek ez du esan nahi literatura ikerketa tradizionalari (testuaren irakurketa zehatzari bezala) balio gutxiago emango zaionik. Helburua biak maila berean jorratzea izango da. Autoreen azken analisia ikasketa kultural konparatuak hurbilketa konparatzaileen printzipioetan, eta diziplina-artekotasunarekin landutako literatura konparatuan, munduko literaturan eta ikasketa kulturaletan oinarritu beharko lukeela da. Ondorioz, diziplina horrek media berrien teknologien abantailak erabiltzearekin presentzia globala eta gizarte eragina lor lezake.

Gako-hitzak || Ikasketa Kultural Konparatuak | Literatura Konparatua | Diziplina-artekotasuna | Gizarte Zientzia Konparatuak | Munduko Literatura | Ikasketa Kulturalak.

Abstract || This article is a description of the situation of comparative humanities in the Western hemisphere with attention to the discipline of comparative literature and the fields of world literature, cultural studies, and comparative cultural studies. With brief discussions of the said fields, the authors propose that to make the study of literature and culture as a socially relevant activity of scholarship today humanities scholars must turn to contextual and evidence-based work parallel with attention to and responsibility with regard to humanities graduates' employment. This does not mean that the traditional study of literature including close-text study would be relegated to lesser value; rather, the objective ought to be to perform both and in a parallel fashion. Their final analysis is that comparative cultural studies as based on tenets of the comparative approach and thought in comparative literature, world literature, and cultural studies practiced in interdisciplinarity, and employing the advantages of new media technology could achieve a global presence and social relevance of which comparative humanities would prove a relevant component.

Keywords || Comparative Cultural Studies | Comparative Literature | Interdisciplinarity | Comparative Humanities | World Literature | Cultural Studies.

0. Sarrera

Diziplina ezberdinetako ikerketa-sailetan konparazioa kontuan hartzeko eta aplikatzeko joera oso zabalduta egon da eta dago gaur egun ere. Horren aldeko argudioen artean, Marcel Detienne historialariak giza eta gizarte-zientzia konparatuaren aldeko apustua azpimarratzen du bere *Comparing the Incomparables* (2008: 36-39; *Comparer l'incomparable* [2000] lanean; ikus, halaber, — beste historialari bat— George M. Fredrickson's *The Comparative Imagination*). Literatura konparatuaren diziplinari dagokionez, gauza jakina da gai horri buruz historian zehar segurtasun eza eta eztabaidak egon direla, haren definizio eta testuinguru teoriko zein metodologia gabezia direla-eta. Hutsune horiek —XIX. mendean sortu zenetik diziplinan ageri direnak— literatura aztertu ahal izateko diziplinak beste diziplina batzuetatik mailegatu izanaren emaitza dira, besteak beste. Presentzia instituzionalari dagokionez, diziplina AEBn eta Europan zabalduta zen batik bat (bigarrenen maila txikiagoan, ordea) eta bietan ere geroz eta pisu eskasagoa izan du, ingeleseko sailetan literaturarekin eta kulturarekin lotutako teoria bat izateko interesa piztu baita eta literatura konparatuek eurozentrismoaren alde jo baitute (ikus adib. Pireddu; Tötösy de Zepetnek, *Comparative Literature*, “The New Humanities”; Witt). Literatura konparatuaren beste akatsetako bat bere egitura da (teorikoa eta aplikatua), guztizkoaren paradigmatik diziplina eta ikasbide askotan indar berezia irabazi duen garai honetan literatura nazionaletan oinarritutakoa. Are gehiago, 1980ko hamarkadatik hona diziplina presiopean egon da ikasketa kulturaleri dagokienez duen baliotasun instituzionala justifikatzeko. Bilakaera hori gora behera, Haun Saussy-k honakoa dio AEBri buruz ari dela: “Comparative Literature has, in a sense, won its battles. It has never been better received in the American university. [...] Our conclusions have become other people's assumptions” (2006: 3; ikus, halaber, Finney). Saussyren azterketaren arabera, literatura konparatuaren helburu eta arloak indarra irabazi dute literatura ikerketan. Hori behar bezala arrazoituta dago eta oso positiboa da, baina ez ditu diziplinak AEBn eta Europan dituen muga instituzionalak kontuan hartzen. Status quo berriaren ikuspegi baikor hori ez dator bat beste aditu batzuen iritziarekin: Susan Bassnett-ek *Introduction to Comparative Literature* lanean diziplina hilda dagoela azpimarratzen du (1993: 3), Gayatri Chakravorty Spivak-ek antzekoa iradokitzen du *Death of a Discipline* bere liburuaren izenburuaren bitartez (hots, literatura konparatua), eta beste hainbeste ageri da *Routledge Dictionary of Literary Terms* (GMH)-ko “Comparative Literature” sarrerari dagokion prognosi negatiboan. Aurkakoak diren bi ikuspuntu horiek —literatura konparatua literatura ikerketan nagusitu dela eta diziplina hilda dagoela— AEBri eta Europan dagozkio eta, diziplinaren eduki intelektualaren zein estatus instituzionalaren arabera, biak ala biak adierazpen zuzenak izan daitezkeen bezala, Europan eta AEBn

zentratuta jarraitzen dute eta ez dute kontuan hartzen diziplinak Asian (kontinenteko Txina, Korea, India, mundu arabiarra) eta Latinoamerikan duen agerraldia eta ezta Grezia Italia, Portugal, Espainia eta beste herrialde batzuetan gertatu diren aurrerapausoak (horri buruz gehiago jakiteko ikus Tötösy de Zepetnek eta Mukherjee) ere. Aurrerantzean, giza zientzia konparatuaren mendebaldeko egoeraren sinopsia aurkezte aldera, literatura konparatuaren diziplinaren eta munduko literatura, ikasketa kulturalak eta ikasketa kultural konparatuen arloen deskribapen laburrak eskainiko ditugu, italiarrezko ikasketa kulturei buruzko eztabaida labur batekin batera.

1. Literatura konparatuaren diziplina eta munduko literaturaren kontzeptua

Literatura konparatuaren diziplinak munduko literaturaren arloari dagokionez duen egoerari buruz hitz egin aurretik, honela definituko dugu literatura konparatua:

The discipline of Comparative Literature is in toto a method in the study of literature in at least two ways. First, Comparative Literatures means the knowledge of more than one national language and literature, and/or it means the knowledge and application of other disciplines in and for the study of literature and second, Comparative Literature has an ideology of inclusion of the Other, be that a marginal literature in its several meanings of marginality, a genre, various text types, etc. [...] Comparative Literature has intrinsically a content and form, which facilitate the cross-cultural and interdisciplinary study of literature and it has a history that substantiated this content and form. Predicated on the borrowing of methods from other disciplines and on the application of the appropriated method to areas of study that single-language literary study more often than not tends to neglect, the discipline is difficult to define because thus it is fragmented and pluralistic (Tötösy de Zepetnek, 1998: 13; literatura konparatuarekin lotutako liburu eta artikuluen bibliografia nahi izanez gero, ikus Tötösy de Zepetnek, "Shortlist of [Text]books in Comparative Literature," "Bibliography for Work in Comparative Literature and Culture").

Munduko literaturen kontzeptuak Johann Wolfgang von Goetheren *Weltliteratur* proposamenean du bere jatorria. Goethek, beste ideia batzuen artean, itzulpenaren esangura eta garrantzia azpimarratu zituen eta literaturaren esanahi nazionalaren aurka agertu zen (Goetheren kontzeptuaren esangura gaur egun nola ulertzen dugun iradokitzen diguten adibideak aztertzeko ikus, esate baterako, Birus; Sturm-Trigonakis). Goetheren proposamenak instituzioetan (munduko literaturari buruzko unibertsitateko sailetan) egitura gisa arrakastarik izan ez zuen arren, kontzeptua bera —gutxienez *in nomine*— estandar bat izan da literatura konparatuaren diziplinan gerturapen intelektual eta pedagogiko gisa, baina, praktikan,

---

eurozentrismoa eta gerturapen nazionala eragin ditu. Azken urteotan, literatura konparatuaren aipatu defizitei aurre egiteko, apika, —eurozentrismoa, literatura eta kultura teoriatik urruntzea eta gerturapen nazionalaren pisua— munduko literaturaren kontzeptuak interes berria piztu du, ez bakarrik gai teoriko gisa, baizik eta baita egitura instituzional gisa ere, batik bat AEBko eta Kanadako unibertsitateko sailetan, eta ikerketa-liburu asko gerturapen horretan oinarrituta argitaratu dira (ikus, adib. Damrosch; Gallagher; Lawall; Pizer; Prendergast, Christopher; Simonsen eta Stougaard-Nielsen; Sturm-Trigonakis). AEBn eta Kanadan „munduko literatura“ izendatutako sail eta katedrak finkatzearen aldeko mugimendu bat dagoen arren, ikusteke dago kontzeptua unibertsitate titulua ziurtatuko duen oinarri instituzionaleko unitate gisa garatuko den. Munduko literaturari buruzko ikastaroak edonon topa ditzakegun arren, ikastaro horien sail gutxi eta erdibidekoak soilik daude. Mendebaldean literatura konparatuak unibertsitate titulua ziurtatuko duen arlo gisa duen presentzia eskasari erreparatu gabe, munduko literaturaren edota ikasketa kultural konparatuen (ikus behean) presentzia instituzional eta administratiboa eztabaidagarria da gaur egun ere. Era berean, literatura konparatuaren, munduko literaturaren, ikasketa kulturalen eta ikasketa kultural konparatuen esangura intelektualak erakargarria izaten jarraitzen du globalizazioaren eta haren mundu mailako eraginaren ondorioz. Honakoa da, hortaz, literatura konparatutik at, munduko literaturaren definizioetako bat: “World literature is not an infinite, ungraspable canon of works but rather a mode of circulation and of reading, a mode that is as applicable to individual works as to bodies of material, available for reading established classics and new discoveries alike” (Damrosch, 2003: 5; ikus, halaber, Pizer munduko literaturari buruzko eztabaida luzeago baten berri izateko). Era berean, Damroschek munduko literaturari buruz duen kontzeptua, literatura ekoizpena, argitalpena eta zirkulazioa barne hartzen dituena, Siegfried J. Schmidt-ek *Empirische Literaturwissenschaft* lanean proposatzen eta aplikatzen duen literaturarekiko mikrosistema gerturapenaren eta Itamar Even-Zohar-en polisistema teoriaren antzekoa da (ikus adib. Schmidt, “From Literary Studies”; Even-Zohar).

Literatura konparatua, diziplina gisa, mantendu egin da, baina arazo handiak ditu presentzia instituzionalari dagokionez, batik bat, eta AEBn, Kanadan, Australian, (Ingalaterran ere, diziplinak orain arte presentzia handirik izan ez duen arren, interes berezia erakarri du azkenaldian) Latinoamerikan eta Europako zenbait herrialdetan arlo gisa finkatu da. Hala eta guztiz ere, goian iradoki bezala, esanguratsua da diziplinaren kontzeptua eta presentzia instituzionala eskualde “periferiko” izendaturikoetan (Europako herrialdeak aipatzearen Espainia, Portugal, Grezia etab.) garatzen ari direla. Zentzu honetan, uste dugu eskualde “periferiko” horietan nabari diren lorpenak neurtzeko “garai” gerturapenarekin tentuz aritu beharko genukeela.

Beste hitz batzuetan, aurrerapen horiek “erdieste” gisa aztertzeko proposamena, esate baterako, modernitatea Europako eskualde “periferikoetan” (eta Europan bertan, mendebaldean lehenengo eta ekialdean gero) agertu izanaren antzekoa da. Ikuspegi hori, aipatu kontzeptu eurozentrikoan eta literatura konparatuaren praktikan oinarritutakoa, ez litzateke harritzekoa. Haatik, diziplinaren aurrerakuntzak globalizazioaren eraginaren eta, hortaz, egitura sofistikatu eta praktika esanguratsu baten ondorioa direla uste dugu guk (horri buruz gehiago jakiteko ikus, batik bat, Krishnaswamy; ikus, halaber, Caruth eta Culler).

2. Ikasketa kulturalen arloa

Ikasketa kulturala ikerketa-sailen hibrido gisakoa da, hots, ez dago diziplina espezifiko eta finkatu baten baitan. Aitzitik, giza zientzia kritikoaren eta gizarte zientzien teorietan oinarrituta dago eta, berezko diziplina teoria eta metodologia bateratzailea izan beharrean, gerturapen eta metodologia teoriko asko biltzen ditu. Diziplina tradizioaletan gertatzen ez den bezala, ikasketa kulturalen indarra heterogeneotasun teorikoan, aberastasunean, aniztasunean eta mugen malgutasunean datza, hain zuzen ere. Giza eta gizarte-zientzien mugak berrezartzea du helburu, horretarako paradigma berrietan oinarrituz, maila teoriko zein praktikoan. Metodo aniztasuna dela eta, ikasketa kulturala ideia metadiziplinario gisa defini genezake, beharbada, diziplina ezberdinen artekoa eta diziplina bateratu bakarra barne hartzen ez duena. Inter-, multi-, kontra- edota anti-diziplina gisa ere defini genezake, haren oinarri eta analisi modua gai eta metodo konpartituetan oinarritzen baita, gizarte ezberdinen fenomeno kulturalaren ikerketa kritikoa egiteko diziplina tradizional eta berri asko (ber)konbinatzen dituelako, testuinguru sozial eta kulturalari erreparatuta eta kulturaren berezko nozioaren metamorfosia ulertzeko asmoz beti ere. Lan kanonikoak zein informazio kuantitatiboak lehenetsi eta autoritate ildoak berrezarri ordez, kultura ikerketak kulturari eta kultura produktuei buruzko lana barne hartzen du eta ezagutza modu dominanteen eraginez ez esandakoari, ezabatutakoari eta ezkutatutakoari ahotsa ematea du helburu, testu, praktika esanguratsu eta diziplina tradizioaletako teoriekin lotuta. Ikasketa kulturalik onena kritika kulturala da, eklektizismoaren bertuteak goraiatzeko eta gerturapen eta metodologia teorikoen bidez kulturaren ikuspuntu holistiko eta demokratikoa kontuan hartzen duena. Bere helburua forma kulturalen eta kultura eta gizartearen eta politikaren arteko lotura esplizituak sortzea da, azterketa analitiko hutsetik harago aldaketa sustatzeko. Ikasketa kulturala oso eztabaidagarria da, hasiera batean, behinik behin, muturreko konpromiso politikoa eta aldaketa sozial praktikoa aldarrikatzen baitzituen. Hortaz, “objektiboa” izatea helburu duen

---

ikerketa filologiko tradizionalan gertatzen ez den bezala, ikasketa kulturala esplizituki ideologikoa da. Azken bertsioen arabera ikasketa kulturalak pisu politikoa galdu duen arren, erronka bat izaten jarraitzen du diziplina akademiko tradizionalen elitismo atrofiaturako eta, neurri zabalagoan, botere egitura hegemonikoetarako. Ikasketa kulturalako “kultura” terminoa bizitzaren eguneroko ezaugarriak aztertzeko kontzeptu antropologiko eta narratiboa da eta “kultura”-ren ikuspuntu estetiko-testuala eta hierarkikoa desagitea du helburu. Aldi berean, horrek esan nahi du ikasketa kulturala tradizionala, kanonikoa edota hegemonikoa den ororen ikerketan aplikatu daitekeela. Ikasketa kulturalak finkatutako ikerketa-eztabaidek baino ezagutza esanguratsu handiagoa eragin dezake eguneroko bizitza ulertzeko gertutasunari dagokionez, baztertutako kulturak eta herri kulturak ikertzeko, esate baterako, edota audientziaren rol kreatiboarekin lotuta kultura eta komunikabideen interesa ikertzeko (ikus adib. Bathrick; Berubé; Franco; Grossberg; Grossberg, Nelson, Treichler; Hall; McNeil; Miller; Milner; Prow; Rojek; kultura ikerketako metodologiari buruz gehiago jakiteko ikus adib. Cauldry; Ferguson eta Golding; Lee eta Poynton; Lee, Richard; White eta Schwach; McCarthy, Durham, Engel, Filmer, Giardina, Lalagrec).

Ikasketa kulturalak giza eta gizarte-zientzien sailetan finkatutako zenbait diziplinekin zerikusia izan dezakete edota horien baitan landu daitezke: literatura ikasketak, literaturaren teoria, kulturaren soziologia, gizarte teoria, komunikabide ikasketak, komunikazio ikasketak, antropologia kulturala, historia/geografia kulturala, etnografia, soziolinguistika, itzulpen ikasketak, folklorea, filosofia, zuzenbidea, politika kulturalen ikasketak, pedagogia, historia, museo ikasketak, audientzia ikasketak, artearen historia eta kritika, zientzia politikoak, genero ikasketak, etab. Edukiei dagokienez, ikasketa kulturalak gai asko barne hartzen dituzte: generoa eta sexualitatea, nortasun nazional eta (post)nazionalak, kolonialismoa eta postkolonialismoa, arraza eta jatorri etnikoa, herri kultura, subjektibotasun kulturalen sorrera, kontsumitzaileen kultura, zientzia eta ekologia, nortasun politikak, estetiken eta diziplinartasunaren politikak, instituzio kulturalak, eztabaida eta testualitatea, gizarte ezberdinetako (sub)kultura(k), herri kultura eta haren audientzia, aro postmoderno bateko kultura (globala), estetiken politikak, kultura eta haren instituzioak, hizkuntza, hiriaren, zientziaren, kulturaren eta ekosistemen kultura politikak, ikasketa postkolonialak, feminismoaren, sexuaren ikasketak eta *queer* ikasketak, ikasketa etnikoak, (im)migrazio ikasketak, hiri ikasketak, argitaratzea, gai metaprofesionalak (lan merkatua, argitaratze akademikoa, lanpostua etab).

Hausnarketaren presentziaren eta presentzia instituzionalaren testuinguruari erreparatuz gero, Erresuma Batuko ikasketa kulturala 1950eko hamarkadan jaio zen Marxen oinarritutako kulturen

---

analisi kritikoarekin, Richard Hoggart, Raymond Williams, Edward P. Thompson, Stuart Hall eta beste batzuen eskutik, Birminghameko Centre for Contemporary Cultural Studies zentroan. Hark politikarekin hertsiki lotutako ikasketa jakin batzuk sustatu zituen (horietako batzuk geroago liburuetan bildu zituzten) komunikabideei eta herri kulturari buruz. Argitalpen zaharrenek “ingeles literatura” izendatu ohi dugun literatura ekoizpena zalantzan jarri zuten, industria kulturalak komunikabideetan duen eragina, eta proposatu zuen merezi zuela herri eta langile-klasearen lanak eta hartzaileak aztertzea. Erresuma Handiko ikasketa kulturalak esportazioa jasan zuen, Thatcherren gobernupean baztertutako eta AEBn eta beste herrialde anglofono batzuetan irakaskuntza-postuak lortu zituzten britoi deserriratuak beste leku batzuetara joan zirenean. Beraz, ikasketa kulturalak ingelez mintzatzen diren herrialdeetan izan zuen arrakasta handiena, Britainia Handiko, Ipar Amerikako (AEB eta Kanada) eta Australia eta Zeelanda Berriko ikasketa kulturekin batera (ikus adib. Turner; Frow eta Morris; Prow; McNaughton eta Newton). Pentsamolde ezberdineko eskola paralelo bat sortu zen Frankfurten (Alemania), Marxen analisi kritikoan oinarrituta, Erresuma Batukoarekiko ezberdintasun bat zuena: Birminghameko eskolak herri kultura aztertzen zuen bezala, Frankfurteko eskolak goi kulturaren garrantzia goraiatu zuen, herri kulturaren eraginaren aurkakoa zen eta, batik bat, soziologia antipositibistan, psikologian eta filosofia existentzian oinarritu zen (adib. Theodor W. Adorno, Jürgen Habermas, Max Horkheimer, Leo Löwenthal, Herbert Marcuse). Kultura aztertzeko beste modu bat *Kulturwissenschaft* da —1920ko hamarkadatik aurrera Alemanian garatu eta XIX. mendeko pentsamoldean ere neurri handi batean errotu zena—, honako sailetan oinarritutakoa: filosofia eta kultura (adib. Georg Simmel eta Ernst Cassirer), kulturaren historia (adib. Wilhelm Dilthey), antropologia historiko eta filosofikoa (adib. Johann Friedrich Blumenbach), soziologia (adib. Max Weber), eta artearen historia (adib. Aby Warburg). 1980ko hamarkadatik hona *Kulturwissenschaft*-ek ikasketa kulturalen zenbait ezaugarri bereganatu dituen arren, Alemaniako pentsamolde historiko eta filosofikoan erroterutako diziplina izaten jarraitzen du eta historian zehar nahiz gaur egungo praktikan ezberdina da ikasketa kulturalen aldean (ikus adib. Böhme eta Scherpe; Böhme, Matussek, Müller; Kittler).

Ikasketa kulturalak zatiketa eta bilakaera esaguratsua jasaten jarraitu du, globalizazioa, arrazaren analisi kritikoa, ikerketa etnografikoa eta genero ikerketak bezalako arloetan, besteak beste. Aipatu behar dugu ikasketa kulturalen ezaugarri eta ikuspuntu ugari literatura konparatuaren diziplinan eskura egon direla eta bertan ageri zirela/direla. Ikasketa kulturaletako gai eta kontu asko ikasketa kulturalen igoeraren aurretik ere aztertu zituzten eta gaur egun ere gertatzen dira. AEBn, ingeleseko sailetan irabazi duen nagusitasuna ahaztu gabe, ikasketa kulturala historia, soziologia, antropologia eta giza eta

---

gizarte-zientzietako beste arlo batzuetan ere geroz eta ohikoagoa da. Bestetik, ikasketa kulturalak eragina izan du Asiako hegoekialdean, bereziki Taiwanen eta Hego Korean, jarraitzaile asko hara itzuli baitziren herrialde anglofonoetan ikasi ondoren. Txinako ikasketa kulturalak ez du inplikazio nazionalistiko eta politikoekin zerikusirik izan nahi; horrela, “txinatartasuna” (itsasoaren bestaldeko txinatarrak kontuan hartuta) bultzatzen du erreferentzia puntu kultural bezala erreferentzia etniko, nazional edo politikoa baino areago, muga geopolitikoak gainditu nahi dituen “kulturalismo txinatar” moduko bat (ikus Zhang; Cheng, Wang, Tötösy de Zepetnek). Ikasketa kulturalak mundu guztian izan duen eragina ingelesaren hegemoniari eta hark gaur egun *lingua franca* gisa duen estatusari, AEBen hegemoniari eta herri kulturaren zabalkundeari zor zaio neurri batean. Azken horrek AEBn Birmingham School-eko ikuspuntu teorikoak sustatzeko eta haiek AEBko kulturen aplikatzeko hasierako bultzada eman zuen.

Europako ikasketa kulturei erreparatuz gero, Paul Moore-k pentsatzen du eurozentrismoak jasotako balio kulturalari buruzko kritika oztopatzen duela, uste (nostalgiko) horren arabera Europa “goi” kulturaren jaioterria baita, gerora Europako auto-enuntziazioko balio kritiko bilakatuko zen defentsa kontserbadorea. Ildo beretik, Roman Horak-ek ikasketa kulturalen eta herri kulturaren aurkako aurreiritzi bera identifikatzen du Alemanian eta Austrian, batik bat, eta Frankfurtoko Eskolaren eragina, beste faktore batzuen artean, herriarekiko beldur eta erdeinuarekin batera, azken horiek AEBko kulturekiko eta “amerikartzeko” beldurrekin hertsiki lotuta baitaude. Nolanahi ere, ikasketa kulturalen eragina agerikoa da (ikasketa kulturekin lotutako argitalpen gehienak AEBn, Kanadan eta Australian agertzen diren arren, eta hori da Oxford University Press-ek ikasketa kultural espainiarrari, alemaniarrari, frantziarrari, italiarrari eta errusiarrari buruz argitaratutako liburukietako artikuluen kasua. Artikuluen autoreak ikasketa kultural ezaguterraz dimentsioa nazio ezberdinetako ikerketa-sailetak historia kultural eta tradizio finkatuetan garatzeko eginkizunaren aniztasuna azpimarratzen duen sarrera batekin hasten dira (ikus adib. Graham eta Labanyi; Denham, Kacandes, eta Petropoulos; Forbes eta Kelly; Kelly eta Shepherd; Kennedy; ikus, halaber, Le Hir eta Strand; Reynolds eta Kidd; Jordan eta Morgan-Tamosunas;). Interesgarria da jakitea European Frantzia dela —Europako erdialdearekin eta ekialdearekin batera, behean adierazi bezala— ikasketa kulturek garrantzia gutxien duten lekua (ikus adib. Chalard-Fillaudeau).

Marjorie Ferguson eta Peter Golding-ek, *Cultural Studies in Question* liburukiaren sarreran, kritikatzin dute inperio sobietar zaharra desegin zenetik ez direla enpirikoki aztertu politika, ekonomia eta komunikabideen arloko politika nazional eta globalen egiturazko aldaketak, globalizazioaren ondorioak eta demokratizazio prozesua (ikuspuntu hori bat dator Tötösy de Zepetnek-en ikasketa kultural

konparatuen molde eta metodologiarekin —“kostestuala” eta “enpirikoa”— ikus behean). Liburuki berean, John D.H. Downing-ek proposatzen du komenigarria dela Europako erdialdean eta ekialdean eta Errusian trantsizio ekonomiko, politiko eta kulturala argitzeko ikasketa kulturalen gaitasuna ikertzea eta, alderantziz, trantsizio horien inplikazioak aztertzea, adituek ikasketa kulturalen erabilgarritasuna ebaluatzeko bitarteko ezin hobea baitira. Diziplinek gizartea eta boterea, gatazka eta aldaketa komunikazioaren analisisian integratu beharko lituzketela azpimarratzen du eta, batik bat, beharrezkoa dela eliteetatik at beste agente batzuen garrantziari kasu egitea, hots, barruko presioetatik abiatuta aldaketa politikoa eragin duen herri kulturaren rola aztertzea. Bestetik, Dowlingek dio Hego Afrika, Hego Korea, Taiwan, Latinoamerika eta Hego Europak antzeko trantsizioak izan dituztela eta konparatzeko unean kontuan hartu beharko genituzkeela. *Cultural Discourse in Taiwan* liburukian, autoreek azpimarratzen dute Taiwan —bere lehenaldi koloniala eta ondare kulturalaren aniztasuna direla-eta— “mendebaldea eta ekialdea modu espezifiko eta zoragarrian bateratzeko prozesu kulturalen dinamiken” erakusgarri dela (Cheng, Wang, Tötösy de Zepetnek 1). Hego Koreari dagokionez, Myungkoo Kang-ek “East Asian Modernities” bere artikuluan ikasketa kulturalen egoera aztertzen du eta bere analisiaren arabera Hego Korea —Taiwaneko ikasketa kulturalen antzera— Europako erdialdeko eta ekialdeko kulturaren/kulturen ikerketetan aplika daitezkeen antzekotasunak ditu (ikus, halaber, Kang-en “There is No Sou; Europako erdialdeari eta ekialdeari buruz gehiago jakiteko, ikus, adib. Guran; Tötösy de Zepetnek, “Comparative Cultural Studies and the Study of Central European Culture”). Kangek nabarmentzen du 1980ko hamarkadaren hasieran Hego Korea mendebaldeko ikasketa kulturalen teoriak hartu, bereganatu eta aplikatu zituela eta, bere iritziz, beharrezkoa da XXI. mendeko ikasketa kulturalak sustatzea. Era berean, deskribatzen du Taiwanen —ikasketa kulturalak 1993an instituzionalizatzen hasi zen herrialdea— ikasketa kulturalak bertako mugimendu demokratikoari oinarri teoriko bat eskaini ziola nortasun politikei buruzko ikerketak martxan jartzeko, gutxiengoaren eta genero kontuei, Japoniaren eta AEBen kolonizaziori zein Taiwaneko jatorrizko biztanleen eta Txinatik etorritako etorkinen arteko harremanei buruzkoak. Ikasketa kulturalak munduko beste leku batzuetan duten egoerari dagokionez, beharrezkoa da adibide zehatz bat aipatzea: Latinoamerikako ikasketa kulturalak, hain zuzen ere, bertako herrialdeen bilakaera lehenik eta behin Europako hegemonia kulturaletik eta geroago AEBtik emantzipatzeko mugimenduan oinarritu delako. Hori dela eta, bertako ikasketa kulturalak Europako erdialde eta ekialde postkomunistakoaren antzeko itxura du maiz, zenbait gairi dagokionez: barneratze kulturalaren fenomenoak, zentsura eta autozentsura, herri erresistentzia adierazteko modu sinbolikoa, kultura nazionalen definizioa eta botereari buruzko eztabaiden analisiak (ikus adib. McClennen eta Fitz; McRobbie;

Moreiras; Jordan eta Morgan-Tomasunas). Marjorie Ferguson eta Peter Golding-ek, *Cultural Studies in Question* liburukiaren sarreran, kritikatzten dute inperio sobietar zaharra desegin zenetik ez direla enpirikoki aztertu politika, ekonomia eta komunikabideen arloko politika nazional eta globalen egiturazko aldaketak, globalizazioaren ondorioak eta demokratizazio prozesua (ikuspuntu hori bat dator Tötösy de Zepetnek-en ikasketa kultural konparatuen molde eta metodologiarekin —“kostestuala” eta “enpirikoa”— ikus behean). Liburuki berean, John D.H. Downing-ek proposatzen du komenigarria dela Europako erdialdean eta ekialdean eta Errusian trantsizio ekonomiko, politiko eta kulturala argitzeko ikasketa kulturalen gaitasuna ikertzea eta, alderantziz, trantsizio horien inplikazioak aztertzea, adituek ikasketa kulturalen erabilgarritasuna ebaluatzeko bitarteko ezin hobea baitira. Diziplinek gizartea eta boterea, gatazka eta aldaketa komunikazioaren analisisian integratu beharko lituzketela azpimarratzen du eta, batik bat, beharrezkoa dela eliteetatik at beste agente batzuen garrantziari kasu egitea, hots, barruko presioetatik abiatuta aldaketa politikoa eragin duen herri kulturaren rola aztertzea. Bestetik, Dowlingek dio Hego Afrika, Hego Korea, Taiwan, Latinoamerika eta Hego Europak antzeko trantsizioak izan dituztela eta konparatzeko unean kontuan hartu beharko genituzkeela. *Cultural Discourse in Taiwan* liburukian, autoreek azpimarratzen dute Taiwan —bere lehenaldi koloniala eta ondare kulturalaren aniztasuna direla-eta— “mendebaldea eta ekialdea modu espezifikoko eta zoragarrian bateratzeko prozesu kulturalen dinamiken” erakusgarri dela (Cheng, Wang, Tötösy de Zepetnek 1). Hego Koreari dagokionez, Myungkoo Kang-ek “East Asian Modernities” bere artikuluan ikasketa kulturalen egoera aztertzen du eta bere analisiaren arabera Hego Korea —Taiwaneko ikasketa kulturalen antzera— Europako erdialdeko eta ekialdeko kulturaren/kulturen ikerketetan aplikatu daitezkeen antzekotasunak ditu (ikus, halaber, Kang-en “There is No Sou; Europako erdialdeari eta ekialdeari buruz gehiago jakiteko, ikus, adib. Guran; Tötösy de Zepetnek, “Comparative Cultural Studies and the Study of Central European Culture”). Kangek nabarmentzen du 1980ko hamarkadaren hasieran Hego Korea mendebaldeko ikasketa kulturalen teoriak hartu, bereganatu eta aplikatu zituela eta, bere iritziz, beharrezkoa da XXI. mendeko ikasketa kulturalak sustatzea. Era berean, deskribatzen du Taiwanen —ikasketa kulturalak 1993an instituzionalizatzen hasi zen herrialdea— ikasketa kulturalak bertako mugimendu demokratikoari oinarri teoriko bat eskaini ziola nortasun politikei buruzko ikerketak martxan jartzeko, gutxiengoaren eta genero kontuei, Japoniaren eta AEBen kolonizaziori zein Taiwaneko jatorrizko biztanleen eta Txinatik etorritako etorkinen arteko harremanei buruzkoak. Ikasketa kulturek munduko beste leku batzuetan duten egoerari dagokionez, beharrezkoa da adibide zehatz bat aipatzea: Latinoamerikako ikasketa kulturalak, hain zuzen ere, bertako herrialdeen bilakaera lehenik eta behin Europako hegemonia kulturaletik eta geroago AEBtik emantzipatzeko mugimenduan

---

oinarritu delako. Hori dela eta, bertako ikasketa kulturalak Europako erdialde eta ekialde postkomunistakoaren antzeko itxura du maiz, zenbait gairi dagokionez: barneratze kulturalaren fenomenoak, zentsura eta autozentsura, herri erresistentzia adierazteko modu sinbolikoa, kultura nazionalen definizioa eta botereari buruzko eztabaiden analisiak (ikus adib. McClennen eta Fitz; McRobbie; Moreiras; Jordan eta Morgan-Tomasunas).

Ikasketa kulturalako azken aurrerapausoek zientzia kognitiboa, emozioak, komunikazioa, komunikabideak eta memoria kontuan hartu dituzte (ikus adib. Zunshine; Highmore; Nalbatian, Matthews, McClellan). Bestetik, ikasketa kulturalak aurrerapauso esanguratsuak eman ditu giza zientzia digitaleko lan teoriko eta praktikoetan, eta ikertzeko zein argitaratzeko teknologia berriei erreparatu die (ikus adib. Landow; McCarty; Schreiber, Siemens, Unsworth; Tötösy de Zepetnek, 2010, 2007; Van Dijk; Van Peer, Asimakopoulou, Bessis).

2.1 Ikasketa kultural italiar-amerikarrak eta italiarrak ingelesez

Ezinezkoa da ikasketa kultural italiarrak eta italiar-amerikarrak elkarrengandik bereiztea, bien jatorria AEB delako (ikus adib. Tamburri, Giordano, Gardaphe; Benedetti, Harston, Ross; Boelhower eta Pallone; Parati eta Lawton; Tamburri, Ruthenberg, Parati, eta Lawton; Sorrentino eta Krase; Giunta eta Zambini McCormack; Europako beste herrialde batzuetako literatura konparatuaren eta ikasketa kulturalen egoerari buruz gehiago jakiteko, ikus adib. Tötösy de Zepetnek eta Mukherjee). Diaspora italiarra — herrialdearen barnekoa, iparraldera doazen hegoaldeko italiarra, zein kanpokoa, atzerrira doazenena—, Italiara joateko migrazioa eta artista (im)migranteen ekoizpen literario eta zinematikoa adituak etengabe erakarri dituzten gaiak dira (ikus adib. Hoster Camaiti; Torgovnick; Parati; Serra; LaGumina; Del Guidice; Gnisci; Pojman). Peter S. Dombroskik ikasketa kultural italiar zehatzari buruz 1998an idatzi zuen *Annali d'Italianistica* lanaren sarreran zuzen esan zuen ikasketa kultural italiarra artean bere haurtzaroan zegoela eta bilakaera batik bat Italiatik kanpo gertatu zela (1998: 11; arloaren historiaurreari buruz, tradizio filologiko italiarretik Antonio Gramsci zilegizko aurrekariaren rolerarino, ikus, halaber, Stajano eta Angelini; Stampino Galli, Buttigieg; Forgacs eta Lumley; Barlera). 2006an, Anthony Julian Tamburrik azpimarratu zuen arloak, “Americans of Italian descent” kreazioak, ez duela Italian inongo interesik pizten (2006: 720, ikus Tamburriren artikulua italo-amerikar, italiar amerikar eta italiar/amerikar terminoen zuzentasunari buruz, marratxo eta barratxoarekin edo gabe, azken berrehun urteotan AEBra immigratu zuten sei milioi lagun hogeita hamar milioi ondorengo ingururi buruz hitz egiteko). Ikasketa kulturalak ikasketa italiarrei hain denbora luzez zergatik eragin ez ote dieten azaltzeko, Dombroskik gizarte

---

italiar homogeenoearekin batera intelektualik immigratu ez izana arguditzen du (1998: 11-12). Beste alde batetik, Ipar Amerikan (AEB eta Kanada) Modern Languages Association of Americak 2010ean *Teaching Italian American Literature, Film, and Popular Culture* argitaratu zuen eta, horren bitartez, arloak behin betiko estatus kanonikoa eskuratu du eta sortutako katedra ugariak hori frogatu dute. 2010ean Dartmouth Collegen ospatu zen Ikasketa Kultural Italiarrei buruzko Jardunaldian hitzaldi asko egon ziren, ez bakarrik AEBn lan egiten ari ziren adituenak, baizik eta baita Italiako askorenak ere, italiar-amerikar ikasketek bertan geroz eta pisu handiagoa baitute (ikus Pietralunga). Goian aipatu argitalpenen korpusean literatura ikasketen nagusitasuna nabari da eta hurrena estereotipo kulturalen (batik bat pelikula eta telebistan) eta herri kulturaren txanda da. Hala ere, ikasketa kulturalen gaien zerrenda askoz luzeagoa da eta ahozko historia, politikak eta historia, klaseei buruzko kontzeptu kritikoa, jatorri etnikoa eta komunitatea biltzen ditu. Bestetik, —eta hori oso garrantzitsua da italiar kulturari— erregionalismoa barne hartzen du, baita hizkuntza estandarren politikekin lotutako kontuak versus dialektoak ere, eta generoari eta *queer*-ari buruzko ikasketa jakin batzuk, Josephine Gattuso Hendinek “inklusiboagoa den diskurtso etnikoa” izendatu zuen lan-ildoari jarraiki (2001: 57; ikus, halaber, Birnbaum; Bondalella; Carnevale; Gardaphé; Guglielmo; Guglielmo eta Salerno; Jeffries Miceli; Reich; Spackman; West). Aipagarria da italiar-kanadar literaturari buruzko Kanadako ikerketa-saila, Kanadako gutxiengo etnikoaren literaturaren korpus handiarekin eta haren ikerketa-sailarekin batera, ikus Tötösy de Zepetnek, Sayed, Beneventi).

3. Ikasketa kultural konparatuen arloa

Ikasketa kulturalak, berritzailea eta giza eta gizarte-zientzien oinarritzko arloa den aldetik, desabantaila bat du eta hori haren egitura elebarkarra da, aipatu arloa mundu anglofonoan garatu eta aplikatzen baita batik bat, oro har bi hizkuntzekin lan egiten duten adituen eskutik. Terminoa literatura konparatuko marka erregistratua izan den aldetik eta zenbait hizkuntzekin batera jarduten duenez gero, “ikasketa kultural konparatu” gisa sailkatu behar genuke. Steven Tötösy de Zepetnekek 1980ko hamarkadaren amaieran bultzatu zuenetik, ikasketa kultural konparatuen kontzeptualizazioa literatura konparatuaren diziplinako printzipioen —ken diziplinaren eurozentrismoa eta nazio-orientazioa, goian aztertu dugun moduan— eta ikasketa kulturalen arteko “bategitea” da, bigarrenaren ikuspuntu ideologiko esplizitua alde batera utzi gabe. Ikasketa kultural konparatuen beste printzipio batzuek prozesu kulturalen “nola” galderari erreparatzen diote, eta, horren atzetik, muturreko konstruktibismoa dator (ikus adib. Riegler; Schmidt, “From Literary

Studies” *Kognitive Autonomie*; ikus, halaber, honako aldizkaria: *CLCWeb: Comparative Literature and Culture* <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb>> eta Books in Comparative Cultural Studies-en baitan argitaratutako serie monografikoak, biak ala biak Purdue University Pressek argitaratuak, eta Shaker Press-ek Books in Culture, Media, and Communication Studies-en testuinguruan argitaratutako serie monografikoak). Aztergaia ez da, maiz, berezko produktu kulturala, mikro eta makrosistem(ar)en baitan dauden prozesuak baizik, kultura ikertzeko interesgarriak (makrosistemari buruz ikus adib. Wallerstein; mikrosistemari buruz ikus adib. Schmidt; Even-Zohar; Tötösy de Zepetnek). “Konparatzeak” ez du —ezin du— hierarkia inplikatzeko, hots, analisi konparatibo eta kontestual batean erabiltzen den metodoa aztergaia bera baino garrantzitsuagoa da. Beste kultura batzuei erreparatzea ikasketa kultural konparatuko metodologiaren oinarritzeko elementu eta faktorea da. Printzipio horrek kultura eta diziplina arteko elkarriketa sustatzen du, espresuki ideologikoa, eta, zentzu horretan, ikasketa kulturalen parekoa da. Elkarriketa inklusioa da eta Beste guztiraino hedatzen da, baztertutako kontuetaraino, gutxiengoetaraino; hori guztia periferikotzat jo dugu eta jotzen dugu, maiz, gaur egun ere. Adituentzat aproposena ikasketa kultural konparatuen arloan lan egitea da, zenbait hizkuntzen, diziplinen eta kulturen lan-ezagutza eduki ahal izateko, teoria eta metodologia aztertzen hasi aurretik.

Ikasketa kultural konparatuak kultura du aztergai, zatika (literatura, pelikulak, herri kultura, ikusizko arteak, telebista, komunikabide berriak, etab.) nahiz beste giza adierazpide eta jarduera modu batzuekin eta giza eta gizarte-zientzien esparruko diziplinekin lotuta dagoen gai orokor gisa. Gerturapen horrek analisi kultural kontestual osoa ahalbidetzen du. Ikasketa kultural konparatuak ingelesa darabil ikerketa-sailen, komunikazioaren, negozioen, teknologien etab.-en *lingua franca* gisa. Hala eta guztiz ere, ingelesak ikerketen argitalpenetan duen pisuak —berez ere eztabaida teoriko askoren iturria— ez du Europan eta AEBn zentratutako ikuspuntuarekin inongo zerikusirik (ikus adib. Ramanathan; Rubdy; Prendergast, Catherine; Young). Aitzitik, ikerketa ororen nazioarteko hizkuntza orokorra ingelesa izateak herrialde anglofonoetan bizi ez diren eta Europa kontinentalekoak diren adituei aukera ematen die beren lanak nazioarteko forumean aurkezteko eta beste herrialde batzuetako lankideekin elkar ulertzeko. Ikasketa kultural konparatua ebidentzietatik abiatutako ikerketa eta analisisian oinarritzen da eta, testuinguru horretan, gerturapen „kontestualak“ (sistematikoa eta enpirikoa) metodologia eta molde probetxuzkoenak eskaintzen ditu (honi buruz gehiago jakiteko ikus adib. Ferguson-en eta Golding-en argudioak azterketa enpirikoen alde, ikus goian; ikus, bereziki, Schmidt). Ikasketa kultural konparatuak diziplina arteko ikerketa barne hartzen duen metodologia azpimarratzen du eta hiru metodologiaren oinarrituta dago: intra-diziplinatasuna (giza zientzien

baitako diziplinen analisi eta ikerketa), multi-diziplinatasuna (beste edozein diziplina darabilen aditu baten analisi eta ikerketa) eta pluri-diziplinatasuna (diziplina ezberdinetako parte-hartzaileak dituen talde-lanean oinarritutako analisi eta ikerketa). (Tötösy de Zepetnek, 1998: 79-120). Ikasketa kultural konparatua giza zientzia globalen diziplina inklusiboa da eta, horrenbestez, globalizazioa versus lokalizazioa paradoxaren aurkakoa da. Amaitzeko, ikasketa kultural konparatua giza zientzien eta beren bazterkeriaren gainbehera intelektual eta instituzionala eteten ahalegintzen da eta giza eta gizarte-zientzien ikerketen esanguraren alde egiten du. Hona hemen ikasketa kultural konparatuaren definizio laburra:

comparative cultural studies is the theoretical, as well as methodological postulate to move and dialogue between cultures, languages, literatures, and disciplines. This is a crucial aspect of the framework, the approach as a whole, and its methodology. In other words, attention to other cultures — that is, the comparative perspective — is a basic and founding element and factor of the framework. The claim of emotional and intellectual primacy and subsequent institutional power of national cultures is untenable in this perspective. In sum, the built-in notions of exclusion and self-referentiality of single-culture study, and their result of rigidly-defined disciplinary boundaries, are notions against which comparative cultural studies offers an alternative as well as a parallel field of study. This inclusion extends to all Other, all marginal, minority, border, and peripheral entities, and encompasses both form and substance. However, attention must be paid to the “how” of any inclusionary approach, attestation, methodology, and ideology so as not to repeat the mistakes of Eurocentrism and “universalization” from a “superior” Eurocentric point of view. Dialogue is the only solution. (Tötösy de Zepetnek, 2003: 259; ikus, halaber, Tötösy de Zepetnek, “The New Humanities”; komunikabide eta komunikazio ikasketak barne hartzen dituen kontzeptuaren bilakaera berriari buruz gehiago jakiteko ikus Lisiak, Urban Cultures; Tötösy de Zepetnek eta López-Azcárate)

Giza zientziek edonon finantzaketarekin eta esangura sozialarekin lotutako egoera zailari —historian zehar beste hainbeste— aurre egin behar dioten arren, teknologia berriekin eta internetekin eta komunikatzeko maiztasunaren eta zabalkundearen bilakaerarekin ikerketetarako aukera berriak agertu dira. Eta giza zientziak, oro har, beren ikerketetako eta pedagogiako erabileran teknologia berriak aplikatzen motelak diren arren, literatura konparatua —diziplina-artekotasunaren izaera intrintsekoa dela-eta— giza zientzien hertsapenerako joera eta presentzia geroz eta urriagokoari aurre egiteko *locus* naturala da. Ikasketa kulturaletan, giza zientzia digitala aurrerapauso garrantzitsua da, teorian zein praktikan, eta, hortaz, ikasketa kultural konparatuek giza zientzia digitala haien printzipio garrantzitsuenetarikotzat dute (ikus adib. Lisiak eta Tötösy de Zepetnek; López-Varela Azcárate eta Tötösy de Zepetnek [artikulu honetan, ikus, halaber, ikasketa kulturalak Frantzia duen egoerari buruzko eztabaida bat]; Tötösy de Zepetnek, 1998, 2010, 2007a, 2007b; Tötösy de Zepetnek eta López-Varela Azcárate). Aipatzeko

---

moduko azken kontu bat giza zientzietako adituek online argitaratzeari dagokionez duten jarrera negatibo harrigarria da, eta oso gutxi idatzi izan da, paperean, gai horri buruz: salbuespen esanguratsuak dira George P. Landow, bere *Hypertext 03: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization* lanean egoera bitxi eta zentzugabe horri buruz jarduten duena, eta Geert Lovink bezalakoek diotena:

By and large, the humanities have been preoccupied with the impact of technology from a quasi-outsider's perspective, as if society and technology can still be separated (*Dark Fiber*, 13). This resistance by humanities scholars appears in two characteristic reactions to the proposition that information technology constitutes a crucial cultural force. First, one encounters a tendency among many humanists contemplating the possibility that information technology influences culture to assume that before now, before computing, our intellectual culture existed in some pastoral non-technological realm. *Technology*, in the lexicon of many humanists, generally means “only that *technology* of which I am frightened” have frequently heard humanists use the word technology to mean “some intrusive, alien force like computing,” as if pencils, paper, typewriters, and printing presses were in some way *natural* (Lovink, qtd. In Landow, 2006: 46).

Giza zientzien gaur egungo testuinguruan, aditu eta irakasleen belaunaldi gazteak dira teknologia berriek kultura eta literaturaren azterketan duten garrantzia ulertzen dutenak —gaur egun arte aditu zahar eta finkatuen babesik gabe— eta, dirudienez, luze itxaron beharko dugu giza zientzietan ikuspuntu berria topatzeko eta haiek beren babes osoa emateko pareko lankideen ebaluazioa jaso duten aldizkarietan, online, testu osoak, eta —hori da zinez esanguratsua— sarbide publikoko aldizkarietan argitaratzeko. Ikerketa-sailetatik hurbil dagoen edozerk online argitaratuko balu, horrek giza zientzia konparatua mapan kokatu ahalko luke berriro, mundu mailan, gainera. Ikasketa kultural konparatuen beste arlo garrantzitsu bat itzulpena da, ikerketa-sailen testuinguruan, oro har, oraindik ere nahiko garrantzi eskasa duen arloa (horri buruz gehiago jakiteko, ikus Tötösy de Zepetnek, 2002, 1995).

Laburbilduz, uste dugu literatura eta kultura aztertzeke —gaur egungo ikerketeten jarduera sozial esanguratsu gisa— lan kontestualera eta ebidentzian oinarriturikora jo behar dugula, graduatuek beren lan-egoerari dagokionez duten pragmatikotasuna ahaztu gabe. Horrek ez du esan nahi literaturaren azterketa tradizionalak, testuen irakurketa zehatzean oinarritutako ikerketa darabilenak, balio gutxiago duenik; are gehiago, biak sustatu behar ditugu, modu paraleloan. Literatura konparatua eta ikasketa kultural konparatua gerturapen konparatuaren oinarritzko printzipioetan oinarritzen dira eta diziplina-artekotasunari erreparatzen diote. Era berean, teknologia berrien abantailez baliatzeak presentzia globala eta esangura soziala eragin ahalko lituzke eta eragingo lituzke, zalantzarik gabe.

Bibliografia

- BASSNETT, S. (1993): *Comparative Literature: A Critical Introduction*, Oxford: Blackwell.
- BATHRICK, D. (1992): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.): *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literature*, New York: Modern Language Association of America, 320-40
- BERUBÉ, M. (ed.) (2005): *The Aesthetics of Cultural Studies*, Oxford: Blackwell.
- BIRNBAUM CHIAVOLA, L. (1993): *Black Madonnas: Feminism, Religion and Politics in Italy*, Boston: Northeastern UP.
- BIRUS, H. (1999): "Main Features of Goethe's Concept of World Literature", in Tötösy de Zepetnek, S., Dimić, M. and Sywenky, I. (eds.), *Comparative Literature Now: Theories and Practice / La Littérature comparée à l'heure actuelle. Théories et réalisations*, Paris: Honoré Champion, 31-41.
- BLAIR, W. (1940): *The History of World Literature*, Chicago: University of Knowledge Inc.
- BOHME, H. and SCHERPE, K. (eds.) (1996): *Literatur und Kulturwissenschaften. Positionen, Theorien, Modelle*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- BOHME, H., MATUSSEK, P. and MULLER, L. (eds.) (2000): *Orientierung Kulturwissenschaft. Was sie kann, was sie will*, Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- CARUTH, C., and CULLER, J. (eds.) (2010): *Literary Criticism for the Twenty-first Century. Special issue PMLA: Publications of the Modern Language Association of America*, 4, vol. CXXV, 899-1152.
- CHALARD-FILLAUDEAU, A. (ed.) (2010): *Etude et sciences de la culture: une résistance française?*, Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, 5, 1-181.
- CHENG, C., WANG, I. and TÖTÖSY DE ZEPETNEK, S. (eds.) (2009): *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series.
- COULDRY, N. (2000): *Inside Culture: Re-imagining the Method of Cultural Studies*, London: Sage.
- DAMROSCH, D. (2003): *What Is World Literature?*, Princeton: Princeton UP.
- DAMROSCH, D. (2009): *How to Read World Literature*, Chichester: John Wiley & Sons.
- DAVIS, G., MARSDEN, P., LEDENT, B. and DELREZ, M., (eds.) (2005): *Towards a Transcultural Future: Literature and Society in a "Post"-Colonial World*, Amsterdam: Rodopi.
- DENHAM, S., KACANDES, I., and PETROPOULOS, J. (eds.) (1997): *A User's Guide to German Cultural Studies*, Ann Arbor: U. of Michigan P.
- DETIENNE, M., (2008): *Comparing the Incomparable*, Trans. LLOYD, J. Stanford: Stanford UP.
- DOWNING, J. D.H. (1997): "Cultural Studies, Communication and Change: Eastern Europe to the Urals", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, 187-204.
- EVEN-ZOHAR, I. (1990): *Polysystem Studies, Special Issue of Poetics Today*, 1, vol. XI, 12-68.
- FINNEY, G. (2008): "Elitism or Eclecticism? Some Thoughts about the Future of Comparative Literature", *Symploke: a journal for the intermingling of literary, cultural, and theoretical scholarship*, 1-2, vol. XVI, 215-25.
- FERGUSON, M., and GOLDING, P. (1997): "Cultural Studies and Changing Times: An Introduction", in Ferguson, M. and Golding, P. (eds.), *Cultural Studies in Question*, London: Sage, XIII-XXVII
- FORBES, J. and KELLY, M. (eds.) (1996): *French Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.

- FORGACS, D. and LUMLEY, R. (eds.) (1996): *Italian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- FRANCO, J. (2007): "Cultural Studies", in Gibaldi, J. (ed.), *Introduction to Scholarship in Modern Languages and Literatures*, New York: Modern Language Association of America, 209-24.
- FREDRICKSON, G. M. (1997): *The Comparative Imagination: On the History of Racism, Nationalism, and Social Movements*, Berkeley: U. of California P.
- FRESE WITT, M. A. (2007): *La Recherche en littérature générale et comparée en France en 2007: Bilan et perspectives*, Le Mont-Houy: P. U. de Valenciennes.
- FROW, J. and MORRIS, M. (eds.) (1993): *Australian Cultural Studies: A Reader*, Sydney: Allen & Unwin.
- GALLAGHER, M. (ed.) (2008): *World Writing: Poetics, Ethics, Globalization*, Toronto: U. of Toronto P.
- HYDE, G. M. [GMH] (2005): "Comparative Literature", in Childs, P. and Fowler, R. (eds.): *The Routledge Dictionary of Literary Terms*, London: Routledge, 29-31.
- GRAHAM, H., and LABANYI, J. (eds.) (1996): *Spanish Cultural Studies: An Introduction: The Struggle for Modernity*, Oxford: Oxford UP.
- GROSSBERG, L., NELSON, C. and TREICHLER, P. (eds.) (1992): *Cultural Studies*, New York: Routledge.
- GROSSBERG, L. (1998): "The Cultural Studies Crossroads Blues", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. I, 65-82.
- GUPTA, S. (2009): *Globalization and Literature*, Cambridge: Polity.
- GURAN, L. (2006): "US-American Comparative Literature and the Study of East-Central European Culture and Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XVIII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol8/iss1/7/>>, [24/05/11].
- HALL, D. E. (ed.) (2001): *Professions: Conversations on the Future of Literary and Cultural Studies*, Urbana: U. of Illinois P.
- HENDIN GATTUSO, J. (2001): "The New World of Italian American Studies", *American Literary History*, 1, vol. XIII, 141-57.
- HIGHMORE, B. (2009): *A Passion for Cultural Studies*, Houndmills: Palgrave MacMillan.
- HORAK, R. (1999): "Cultural Studies in Germany (and Austria) and Why There is No Such Thing", *European Journal of Cultural Studies*, 1, vol. II, 109-15.
- JEFFRIES MICELI, G. (1994): *Feminine Feminists: Cultural Practices in Italy*, Minneapolis: U. of Minnesota P.
- JORDAN, B. and MORGAN-TAMOSUNAS, R. (eds.) (2000): *Contemporary Spanish Cultural Studies*, London: Arnold.
- KANG, M. (2004): "East Asian Modernities and the Formation of Media and Cultural Studies", in Dowling J. D. H. (ed.), *The Sage Handbook of Media Studies*, Thousand Oaks: Sage, 271-88.
- KANG, M. (2004): "There is No South Korea in South Korean Cultural Studies: Beyond the Colonial Conditions of Knowledge Production", *Journal of Communicative Inquiry*, 3, vol. XXVIII, 253-68.
- KELLY, C., and SHEPHERD, D. (eds.) (1998): *Russian Cultural Studies: An Introduction*, Oxford: Oxford UP.
- KENNEDY, M. D. (1994): *Envisioning Eastern Europe: Postcommunist Cultural Studies*, Ann Arbor: The U of Michigan P.
- KITTLER, F. (2001): *Eine Kulturgeschichte der Kulturwissenschaft*, München: Fink.

- KRISHNASWAMY, R. (2010): "Toward World Literary Knowledges: Theory in the Age of Globalization", *Comparative Literature*, 4, vol. LXII, 399-419.
- LANDOW, G. P. (2006): *Hypertext 3.0: Critical Theory and New Media in an Era of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.
- LAWALL, S. (ed.) (1994): *Reading World Literature: Theory, History, Practice*, Austin: U. of Texas P.
- LE HIR, M. P. and STRAND, D. (eds.) (2000): *French Cultural Studies: Criticism at the Crossroads*, Albany: State U. of New York P.
- LEE, A. and POYNTON, C. (eds.) (2000): *Culture & Text: Discourse and Methodology in Social Research and Cultural Studies*, Lanham: Rowman & Littlefield.
- LEE, R. (2003): *Life and Times of Cultural Studies: The Politics and Transformation of the Structures of Knowledge*, Durham: Duke UP.
- LIONNET, F. and SHIH, S. (eds.) (2005): *Minor Transnationalism*, Durham: Duke UP.
- LISIAK, A.A. (2010): *Urban Cultures in (Post)Colonial Central Europe*, West Lafayette: Purdue UP.
- LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "Comparative Cultural Studies, éducation, nouveaux médias et l'interculturalisme", in Chalard-Fillaudeau, A. (ed.), *Etudes et sciences de la culture. Une résistance française?* Special Issue *Revue d'Etudes Culturelles*, vol. V, 73-96.
- McCARTHY, C. et al. (eds.) (2007): *Globalizing Cultural Studies: Ethnographic Interventions in Theory, Method, and Policy*, New York: Peter Lang.
- McCARTY, W. (ed.) (2010): *Text and Genre in Reconstruction*, Cambridge: Open Book Publishers.
- McCLENNEN, S. and FITZ, E. (eds.) (2004): *Comparative Cultural Studies and Latin America*, West Lafayette: Purdue UP.
- McROBBIE, A. (2005): *The Uses of Cultural Studies*, London: Sage.
- MOORE, P. (2001): "European Cultural Studies", in Moore, T. (ed.), *A Companion to Cultural Studies*, Oxford: Blackwell, 298-314.
- MOREIRAS, A. (2001): *The Exhaustion of Difference: The Politics of Latin American Cultural Studies*, Durham: Duke UP.
- NALBATIAN, S. et al. (eds.) (2010): *The Memory Process: Neuroscientific and Humanistic Perspectives*, Cambridge: MIT P.
- PINXTEN, Rik. (2007): "Contemporary Cultural Studies: Theory, Contexts and Trends", *Tribes and Tribals*, Special Issue *Tribes and Tribals*, I, 93-99.
- PIREDDU, N. (2009): "Between the Local and the Global: Comparative Literature in the Land of Dante", *Recherche Littéraire / Literary Research*, vol. XXV, 26-33.
- PIZER, J. (2006): *The Idea of World Literature: History and Pedagogical Practice*, Baton Rouge: Louisiana State UP.
- PRENDERGAST, C. (ed.) (2004): *Debating World Literature*, London: Verso.
- PRENDERGAST, C. (2008): *Buying into English: Language and Investment in the New Capitalist World*, Pittsburgh: U of Pittsburgh P.
- PROW, J. (2007): "Australian Cultural Studies", *Postcolonial Studies*, 1, vol. X, 59-75.
- RAMANATHAN, V. (2005): *The English-Vernacular Divide: Postcolonial Language Politics and Practice*, Clevedon: Multilingual Matters.
- REICH, J. (2004): *Beyond the Latin Lover: Marcello Mastroianni, Masculinity and Italian Cinema*, Bloomington: Indiana UP.
- REYNOLDS, S. and KIDD, W. (2000): *Contemporary French Cultural Studies*, Oxford: Oxford UP.

- RIEGLER, A.: *Radical Constructivism*, <<http://www.radicalconstructivism.com>>, [25/05/2011].
- ROJEK, C. (2007): *Cultural Studies*, Cambridge: Polity P.
- RUBDY, R. and SARACENI, M. (2006): *English in the World*, New York: Continuum.
- SAUSSY, H. (2006): "Exquisite Cadavers Stitched from Fresh Nightmares: Of Memes, Hives, and Selfish Genes", in Saussy, H. (ed.), *Comparative Literature in an Age of Globalization*, Baltimore: The Johns Hopkins UP, 3-42.
- SCHMIDT, S.J. (2010): "Literary Studies from Hermeneutics to Media Culture Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 1, vol. XII, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol12/iss1/1>>, [25/05/2011].
- SCHMIDT, S.J. (1994): *Kognitive Autonomie und soziale Orientierung. Konstruktivistische Bemerkungen zum Zusammenhang von Kognition, Kommunikation, Medien und Kultur*, Frankfurt: Suhrkamp.
- SCHREIBMAN, S., SIEMENS, R. and UNSWORTH, J. (eds.) (2004): *A Companion to Digital Humanities*, Malden: Blackwell.
- SIMONSEN, K.-M., and STOUARD-NIELSEN, J. (eds.) (2008): *World Literature World Culture: History, Theory, Analysis*, Aarhus: Aarhus UP.
- SPIVAK, G. Ch. (2003): *Death of a Discipline*, New York: Columbia UP.
- STURM-TRIGONAKIS, E. (2007): *Global playing in der Literatur. Ein Versuch über die Neue Weltliteratur*, Würzburg: Königshausen & Neumann.
- TAMBURRI, A. J. (ed.) (2006): *Italian Cultural Studies*, Boca Raton: Bordighera P.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1992): "Systemic Approaches to Literature: An Introduction with Selected Bibliographies", *Canadian Review of Comparative Literature / Revue Canadienne de Littérature Comparée* 1-2, vol. XIX, 21-93.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1995): "The Systemic and Empirical Approach to Literature, the Polysystem Theory, and Translation Theory: The Importance of Methodology", *Studies in the Humanities*, 1-2, vol. XXII, 12-20.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1998): *Comparative Literature: Theory, Method, Application*, Amsterdam: Rodopi.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (1999): "Taxonomy for the Study of Translation in Comparative Cultural Studies", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/ccstranslationstudies>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2002): "Comparative Cultural Studies and the Study of Central European Culture", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.): *Comparative Central European Culture*, West Lafayette: Purdue UP, 1-32.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2003): "From Comparative Literature Today toward Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. (ed.), *Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, West Lafayette: Purdue UP, 235-267.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007a): "The New Humanities: The Intercultural, the Comparative, and the Interdisciplinary", in Ziolkowski, J. M. and López, A. J. (eds.), *Globalization and the Futures of Comparative Literature, Thematic Section of The Global South*, 2, vol. I, 45-68.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2007b): "Aspects of Scholarship and Publishing in the Age of New Media Technology", in Sanz, A. and Romero, D. (eds.), *Literatures in the Digital Era: Theory and Praxis*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 171-184.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Bibliography for Work in Comparative Literature and Culture", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/clcbibliography>>, [25/06/2011].

- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2010): "The 'Impact Factor' and Selected Issues of Content and Technology in Humanities Scholarship Published Online", *Journal of Scholarly Publishing*, 1, vol. XLII, 70-78.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2011): "Shortlist of (Text)Books in Comparative Literature", *CLCWeb: Comparative Literature and Culture (Library)*, <<http://docs.lib.purdue.edu/clcweblibrary/comparativeliteraturebooks>>, [25/06/2011].
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and LÓPEZ-VARELA AZCÁRATE, A., (2010): "Education, Interculturalism, and Mapping a New Europe", in Tötösy de Zepetnek, S. and Wang, I. (eds.), *Mapping the World, Culture, and Border-crossing*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 38-49.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and MUKHERJEE, T. (eds.) (2012, forthcoming): *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*, Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Comparative Literature, World Literature, Cultural Studies, and Comparative Cultural Studies", in Tötösy de Zepetnek, S. and Mukherjee, T. (eds.), *The Cambridge Companion to Comparative Literature and Comparative Cultural Studies*. Cambridge: Cambridge UP.
- TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. and VASVÁRI, L.O. (2012, forthcoming): "Synopsis of the Current Situation of Comparative Literature and (Comparative) Cultural Studies in the U.S. and Europe Including English-Language Italian Cultural Studies", in Albertazzi, S. and Domenichelli, M. (eds), Special Issue *Multicultural Studies*, Moderna, 1, vol. XIII.
- TURNER, G. (2003): *British Cultural Studies: An Introduction*, London: Routledge.
- VAN DIJCK, J. (2010): "Search Engines and the Production of Academic Knowledge", *International Journal of Cultural Studies*, 6, vol. XIII, 574-92.
- VAN PEER, W., ASIMAKOPOULOU, E. and BESSIS, N. (eds.) (2010): *Literary Education and Digital Learning: Methods and Technologies for Humanities Studies*, Hershey: Information Science Reference.
- WALLERSTEIN, I. (1982): "World-System Analysis: Theoretical and Interpretative Issues", in Hopkins, T. K. (ed.), *World-System Analysis: Theory and Methodology*, Beverly Hills: Sage.
- WANG, I., and TÖTÖSY de ZEPETNEK, S. (2009): "Introduction to *Cultural Discourse in Taiwan*", in Cheng, C., Wang, I. and Tötösy de Zepetnek, S. (eds.), *Cultural Discourse in Taiwan*, Kaohsiung: National Sun Yat-sen U., Humanities and Social Sciences Series, 1-9.
- WANG, N. (2001): "Confronting Globalization: Cultural Studies versus Comparative Literature Studies?", *Neohelicon: acta comparationis litterarum universarum*, 1, vol. XXVIII, 56-65.
- WHITE, M. and SCHWOCH, J. (eds.) (2006): *Questions of Method in Cultural Studies*, Malden: Blackwell.
- YOUNG, R. J. C. (2009): "English and the Language of Others", *European Review*, 1, vol. XVII, 203-212.
- ZUNSHINE, L., (ed.) (2009): *Introduction to Cognitive Cultural Studies*, Baltimore: The Johns Hopkins UP.